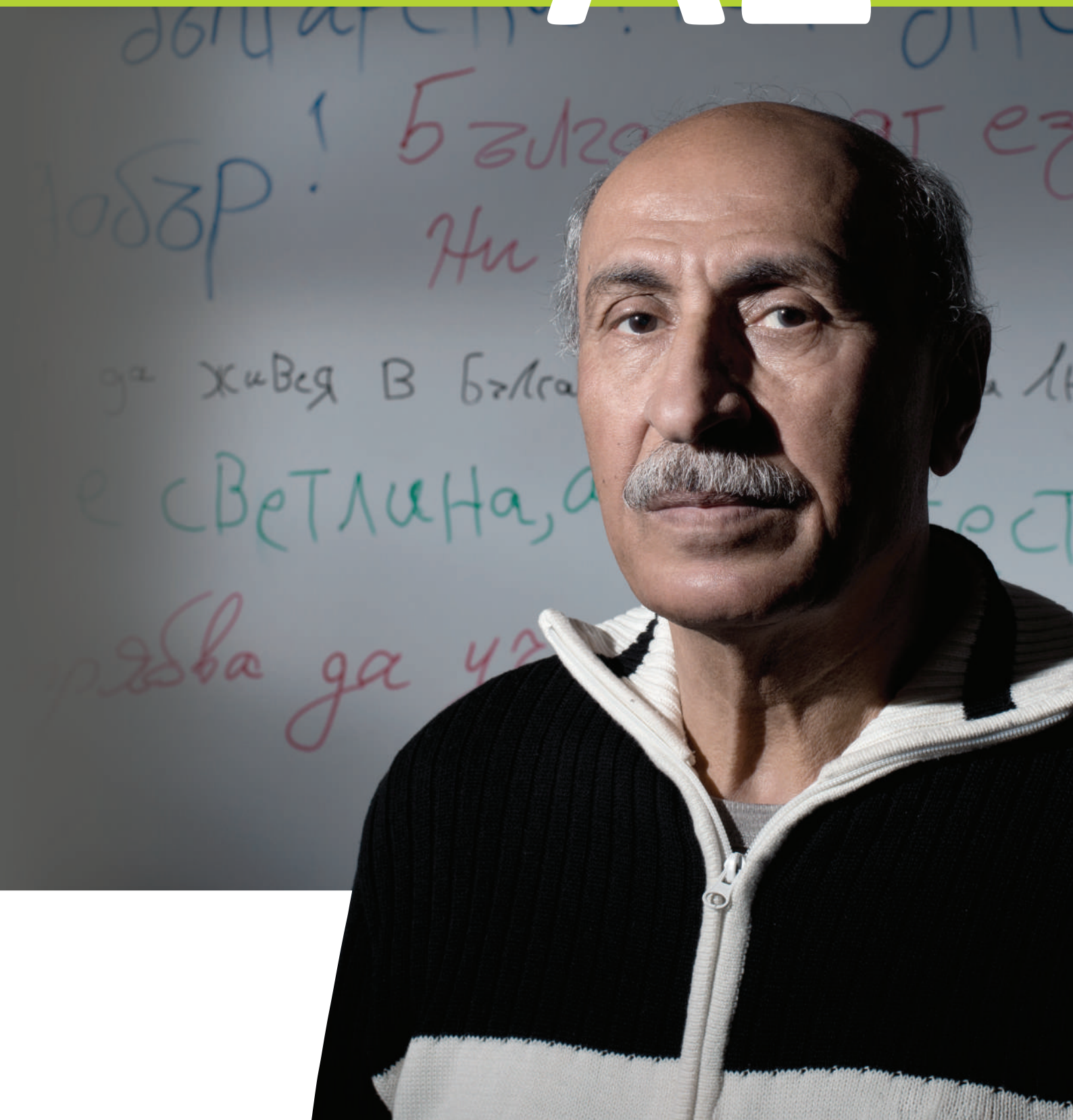
Маргарита Андонова
Радост Събева
Жана Загорова

БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ЗА БЕЖАНЦИ А2

Маргарита Андонова Радост Събева Жана Загорова

Български език

за бежанци
ниво А2

© Маргарита Андонова, текст, 2014
© Радост Събева, текст, 2014
© Жана Загорова, текст и графичен дизайн, 2014
© Яница Славчева, художник на илюстрациите, 2014
© Никола Невенов, художник на илюстрациите, 2014
© Бояна Павлова, дизайн на корица, 2014
© Добрин Кашавелов, фотограф на корица, 2014
© Сдружение “Каритас София”, издател, 2014

Съдържание

Тема	Комуникативни умения	Граматика	Лексика	Културна информация
Преговор А1				
	Обучаемите могат да:			
1. Ало, ало!	• провеждат телефонни разговори; • уговарят срещи; • отправят и приемат покани; • изразяват неразбиране.	• Винителни форми на личните местоимения	• Лексика за телефонни разговори	• Разговори по телефона
2. Как се чувствате?	• назовават частите на тялото; • задават и отговарят на въпроси за физическото си състояние; • описват физическото си състояние.	• Дателни форми на личните местоимения • Безлични изречения с кратки винителни и дателни форми на личните местоимения	• Части на тялото • Прилагателни за физическо състояние	• Здравеопазване в България
3. На гости	• говорят за бъдещите си планове; • задават и отговарят на въпроси, свързани с бъдещи действия; • описват хора; • задават и отговарят на въпроси, свързани с описание на хора.	• Бъдеще време на глагола *съм* • Бъдеще време на глаголите от несвършен вид	• Маркери за бъдеще време • Лексика за физическо описание на човек	• Общуване с приятели
4. Мечти и планове	• говорят за бъдещите си планове; • задават и отговарят на въпроси, свързани с бъдещи действия.	• Вид на глагола • Бъдеще време на глаголите от свършен вид	• Глаголи от свършен вид	• Отношението на българите към бъдещето • Как българите планират бъдещето си
5. Услуги	• ползват различни услуги – банка, такси, поща, фризьорски салон, търсене на жилище под наем, хотел; • питат за дадена услуга; • искат и плащат сметката; • правят резервация; • правят уговорка за оглед на жилище.	• *Може ли* + *да* + глагол • Модални глаголи • Съставно сказуемо • Предлог + пълна винителна форма на личните местоимения	• Лексика за битови услуги	• Услугите в България
6. Честит празник!	• описват последователност от действия в миналото; • задават и отговарят на въпроси за минали действия; • разказват за най-големите български празници.	• Минало свършено време на глагола *съм* • Минало свършено време (-АХ/-ЯХ група)	• Маркери за минало свършено време	• Официални празници в България

Тема	Комуникативни умения	Граматика	Лексика	Културна информация
	Обучаемите могат да:			
7. Автобиография	• описват действия в миналото; • задават и отговарят на въпроси за минали действия; • назовават различни професии; • говорят за образованието и професионалния си опит.	• Минало свършено време (-ИХ група)	• Професии	• Образованието в България
8. Хоби и свободно време	• говорят за минали събития; • задават и отговарят на въпроси, свързани с миналото; • говорят за хоби и интереси.	• Минало свършено време (-ОХ група) • Съюзи	• Хоби и интереси	• Как българите прекарват свободното си време
9. Най-добрият приятел	• описват характер; • описват емоционалното си състояние; • дават команди.	• Повелително наклонение • Съюзни думи	• Прилагателни, описващи характер	• Ролята на приятелството и приятелите
10. Интервю за работа	• разказват накратко за себе си; • отговарят на въпроси, свързани със семейството, образованието и опита си; • описват качествата и силните си страни; • питат за работното време и заплатата.	• Минало неопределено време		• Търсене на работа в България
Приложения • Речник • Граматика • Култура и начин на живот • Практически задачи				

За учителите

Цел

Основната цел на учебното помагало е да осигури комуникативни умения на обучаемите във всекидневни ситуации.

Ниво

Учебното помагало покрива ниво А2 по Европейската езикова рамка.

Структура

Учебникът съдържа 11 урока – 1 преговорен и 10 тематични.

Тематичните уроци обикновено включват:

1. Въвеждащо упражнение
2. Упражнения за новата лексика, езикови функции и граматика

- Нови думи – лексика
- Диалози – езикови функции
- Граматика – граматически правила
- Текстове

Някои от уроците съдържат и допълнителни упражнения за четирите основни езикови умения – говорене, слушане, четене и писане.

- Допълнителни упражнения

Упражненията и текстовете са подредени по трудност. Текстовете и допълнителните упражнения са предназначени само за по-бързите обучаеми.

Учебното помагало има брошура с приложения, преведени на 4 езика: английски, френски, арабски и фарси.

Брошурата съдържа 4 приложения:

- Речник – речник на новите думи по уроци
- Граматика – граматика под формата на таблици и правила
- Култура и начин на живот – бележки за българската култура и бит
- Практически задачи – задачи за самостоятелна работа

Методически указания

Учебникът е предвиден за 120 учебни часа.

Преговор А1

ЛЕКСИКА		ГРАМАТИКА	
1. Поздрави	☐	15. Лични местоимения и глаголът *съм*	☐
2. Държави и националности	☐	16. Род на съществителните	☐
3. Числа	☐	17. Число на съществителните	☐
4. Плодове и зеленчуци	☐	18. Род и число на прилагателните	☐
5. Хранителни продукти	☐	19. Степенуване на прилагателните	☐
6. Храни и напитки	☐	20. Степенуване на наречията	☐
7. Сгради	☐	21. Членуване на съществителните	☐
8. Семейство	☐	22. Членуване на прилагателните	☐
9. Време	☐	23. Предлози	☐
10. Цветове	☐	24. Сегашно време	☐
11. Дрехи и обувки	☐	25. Кратки притежателни местоимения	☐
12. Мебели и домакински уреди	☐	26. Показателни местоимения	☐
13. Транспорт	☐	27. Обобщителни местоимения	☐
14. Всекидневни дейности	☐	28. Въпроси и въпросителни думи	☐

Отбележете темите, след като ги преговорите.

ЛЕКСИКА

1 Напишете поздравите под картинките. Какви други поздрави знаете?

Добро утро! _____ _____ _____

2 Напишете националностите. Какви други държави и националности знаете?

България	**Сирия**	**Ирак**	**Афганистан**	**Алжир**
българин	_____	_____	_____	_____
българка	_____	_____	_____	_____
българи	_____	_____	_____	_____

3 Кажете числата.

а. 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
б. 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
в. 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100
г. 100, 200, 300, 400, 500, 600, 700, 800, 900, 1000
д. 1000, 2000, 3000, 4000, 5000, 6000, 7000, 8000, 9000, 10 000
е. 10 000, 100 000, 200 000, 1 000 000, 10 000 000, 1 000 000 000
ж. 21, 57, 196, 483, 1 567, 37 492, 587 230, 1 385 659, 43 874 232, 654 287 142
з. първи, втори, трети, ...

4 Напишете имената на плодовете и зеленчуците под картинките. Какви други плодове и зеленчуци знаете?

ябълка _____ _____ _____ _____ _____

_____ _____ _____ _____ _____ _____

5 Напишете имената на хранителните продукти под картинките. Какви други хранителни продукти знаете?

брашно _____ _____ _____ _____ _____

_____ _____ _____ _____ _____ _____

6 Напишете имената на храните и напитките под картинките. Какви други храни и напитки знаете?

салата _____ _____ _____ _____ _____

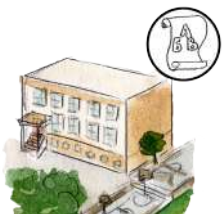

_____ _____ _____ _____ _____ _____

7 Напишете имената на сградите под картинките. Какви други сгради знаете?

училище _____ _____ _____ _____

8а Попълнете празните места в изреченията, като гледате картинката вдясно. Какви други думи за членове на семейството знаете?

1. Мария е майка на Георги.
2. Иван е _____ на Георги.
3. Георги и Ана са _____ на Мила и Павел.
4. Мила и Павел са _____ на Георги и Ана.
5. Ана е _____ на Георги.
6. Георги е _____ на Ана.
7. Мила е _____ на Павел.
8. Павел е _____ на Мила.
9. Мила е _____ на Георги и Ана.
10. Павел е _____ на Георги и Ана.
11. Мила е _____ на Иван и Мария.
12. Павел е _____ на Иван и Мария.
13. Иван е _____ на Мила и Павел.
14. Мария е _____ на Мила и Павел.

СЕМЕЙСТВО ДИМИТРОВИ

8б Напишете антонимите. Какви други прилагателни за описание на човек знаете?

млад	висок	слаб	красив	работлив	умен
стар	_____	_____	_____	_____	_____

9 Попълнете таблицата.

Дните на седмицата	Месеци	Сезони	Време	Посоки
понеделник	януари	пролет	слънчево	изток

10 Напишете имената на цветовете. Какви други цветове знаете?

зелено

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

11 Напишете имената на дрехите под картинките. Какви други думи за дрехи и обувки знаете?

рокля

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

12 Напишете имената на мебелите и домакинските уреди под картинките. Какви други думи за мебели и домакински уреди знаете?

стол

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

13 Напишете имената на превозните стредства под картинките. Какви други думи за превозни средства знаете?

кола

_____

_____

_____

_____

14 Какво прави Георги всеки ден? Попълнете изреченията под картинките с подходящи глаголи. Какви други думи за всекидневни дейности знаете?

Става
в 8 часà.

_____
душ.

_____
закуска.

_____
в ресторант.

_____
с приятели.

_____
в супера.

_____
телевизия.

_____
имейли.

_____
около 23 часà.

_____
до 6 сутринта.

ГРАМАТИКА

15 Попълнете празните места в изреченията.

Сегашно време на глагола *съм*			
	(+)	(–)	(?)
аз	съм	**не** съм	**ли** съм
ти	си	**не** си	**ли** си
той	е	**не** е	**ли** е
тя	е	**не** е	**ли** е
то	е	**не** е	**ли** е
ние	сме	**не** сме	**ли** сме
вие	сте	**не** сте	**ли** сте
те	са	**не** са	**ли** са

1. Аз съм арабин.
2. _____ си българин.
3. _____ е афганистанец.
4. _____ е арабка.
5. _____ е от Ирак.
6. _____ сме ливанци.
7. _____ сте алжирци.
8. _____ са африканци.
9. Аз _____ палестинец. (+)
10. Ти _____ българин. (+)
11. Той _____ кюрд. (+)
12. Тя _____ сирийка. (+)
13. То_____ от Палестина. (+)
14. Ние _____ бежанци. (+)
15. Вие _____ иракчани. (+)
16. Те _____ афганистанци. (+)
17. Аз _____ ливанец. (-)
18. Ти _____ иранец. (-)
19. Той _____ сириец. (-)
20. Тя _____ алжирка. (-)
21. То_____ от Сирия. (-)
22. Ние _____ палестинци. (-)
23. Вие _____ сирийци. (-)
24. Те _____ българи. (-)
25. Аз бежанец _____?
26. Ти българин _____?
27. Той иракчанин _____?
28. Тя бежанка _____?
29. То от Афганистан _____?
30. Ние иранци _____?
31. Вие кюрди _____?
32. Те араби _____?

16 Поставете думите в правилната колонка според рода им.

м.р.	един	хля**б**
		ча**й**
ж.р.	една	пица
		фили**я**
ср.р.	едно	кафе
		масл**о**

баница, десерт, дюнер, захар, кебапче, кроасан, кюфте, мусака, салам, сладолед, сметана, фалафел, цигара, шишче, шоколад, яйце

един	една	едно
	баница	

17 Напишете правилната форма на съществителното в множествено число.

множествено число – мъжки род			
много	банан**и** плод**ове**	**два, три, ...**	банан**а** плод**а**
множествено число – женски род			
много	кайси**и** стотинк**и**	**две, три, ...**	кайси**и** стотинк**и**
множествено число – среден род			
много	пиле**та** млек**а**	**две, три, ...**	пиле**та** млек**а**

един	много	два
домат картоф лимон морков портокал пъпеш		

една	много	две
гъба диня круша праскова слива смокиня тиквичка краставица маруля череша чушка ябълка ягода		

едно	много	две
кафе пиле масло мляко		

множествено число, мъжки род – за хора			
много	сино**ве** учител**и** **хора**	**двама** **трима** **четирима**	сино**ве** учител**и** **души**

мъж – **мъже**
брат – **братя**
дядо – **дядовци**
внук – **внуци**
дете – **деца**
един **човек,** двама **души,** много **хора**

1. Аз имам един брат и една сестра, той има двама _____ и три _____ .
2. Тя има един внук, той има много _____ .
3. Ние имаме едно дете, вие имате много _____ .

18 Напишете правилната форма на прилагателните.

м.р.	краси**в**	град
ж.р.	краси**ва**	жена
ср.р.	краси**во**	село
мн.ч.	краси**ви**	цветя

м.р.	ж.р.	ср.р.	мн.ч.
национален обзаведен отворен официален памучен последен следващ спортен централен свободен			

български английски арабски софийски			

19 Попълнете таблицата.

хубав	**по**-хубав	**най**-хубав
хубава	**по**-хубава	**най**-хубава
хубаво	**по**-хубаво	**най**-хубаво
хубави	**по**-хубави	**най**-хубави

	по-доволен	най-гладни
интересни		
		най-мил
модерна		
прекрасен		
	по-светли	
		най-тиха
	по-удобно	
евтин		
		най-скъп

Ана е голяма. Ана е по-голяма от Мария. Светла е най-голяма.

1. Иван е гладен, Васил е _____ от Иван, Георги е _____ .
2. Париж е интересен, Лондон е _____ от Париж, Рим е _____ .
3. Валя е хубава, Галя е _____ от Валя, Диана е _____ .
4. Къщата на Катя е малка, къщата на Стефан е _____ от къщата на Катя, къщата на Милен е _____ .

20 Попълнете таблицата.

добре	**по**-добре	**най**-добре
рано	**по**-рано	**най**-рано
малко	**по**-малко	**най**-малко
много	**повече**	**най**-много

бавно	по-късно	най-зле
		най-бързо
евтино		най-скъпо

В България е скъпо. В Германия е по-скъпо. В Швеция е най-скъпо.

21 Напишете определителния член на съществителните.

м.р.	пазар**а**	пазар**ът**	пазар**ите**
м.р.	музе**я**	музе**ят**	музе**ите**
ж.р.	банка**та**		банк**ите**
ср.р.	сел**ото**		сел**ата**

1. Град ____ е голям.
2. В град ____ има много хотели.
3. Музе____ е интересен.
4. В музе____ има много хора.
5. Болница____ е модерна.
6. Училище____ е малко.
7. Магазини____ са отворени.
8. Къщи____ са обзаведени.
9. Кафета___ са затворени.

22 Напишете определителния член на прилагателните.

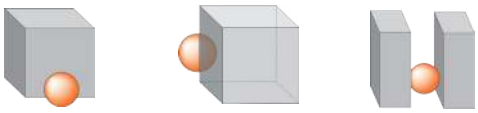
м.р.	син**ия(т)**	пуловер
ж.р.	червена**та**	тениска
ср.р.	сив**ото**	сако
мн.ч.	бел**ите**	маратонки

1. Черни ____ официален костюм е скъп.
2. Искам първ ____ панталон отляво.
3. Розова ____ памучна рокля е малка.
4. Жълто____ модерно палто е голямо.
5. Зелени____ спортни обувки са евтини.

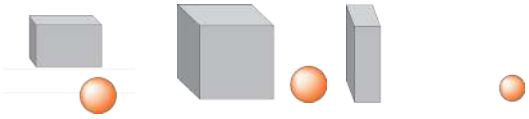
23а Напишете правилния предлог за място или за движение.

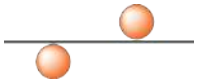
в на до

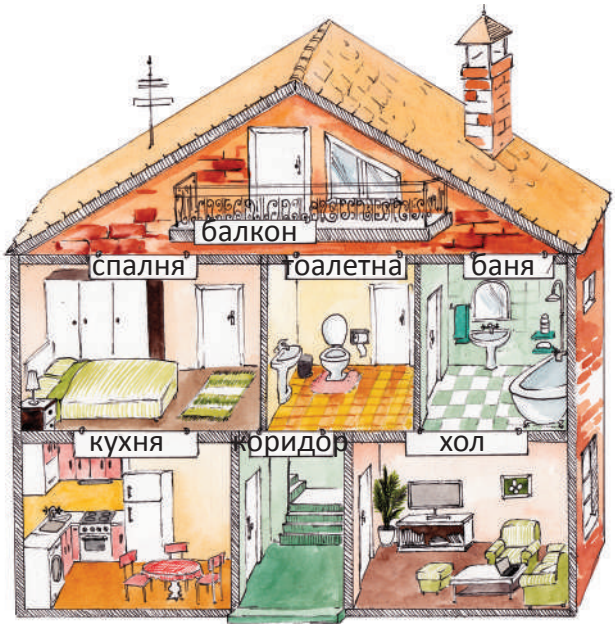
пред зад между

срещу близо до далече от

под над

1. _____ къщата има кухня, хол, коридор, спалня, тоалетна, баня и балкон.
2. Холът е _____ банята.
3. Спалнята е _____ кухнята.
4. Печката е в кухнята _____ шкафа.
5. Лаптопът е _____ масата.
6. Масата е _____ дивана.
7. Цветето е _____ телевизора.
8. Пералнята е _____ мивката.
9. Диванът е _____ вратата.
10. Гардеробът е _____ спалнята.
11. Цветето е _____ дивана.

тръгвам от / тръгвам за
заминавам от / заминавам за
спирам в / спирам на
пристигам в / пристигам на
пътувам за / пътувам с
връщам се от / връщам се в

1. Автобусът от София тръгва ____ сектор 5 в 8 часà сутринта, спира за почивка ____ автогарата във Велико Търново и пристига ____ Варна в 4 часà.
2. Всеки уикенд пътувам ____ Пловдив и се връщам ____ София в неделя.

23б Поставете правилния предлог за време.

в	в 10 часà в понеделник, във вторник
на	на първи март на обяд
през	през нощта, през деня през седмицата през уикенда през януари през лятото през 2014 година
от ... до ...	от 10 до 12 часà от сутрин до вечер
преди	преди 10 часà преди обяд
след	след 10 часà след обяд
около	около 10 часà около 10 чàса

1. Роден съм ____ 12 март 1986 година.
2. ____ седмицата работя ____ сутрин ____ вечер, често работя и ____ уикенда.
3. Винаги започвам работа ____ 8 часà.
4. Обикновено гледам телевизия ____ 7 ____ 11 вечерта.
5. ____ зимата в България е студено и вали сняг, ____ лятото е слънчево и горещо.
6. Уча български език ____ понеделник и сряда, а понякога и ____ вторник.
7. Имам ____ половин час почивка ____ обяд.
8. Никога не си лягам ____ 12 часа.
9. Автобусът от София тръгва за Пловдив ____ 10 часà сутринта и пътува 2 чàса.

24 Попълнете изреченията с правилната форма на глагола.

Сегашно време			
	А група	**Е група**	**И група**
аз	иск**ам**	игра**я**	готв**я**
ти	иск**аш**	игра**еш**	готв**иш**
той	иск**а**	игра**е**	готв**и**
тя	иск**а**	игра**е**	готв**и**
то	иск**а**	игра**е**	готв**и**
ние	иск**аме**	игра**ем**	готв**им**
вие	иск**ате**	игра**ете**	готв**ите**
те	иск**ат**	игра**ят**	готв**ят**

искам – **не** искам
играя – **не** играя
готвя – **не** готвя
имам – **нямам**

Аз се обличам. = Обличам се.

1. Тя _____ (казвам се) Таня и _____ (съм) учителка по български език в едно голямо училище. Таня _____ (работя) всеки ден от 8 до 13, после _____ (имам) един час почивка. На обяд Таня _____ (ям) сандвичи и _____ (пия) кафе. След обяд _____ (чета) книги и _____ (пиша) имейли. След работа Таня _____ (пазарувам), _____ (готвя) и _____ (чистя), а понякога _____ (тичам) в парка или _____ (срещам се) с приятели на кафе.
2. Мохамед _____ (съм) бежанец от Сирия. Сега той _____ (живея) със семейството си в България. Мохамед _____ (знам) арабски и английски език. Сега _____ (уча) български. Той _____ (имам) курс всеки вторник и четвъртък и всеки ден _____ (слушам) българско радио. Мохамед _____ (харесвам) България и _____ (търся) работа и апартамент под наем в София.

3. Анас и Лилиан _____ (съм) брат и сестра. Анас _____ (съм) на 10 години, а Лилиан – на 12. Всяка сутрин те _____ (ставам) в 7 часа, _____ (мия се) и _____ (закусвам). През седмицата Анас и Лилиан _____ (ходя) на училище, а през уикенда _____ (играя) навън. Обикновено те _____ (обядвам) в училището, а _____ (вечерям) вкъщи. След вечеря _____ (вземам) душ, _____ (лягам си) и _____ (спя) до сутринта.
4. Ние _____ (съм) семейство Иванови. _____ (нямам) деца. _____ (живея) в Перник, а _____ (работя) в София. Всеки ден _____ (пътувам) до София с автобус или кола. _____ (пристигам) на автогарата в 7:30 и _____ (чакам) трамвай или тролей. _____ (започвам) работа в 8:30 и _____ (свършвам) в 5:30. Вечерта _____ (връщам се) в Перник.
5. Всеки петък в пет и половина ти _____ (казвам) на колегите "Приятен уикенд" и _____ (прибирам се). _____ (влизам) вкъщи, _____ (затварям) вратата, _____ (събувам се) и _____ (отварям) хладилника. _____ (вечерям) _____, (пуша) цигара и _____ (гледам) телевизия. _____ (нямам) много приятели.
6. Днес е 21 март и Иван _____ (имам) рожден ден. Всяка година на 21 март той _____ (каня) приятели на гости. _____ (купувам) храна и напитки, _____ (правя) торта и _____ (се обличам) официално. Вечерта приятелите му _____ (идвам) и _____ (празнувам) – _____ (ям), _____ (пия), _____ (танцувам) и _____ (говоря) до сутринта. Всички _____ (обичам) празниците!

25 Попълнете изреченията с кратки притежателни местоимения.

аз	семейството **ми**
ти	родителите **ти**
той	съпругата **му**
тя	мъжът **ѝ**
то	родителите **му**
ние	синът **ни**
вие	внуците **ви**
те	детето **им**

майка ми, баща ми
брат ми, сестра ми
баба ми, дядо ми
жена ми
дъщеря ми
леля ми, чичо ми

1. Аз имам брат. Брат ____ се казва Виктор.
2. Ти имаш сестра. Сестра ____ е учителка.
3. Той има дъщеря. Дъщеря ____ учи английски език.
4. Тя има съпруг. Съпругът ____ е бизнесмен.
5. То има баба и дядо. Баба ____ и дядо ____ живеят на село.
6. Ние имаме внуци. Внуците ____ са умни и добри.
7. Вие имате дете. Детето ____ е много малко.
8. Те имат син. Синът ____ се жени днес.

26 Попълнете изреченията с показателно местоимение.

м.р.	**този** телефон
ж.р.	**тази** чанта
ср.р.	**това** портмоне
мн.ч.	**тези** ключове

1. _____ химикалка е на брат ми.
2. _____ запалка е на мъжа ѝ.
3. _____ огледало е на сестра му.
4. _____ паспорт е на сина ни.
5. _____ пари са на родителите им.
6. _____ чадър е на баба ви.
7. _____ лична карта е на жена ти.

27 Попълнете изреченията.

м.р.	**всеки** ден
ж.р.	**всяка** седмица
ср.р.	**всяко** лято
мн.ч.	**всички** хора

1. _____ уикенд ходя на кино.
2. _____ деца обичат сладолед.
3. _____ месец отивате на село.
4. _____ сутрин виждам брат ти.
5. _____ вечер давам пари на децата.
6. _____ хора искат работа.
7. _____ лято ходим на море.

28 Довършете въпросителните изречения.

Какво е това?
Какво правите всеки ден?
Какъв чай искате?
Какъв е адресът Ви?
Кой е това?
Кой ден е днес?
Къде е спирката?
Къде живеете?
Откъде сте?
Кога сте роден?
Как сте?
Как се казвате?
Колко е часът?
Колко струва билетът?
Колко братя имате?

м.р.	**какъв** чай
ж.р.	**каква** пица
ср.р.	**какво** кафе
мн.ч.	**какви** плодове

м.р.	**кой** мъж
ж.р.	**коя** жена
ср.р.	**кое** дете
мн.ч.	**кои** хора

Вие българи **ли** сте?
Обичате **ли** кафе?
Има **ли** хляб?
Може **ли** сметката?

1. _____ обича Амал за закуска?
2. _____ имаш рожден ден?
3. _____ кафе искате – дълго или късо?
4. Женен _____ си?
5. _____ деца имате?
6. Знаеш _____ български език?
7. _____ е адресът на Каритас?
8. _____ спира автобусът от София?
9. _____ струва една минерална вода?
10. _____ минути закъснява влакът?
11. _____ е времето през пролетта?
12. _____ души има в стаята?
13. В _____ часà вечеряте?
14. _____ обичате?
15. _____ чàса е пътят до Варна?
16. _____ пътуваш от центъра до автогарата?
17. Може _____ сметката?
18. _____ лева е наемът на квартирата?
19. _____ дрехи носиш в офиса?
20. _____ празници има в страната Ви?
21. _____ се казва сестра ти?
22. _____ цвят са ботушите?
23. Вие араби _____ сте?
24. На _____ сектор спира автобусът от Благоевград?
25. _____ живеят Ваня и Стоян?
26. _____ е столицата на България?
27. На _____ години е баща ти?
28. _____ лева имаш?
29. Тя учителка _____ е?
30. _____ обича шоколад?
31. _____ струват 200 грама маслини?
32. Свободен _____ си?
33. _____ стаи има апартаментът?
34. Те от Сирия _____ са?
35. _____ тръгва автобусът за Русе?
36. _____ искате за вечеря?
37. От _____ коловоз заминава влакът за Бургас?
38. _____ е улица “Иван Вазов?
39. Искаш _____ вода?
40. Пушенето забранено _____ е?
41. _____ номер дрехи носиш?
42. _____ плодове обичаш?
43. _____ често ходите на ресторант?
44. _____ правят българите на Нова година?
45. Има _____ домати и краставици?
46. _____ дата е днес?
47. _____ е пощата?
48. _____ се връщаш от Хасково?
49. Свободно _____ е?

1 Ало, ало!

_____

_____

_____

_____

SIM карта
мобилен телефон (GSM)
смартфон
телефон

1 Напишете думите под картинките.

ДИАЛОЗИ 1

2 Поставете глагола *обаждам се* в правилната форма.

Модел:

Аз се обаждам на Мартин всеки ден.

1. Той _____ на децата често.
2. Ти _____ ли ___ на Марин?
3. Понякога ние _____ на Георги и Албена и ходим на кино.
4. Те _____ ли ___ в офиса?
5. Те никога не _____ .
6. Обикновено тя _____ в 7 часа сутринта.

3 Подредете думите в изречения.

Модел:

се Ани обажда – Обажда се Ани.

1. се обажда кой ?
   _____
2. един да момент .
   _____
3. го няма съжалявам .
   _____
4. грешка съжалявам имате .
   _____
5. ли 0899-921-690 е ?
   _____
6. скоро до .
   _____

ДИАЛОЗИ 2

а.
– Ало! Здравей, Дани!
– Здравей, Фатима! Как си?
– Много добре. А ти?
– Благодаря, добре съм. Фатима, хайде на вечеря вкъщи.
– Много благодаря. Кога?
– Имаш ли време утре в 18 часа?
– Да, свободна съм.
– Чудесно! До утре вечер!

б.
– Ало! Обажда се Петър Василев. Може ли Ибрахим Хасан?
– Няма го, съжалявам. Обадете се по-късно.
– Благодаря. Дочуване.

в.
– Добър ден, може ли Лейла?
– Няма я. Обадете се след един час.
– Благодаря. Лек ден!

г.
– Ало, автогарата ли е?
– Съжалявам, имате грешка.
– Извинете.

4 Прочетете диалозите по двойки.

5 Работете по двойки, като променяте информацията.

6 Подредете фразите, за да получите диалози. Упражнявайте ги по двойки.

а.
☐ Да, кой се обажда?
☐ Добре, кога и къде?
☐ Обажда се Краси. Каня те на кафе.
☐ Днес в 5 часа, в кафето до офиса.
☐ Добре.
☐ Ало, Светла?
☐ До 5 часа.

б.
☐ Имате грешка.
☐ Ало, Вероника?
☐ Извинете.

в.
☐ Извинете.
☐ Ало, може ли Елена?
☐ Няма я.

г.
☐ Извинете.
☐ Няма го.
☐ Ало, може ли Марин?

д.
☐ Извинете, кой се обажда?
☐ Да, моля.
☐ Ало?
☐ Как си?
☐ Извинете.
☐ Иван? Имате грешка.
☐ Иван.

е.
☐ Имате грешка.
☐ Да, моля.
☐ Извинете.
☐ Хотел “Плиска” ли е?
☐ Ало?

7 Попълнете празните места в диалога с дадените изречения.

До скоро. Добре, в колко часа? Деси, хайде на ресторант тази вечер. Ало, Деси?

– _____
– Да. Как си Алекс?
– Благодаря, добре. _____
_____
– На ресторант? _____
– В 7 часа, в ресторант "България".
– Добре. _____
– До скоро.

ГРАМАТИКА 1

аз	**ме**	Ето **ме**.	Няма **ме**.
ти	**те**	Ето **те**.	Няма **те**.
той	**го**	Ето **го**.	Няма **го**.
тя	**я**	Ето **я**.	Няма **я**.
то	**го**	Ето **го**.	Няма **го**.
ние	**ни**	Ето **ни**.	Няма **ни**.
вие	**ви**	Ето **ви**.	Няма **ви**.
те	**ги**	Ето **ги**.	Няма **ги**.

→ *Граматика – Винителни форми на личните местоимения (1)*

8 Попълнете изреченията, като следвате модела.

Модел:

– Къде е книгата? – Ето я. / Няма я.

1. Къде е масата? _____
2. Къде е ябълката? _____
3. Къде е кафето? _____
4. Къде е Таня? _____
5. Къде е Румен? _____
6. Къде са Свилен и Гергана?
_____
7. Къде е сандвичът? _____
8. Къде е автобусът? _____
9. Къде е банката? _____
10. Къде е телефонът? _____
11. Къде е мъжът ти? _____
12. Къде са децата? _____

ГЛАГОЛИ С ПРЕКИ ДОПЪЛНЕНИЯ

Гледам филма.

Виждам момчето.

Слушам радиото.

Чувам телефона.

Разбирам учителя.

Питам учителя.

Познавам бежанците.

Каня децата на рожден ден.

Обичам цветята.

Харесвам парка.

Целувам бебето.

Прегръщам детето.

Помня датата.

Забравям ключовете.

Търся телефона.

Намирам телефона.

Искам играчката.

Чакам автобуса.

Включвам лампата.

Изключвам лампата.

Отварям прозореца.

Затварям прозореца.

Отключвам вратата.

Заключвам вратата.

ГРАМАТИКА 2

Иван обича Мария.
Той **я** обича. = Обича **я**.
Иван обича ли Мария?
Иван обича ли **я**? = Обича ли **я?**

Мария не обича Иван.
Тя не **го** обича. = Не **го** обича.
Мария обича ли Иван?
Мария обича ли **го**? = Обича ли **го?**

→ *Граматика – Винителни форми на личните местоимения (1)*

9 Преобразувайте изреченията по модела.

Модел:

Каня Георги на кафе. Каня го на кафе.

1. Виждам книгата. _____
2. Виждаш ли Стоил? _____
3. Слушам учителката. _____
4. Чувам музиката. _____
5. Искам пицата. _____
6. Искам кафето. _____
7. Искам сандвичите. _____
8. Искаш ли ябълката? _____
9. Разбирам Мони и Светла. _____
10. Каня бежанците на гости. _____
11. Познаваш ли Асен? _____
12. Търся парите. _____
13. Чакам учителите. _____
14. Обичам Елена. _____
15. Ана целува детето. _____
16. Не харесвам града. _____
17. Отварят прозореца. _____
18. Не заключвам вратата. _____
19. Затваряме магазина. _____
20. Изключвам телефона. _____
21. Те питат учителката. _____
22. Помниш ли това момче? _____
23. Тя включва компютъра. _____
24. Аз гледам децата. _____
25. Разбираш ли Амал? _____
26. Те прегръщат момичето. _____
27. Той забравя ключа често. _____
28. Заключвам офиса в 6 часа. _____
29. Намирам нови приятели във Фейсбук.
_____

ДИАЛОЗИ 3

а.

– Ало, ало! Чувате ли ме?
– Не, не Ви чувам добре.
– Връзката е лоша, съжалявам.

Фирма търси
секретарка за офис в София.
Работно време:
пълен работен ден.
Почивни дни:
събота и неделя.
Езици:
английски и арабски.
Заплата: 1000 лева.
Телефон за връзка: 097548632.

б.

– Здравейте. Казвам се Светла Маринова. Обаждам се във връзка с обявата за секретарка. Кога е интервюто?
– Здравейте, аз съм Иванов. Заповядайте този петък в 10 часа в офиса. Адресът е бул. "Надежда" № 106, етаж 1.
– Благодаря, до скоро.
– Чакаме Ви! Приятен ден!

Агенция "Нов дом"

Давам под наем
тристаен апартамент в София,
жк Люлин, до метростанция.
Наем: 500 лева на месец.

в.

– Ало, търся тристаен апартамент под наем до 500 лева.
– Да, имаме тристаен апартамент в жк Люлин, близо до метрото.
– Има ли магазини и училище близо до апартамента?
– Да, има и детска градина.
– Много добре.
– Кога искате оглед на апартамента?
– Може ли утре в 12:30?
– Да, чакам Ви пред агенцията.
– Благодаря, дочуване.

10 Прочетете диалозите по двойки.

11 Напишете две обяви – за работа и за апартамент под наем. Направете диалози по тях. Практикувайте ги по двойки.

Обява за работа

Обява за апартамент под наем

ДОПЪЛНИТЕЛНИ УПРАЖНЕНИЯ

12 Направете въпросителни изречения.

Модел:

Чуваш ли ме?

Чуваш		ме	
Каните		го	
Чакаш	ли	я	?
Разбирате		ни	
Виждаш		ги	

13 Преобразувайте изреченията, като следвате модела.

Модел:

Аз я обичам. Обичам я.

1. Тя ме прегръща. _____ .
2. Той ги целува. _____ .
3. Ние ви слушаме. _____ .
4. Той я помни. _____ .
5. Тя го харесва. _____ .
6. Ние я търсим. _____ .
7. Те я питат. _____ .
8. Аз те познавам. _____ .

14 Попълнете празните места с подходящите местоимения.

15 Попълнете и разберете дали той/тя Ви обича.

16 Заместете *обича* с *харесва*, *търси* или *разбира*.

17 Слушайте учителя и напишете телефонните номера. Прочетете отговорите на въпроса "Колко често и за какво използвате телефона?''. Извадете непознатите думи и ги намерете в речника.

Милена, 24 години (тел. _____)
Колко често използвам телефона? Много, много често! Проверявам и отговарям на имейлите, влизам във Фейсбук. Телефонът ми е за работа и за удоволствие.

Катя, 33 години (тел. _____)
Много често, говоря с мъжа ми, децата, приятелите. Използвам го като часовник, календар. Нямам интернет на телефона и не искам. Имам интернет вкъщи.

Иво, 17 години (тел. _____)
Не излизам без телефона. Не излизам от Фейсбук, спя с телефона. Няма телефон, няма живот!

Симона, 48 години (тел. _____)
Не много често. Обаждам се на приятели, но използвам повече Скайп. Безплатно е. Децата ми не са в България и говорим само по Скайп.

Стефан, 29 години (тел. _____)
Използвам го през цялото време. Обаждам се, правя снимки, пращам ги на приятели, пращам SMS-и. Никога не изключвам телефона, само в самолета.

Диана, 55 години (тел. _____)
Не говоря много по телефона. Забравям го често вкъщи.

Симеон, 88 години (тел. _____)
Имам телефон от дъщеря ми, но имам проблем – не виждам числата добре и не чувам добре. Децата и внуците се обаждат често.

18 А Вие колко често и за какво използвате телефона?

_____
_____
_____
_____

ТЕКСТ

19 Прочетете текста. Извадете непознатите думи и проверете превода им в речника.

Мария има нов и скъп телефон Нокиа. Тя го харесва много. Всеки ден говори дълго по телефона. Обажда се на приятели, но най-често говори със семейството си. Семейството ѝ живее в Пловдив, а Мария живее в София. Тя е студентка и учи арабски език в Софийския университет. През деня е много заета и затова рано сутрин или късно вечер тя се обажда на сестра си, майка си, баща си и баба си. Обича ги много.

Мария има много приятели. Най-добрата ѝ приятелка се казва Петя. Тя работи като учителка в София. Мария и Петя се срещат често в центъра, ходят на кафе или ресторант. Понякога Мария кани Петя вкъщи и те правят вечеря заедно, после слушат хубава музика или гледат филми.

Мария говори арабски език и има приятели от различни арабски страни – Сирия, Ирак, Ливан. Тя познава също много бежанци, защото често ходи в Червен кръст и помага там.

Мария има интернет на телефона и търси и намира информация бързо за всичко, пише имейли, чете новини. Телефонът е връзката ѝ със семейството и приятелите.

20 Отговорете на въпросите.

1. Какъв телефон има Мария?
2. Къде живее семейството ѝ?
3. Какво прави Мария в София?
4. Кога се обажда на семейството си?
5. Как се казва най-добрата ѝ приятелка?
6. Какво и къде работи Петя?
7. Къде се срещат Мария и Петя?
8. Какво правят Мария и Петя заедно?
9. Какъв език говори Мария?
10. Има ли Мария приятели бежанци?
11. Откъде ги познава?
12. Има ли Мария интернет на телефона си?
13. За какво го използва?

→ *Култура и начин на живот – Урок 1*

→ *Практически задачи – Урок 1*

2 Как се чувствате?

жена
момче
момиче
мъж

_____ _____ _____ _____

1 Напишете думите под картинките.

НОВИ ДУМИ 1

ЧАСТИ НА ТЯЛОТО

сърце

зъб

ед.ч.	мн.ч.	два, ...
крак	крак**а̀**	крà**ка**
зъб	зъб**и**	зъб**а**

ед.ч.	мн.ч.
око	оч**и**
ух**о**	уш**и**

ед.ч.	мн.ч.
ръка	ръ**це**

→ *Речник – Урок 2*

2 Напишете думите под картинките.

око _____ _____

_____ _____ _____

_____ _____ _____

3 Подредете буквите в думи.

авалг	глава	сон	_____
коо	_____	бъз	_____
хоу	_____	махсто	_____
какр	_____	бърг	_____
дигър	_____	къра	_____
логър	_____	церъс	_____

ДИАЛОЗИ 1

а. – Какво те боли?
– Боли ме окото.

б. – Как си?
– Не съм добре. Болят ме очите.

4 Прочетете диалозите по двойки.

5 Практикувайте диалозите по двойки, като използвате фразите от списъка.

Боли ме ...	Болят ме ...
ухото	ушите
кракът	краката
ръката	ръцете
зъб / зъбът	зъбите
гърло / гърлото	гърдите
глава / главата	
стомах / стомахът	

6 Преобразувайте изреченията, като работите по модела.

Модел:

Боли ме ухото. Болят ме ушите.

1. Боли ме окото.
_____
2. Боли ме кракът.
_____
3. Боли ме ръката.
_____
4. Боли ме зъбът.
_____

7 Напишете *боли* или *болят*.

Модел:

Боли ме окото.

1. _____ ме ушите.
2. _____ ме стомахът.
3. _____ ме гърлото.
4. _____ ме ръцете.
5. _____ ме зъбите.
6. _____ ме главата.
7. _____ ме краката.

ГРАМАТИКА 1

Боли **ме** Боли **те** Боли **го** Боли **я** Боли **Ви**	глава(та).

Болят **ме** Болят **те** Болят **го** Болят **я** Болят **ни** Болят **ви** Болят **ги**	ръцете.

Боли ме коремът. =
= Имам болки в корема.

→ *Граматика – Винителни форми на личните местоимения (1)*

8 Напишете правилното местоимение – *ме, те, го, я, ни, ви, ги*.

Модел:

Аз не съм добре. Боли ме главата.

1. Той не е добре. Боли ____ кракът.
2. Те не са добре. Болят ____ зъбите.
3. Тя не е добре. Боли ____ коремът.
4. Ние не сме добре. Болят ____ очите.
5. Ти не си добре. Боли ____ ухото.
6. Вие не сте добре. Болят ____ гърдите.

НОВИ ДУМИ 2

Имам грип.

Имам температура.

Имам хрема.

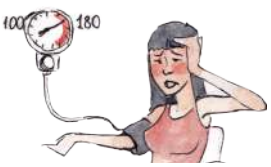
Имам кашлица.

Имам алергия.

Имам бронхит.

Имам високо кръвно.

Имам ниско кръвно.

→ *Речник – Урок 2*

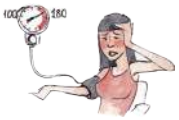
9 Напишете липсващите думи според картинката.

1. Имаш ли _____?

2. Мъжът ти има ли_____?

3. Майка ти има ли _____?

4. Баща ти има ли _____?

ДИАЛОЗИ 2

а.
– Имате ли високо кръвно?
– Не, кръвното ми е нормално – 120 на 80.

б.
– Имам температура и кашлица. Боли ме главата.
– Това е грип.

в.
– Как сте?
– Имам хрема, кихам, но нямам температура.
– Това е алергия.

10 Прочетете диалозите по двойки.

11 Практикувайте диалозите по двойки, като променяте информацията.

ГРАМАТИКА 2

аз	**ми**
ти	**ти**
той	**му**
тя	**ѝ**
то	**му**
ние	**ни**
вие	**ви**
те	**им**

Благодаря **на Иван**. → Благодаря **му**.
Благодаря **на Мария**. → Благодаря **ѝ**.

Благодаря **му**. = Аз **му** благодаря.

Внимание!
Обаждам **се** на Васил по телефона.
Аз му **се** обаждам. = Обаждам му **се**.

→ *Граматика – Дателни форми на личните местоимения (2)*

12 Преобразувайте изреченията по модела.

Модел:

Аз помагам **на мама**.
Аз **ѝ** помагам.

1. Аз давам на Емил вода.
   _____
2. Аз казвам на Иман “Добро утро”.
   _____
3. Аз говоря на дядо високо.
   _____
4. Аз пиша на Иван и Мария.
   _____
5. Аз се обаждам на Таня по телефона.
   _____

ГРАМАТИКА 3

(+)
Те благодарят на Иван.
Те **му** благодарят.
Благодарят **му**.

(-)
Те **не** благодарят на Иван.
Те **не** му благодарят.
Не му благодарят.

(?)
Те благодарят **ли** на Иван?
Те благодарят **ли** му?
Благодарят **ли** му?

→ *Граматика – Дателни форми на личните местоимения (2)*

13 Преобразувайте изреченията по модела.

Модел:

Ани казва всичко на Мери.
Ани **ѝ** казва всичко.
Ани **не** ѝ казва всичко.
Ани казва **ли** ѝ всичко?

1. Ани помага на Мери.
   _____
   _____
   _____
2. Ани говори на Мери.
   _____
   _____
   _____
3. Ани пише на Мери.
   _____
   _____
   _____
4. Ани купува на Мери рокля.
   _____
   _____
   _____
5. Ани дава на Мери химикалка.
   _____
   _____
   _____

ГРАМАТИКА 4

Искам сладолед, но нямам пари.
Трябва ми 1 лев за сладолед.

Трябва | **ми**
ти
му
й
му
ни
ви
им | един лев.

Трябва ти 1 лев.
Не ти трябва 1 лев.
Трябва **ли** ти 1 лев?

Трябват ми
два лева.

→ *Граматика – Дателни форми на личните местоимения (2)*

14 Работете по модела.

Модел:

Нямам молив. Трябва ми молив.

1. Нямам пари.
   _____
2. Нямам бяла блуза.
   _____
3. Нямам компютър.
   _____
4. Нямам маратонки.
   _____
5. Нямам голям куфар.
   _____
6. Нямам химикалки.
   _____

ГРАМАТИКА 5

Уча английски.
Трудно ми е.

Уча български.
Интересно ми е.

Топло **ми** е.
Студено **ми** е.
Лошо **ми** е.
Приятно **ми** е.
Лесно **ми** е.

Внимание!
Топло е. Топло **ми** е.

→ *Граматика – Дателни форми на личните местоимения (2)*

През лятото е топло.

Топло ми е.

През зимата е студено.

Студено ми е.

15 Изберете подходящото изречение.

Приятно ми е. Трудно ми е.
Студено ми е. Интересно ми е.
Топло ми е. Лесно ми е. Лошо ми е.

1. Аз съм Мери. _____
2. Уча български. _____
3. Тук е топло. Аз съм с пуловер и шал.
   _____
4. Навън е студено. Нямам палто.
   _____
5. Уча математика.
   _____
6. Имам нова работа.
   _____
7. Не съм добре.
   _____

ГРАМАТИКА 6

Топло	**ми**
Студено	**ти**
Трудно	**му**
Лошо	**ѝ**
Приятно	**му**
Интересно	**ни**
	ви
	им

е.

Топло ти е.
Не ти е топло.
Топло **ли** ти е?

→ *Граматика – Дателни форми на личните местоимения (2)*

16 Попълнете празните места с подходящото местоимение: *ми, ти, му, ни*.

Той няма палто. Студено му е.

1. Аз съм Мария. Приятно _____ е.
2. Прозорецът е затворен. Топло ли _____ е?
3. Той няма палто. Студено ли _____ е?
4. Ние сме в един музей. Интересно _____ е.
5. Тя има пет деца. Трудно _____ е.
6. Боли ме стомахът. Лошо _____ е.
7. Вие вечеряте в ресторант с приятели. Приятно ли _____ е?

НОВИ ДУМИ 3

здрав

болен

гладен

жаден

тъжен

весел

уморен

доволен

Внимание!

бол**е**н	болна	болно	болни
глад**е**н	гладна	гладно	гладни
жад**е**н	жадна	жадно	жадни
тъж**е**н	тъжна	тъжно	тъжни
доволе**н**	доволна	доволно	доволни

→ *Речник – Урок 2*

17 Открийте новите думи.

веселгладниздравожадна
болниуморенадоволнатъжно

ГРАМАТИКА 7

Аз	**съм**	здрав / здрава.
Ти	**си**	здрав / здрава.
Той	**е**	здрав.
Тя	**е**	здрава.
То	**е**	здраво.
Ние	**сме**	здрави.
Вие	**сте**	здрави.
Те	**са**	здрави.

Здрав си. Не си здрав. Здрав ли си?

Здрав съм. = Аз съм здрав.

18 Изберете подходящото изречение.

Жадна съм. Гладно е. Уморен съм.
Тъжни са. Весел е. Болен сте.
Здрава е. Доволен си.

1. Работя много всеки ден.
   _____
2. Детето иска три кюфтета и салата.
   _____
3. Искам една минерална вода.
   _____
4. Те нямат работа, нямат пари.
   _____
5. Петър има рожден ден и много гости.
   _____
6. Вие имате високо кръвно.
   _____
7. Нямаш проблеми.
   _____
8. Мариам няма температура.
   _____

19 Преобразувайте изреченията по модела.

Модел:

Болен си. Не си болен. Болен ли си?

1. Болна съм. _____
2. Здрав си. _____
3. Момчето е здраво.
   _____
4. Мустафа и Сара са болни.
   _____
5. Елена и Стефан са здрави.
   _____

ГРАМАТИКА 8

Какво Ви е?
Лошо ми е. Боли ме гърлото.
Имам температура. Имам хрема.

Как се чувствате? = Как сте?

Аз се чувствам добре.
= Чувствам се добре.

ДИАЛОЗИ 3

а.
– Добър ден. Как си?
– Благодаря, добре. А ти?
– Чувствам се чудесно. Имам нова работа и съм много доволен.
– Честито! А жена ти и децата как са?
– И те са добре. Всички сме здрави.

б.
– Здравей, Амира! Как е Абдул?
– Не е добре.
– Какво му е?
– Болен е. Има температура и го боли гърлото.
– А ти как се чувстваш?
– Горе-долу, благодаря. Малко съм уморена.

20 Прочетете диалозите по двойки.

21 Практикувайте диалозите по двойки, като сменяте информацията.

НОВИ ДУМИ 4

В ПОЛИКЛИНИКАТА

поликлиника

регистратура

личен лекар = джипи

лекарски кабинет

детски лекар = педиатър 	уши-нос-гърло = УНГ 	кардиолог
невролог 	хирург 	зъболекар

направление
изследване на кръв и урина
кръвна картина
имунизация
операция

→ *Речник – Урок 2*

22 Какъв лекар Ви трябва? Слушайте учителя и попълнете информацията.

1. операция	__ УНГ
2. имунизация	__ зъболекар
3. проблем със сърцето	1 хирург
4. проблем с кръста	__ кардиолог
5. проблем със зъбите	__ педиатър
6. хрема, кашлица	__ джипи
7. направление	__ невролог

ДИАЛОЗИ 4

В ЛЕКАРСКИЯ КАБИНЕТ

а.
– Добър ден. Какво Ви е?
– Лошо ми е. Кашлям много, болят ме гърдите.
– Имате бронхит. Ето рецепта за лекарства. В поликлиниката има аптека.

б.
– Добър ден, д-р Димитров.
– Добър ден. Как е детето?
– Боли го гърлото, главата, има температура.
– Трябва изследване на кръв и урина.

23 Прочетете диалозите по двойки.

24 Практикувайте диалозите, като сменяте информацията.

НОВИ ДУМИ 5

В АПТЕКАТА

рецепта

лекарства

сироп за кашлица

капки за нос / очи / уши

опаковка антибиотик

блистер аспирин

прахче Фервекс

памук

бинт

марля

термометър

апарат за кръвно

→ *Речник – Урок 2*

25 Какво лекарство Ви трябва? Слушайте учителя и попълнете информацията.

1. Имам хрема.	__ антибиотик
2. Болят ме очите.	__ капки за уши
3. Имам бронхит.	1 капки за нос
4. Имам кашлица.	__ Фервекс
5. Боли ме ухото.	__ капки за очи
6. Имам грип.	__ сироп за кашлица

ТЕКСТОВЕ

26 Прочетете текста. Извадете непознатите думи и проверете превода им в речника.

Антон е полицай. Обикновено има много работа. Тази вечер той се връща вкъщи уморен. Не се чувства добре – боли го главата, вие му се свят, гади му се, но личният му лекар работи само до обяд.

Жена му се обажда на Бърза помощ. След половин час идва лекар. Той казва, че Антон има много високо кръвно – 180 на 100. Пише му рецепта с лекарства за кръвното и му казва:

– Повече плодове и зеленчуци, почивка и разходка през уикенда, 10 минути гимнастика всяка сутрин. Имате нужда от спокойствие и по-малко стрес.

27 Вярно или грешно?

1. Антон е лекар. ☒
2. Той работи много. ☑
3. Тази вечер се връща вкъщи весел. ☐
4. Боли го главата, вие му се свят, гади му се. ☐
5. Личният му лекар работи след обяд. ☐
6. Жена му се обажда на личния лекар. ☐
7. Бърза помощ идва след един час. ☐
8. Кръвното на Антон е 120 на 80. ☐
9. Лекарят пише рецепта. ☐
10. Лекарят казва на Антон: “По-малко плодове и зеленчуци и повече стрес.” ☐

28 Какво е полезно и какво не е полезно за здравето ни?

- гимнастика ☑
- стрес ☒
- два литра вода всеки ден ☐
- разходки в парка ☐
- много плодове и зеленчуци ☐
- цигари ☐
- спокойствие ☐
- много захар и сладко ☐
- много хляб ☐
- проблеми в работата ☐
- почивка ☐
- добри приятели ☐
- много сол ☐
- студено време, дъжд и вятър ☐

29 Прочетете текста. Извадете непознатите думи и проверете превода им в речника.

Али работи на пазара – продава плодове и зеленчуци. Понякога има проблеми със здравето, защото работи навън.

Днес времето е студено, духа вятър, вали дъжд, има мъгла. Студено му е, гладен е, боли го гърлото и кашля.

На обяд купува топъл чай и вкусен дюнер. После отива в аптеката и иска една опаковка аспирин и сироп за кашлица. Пие лекарства и до вечерта се чувства по-добре.

30 Отговорете на въпросите.

1. Къде работи Али?
2. Какво работи?
3. Защо понякога има проблеми със здравето?
4. Какво е времето днес?
5. Как се чувства Али?
6. Какво купува на обяд?
7. Какво иска от аптеката?
8. Как се чувства Али вечерта?

→ *Култура и начин на живот – Урок 2*

31 Прочетете рецептите на баба. Добавете още рецепти от Вашите баби.

- **За болки в гърлото и кашлица** – мед с лимон
- **За простуда** – краката в топла вода със сол
- **За болен стомах** – сок от картофи
- **За бронхит** – мед на гърдите
- **За високо кръвно** – кисело мляко с канела
- **За ниско кръвно** – айран със сол
- _____
- _____
- _____

→ *Практически задачи – Урок 2*

3 На гости

_____ _____ _____ _____

_____ _____ _____ _____

на гости
на ресторант
на кафе
на работа
на кино
на пазар
на разходка
на море

1 Напишете подходящи фрази под картинките.

ГРАМАТИКА 1

днес
утре
тази вечер = довечера

следващия(т) месец
следващата седмица
следващото лято

Ще ходя на работа.

Ще работя от 9:00 до 17:00.

Ще пиша имейли.

Ще търся информация в интернет.

Ще говоря по телефона и по Скайп.

Ще обядвам с колегите в 12:30.

Ще пазарувам след работа.

Ще тичам в парка.

Ще плувам.

Ще готвя за вечеря.

Ще вечерям.

Ще гледам телевизия.

Ще слушам музика.

Ще уча английски.

Ще чета книга и вестници.

Ще спя.

→ *Граматика – Бъдеще време (8)*

2 Довършете изреченията.

Модел:

Ще ходя на работа.

1. Ще пиша _____ .
2. Ще готвя _____ .
3. Ще гледам _____ .
4. Ще слушам _____ .
5. Ще уча _____ .
6. Ще чета _____ .
7. Ще вечерям _____ .
8. Ще говоря _____ .

ДИАЛОЗИ 1

а.
– Хайде на купон довечера!
– Съжалявам, заета съм. Ще помагам на майка ми.

б.
– Какво ще правиш тази вечер?
– Ще ходя на кино, ще гледам интересен филм и след това ще ходя на ресторант. А ти?
– Аз съм много уморен. Ще спя.

в.
– Какво ще правите довечера?
– Ще имаме гости. А вие?
– Ние ще ходим на разходка в парка. Децата ще играят футбол и ще карат колело. После ще ядем пица и сладолед. След това ще пазаруваме в супермаркета.

г.
– Какво ще правиш през уикенда?
– Ще пътувам до Пловдив с приятелката ми. Родителите ѝ живеят там. Майка ѝ има рожден ден. Ще празнуваме заедно. А ти?
– Аз ще ходя в Гърция с приятели. Времето ще е много топло, ще плуваме в морето, ще се разхождаме, а вечерта ще танцуваме.
– Приятно прекарване!
– Благодаря, подобно!

3 Прочетете диалозите по двойки.

4 Работете по двойки. Упражнявайте диалозите, като отговаряте за себе си.

ГРАМАТИКА 2

Бъдеще време			
	(+)	(–)	(?)
аз	**ще** работя	**няма да** работя	ще работя **ли**
ти	**ще** работиш	**няма да** работиш	ще работиш **ли**
той тя то	**ще** работи	**няма да** работи	ще работи **ли**
ние	**ще** работим	**няма да** работим	ще работим **ли**
вие	**ще** работите	**няма да** работите	ще работите **ли**
те	**ще** работят	**няма да** работят	ще работят **ли**

→ *Граматика – Бъдеще време (8)*

5 Преобразувайте изреченията в бъдеще време по модела.

Модел:

Всеки ден тичам в парка. Утре ще тичам пак.

ВСЕКИ ДЕН	УТРЕ
1. Всеки ден ходя на училище.	1. _____.
2. Всеки ден уча български.	2. _____.
3. Всеки ден обядвам в ресторант.	3. _____.
4. Всеки ден вечерям вкъщи.	4. _____.
5. Всеки ден помагам на майка ми.	5. _____.
6. Всеки ден гледам телевизия.	6. _____.
7. Всеки ден слушам музика.	7. _____.
8. Всеки ден чета книга.	8. _____.
9. Всеки ден пиша имейли.	9. _____.
10. Всеки ден говоря български.	10. _____.
11. Всеки ден спя до 7 часа.	11. _____.
12. Всеки ден работя много.	12. _____.
13. Всеки ден ям плодове.	13. _____.
14. Всеки ден пия кафе.	14. _____.

6 Преобразувайте изреченията от упр. 5, като работите по модела.

Всеки ден тичам в парка. Утре няма да тичам.

УТРЕ	
1. _____.	7. _____.
2. _____.	8. _____.
3. _____.	9. _____.
4. _____.	10. _____.
5. _____.	11. _____.
6. _____.	12. _____.
	13. _____.
	14. _____.

7 Напишете въпроси към изреченията.

1. Ще учите ли български?
2. _____ ?
3. _____ ?
4. _____ ?
5. _____ ?
6. _____ ?
7. _____ _____ ?
8. _____ ?

1. Да, ще уча български.
2. Да, ще обядвам в ресторанта.
3. Не, няма да тичам довечера.
4. Не, няма да пия кафе.
5. Да, ще вечерям с приятели.
6. Не, няма да танцувам.
7. Да, ще пътувам до Германия след два дни.
8. Да, ще плувам тази вечер.

8 Какво ще прави Омар тази вечер? Какво няма да прави?

+	-
вечерям, говоря с приятели, тичам в парка, ходя на гости, помагам на децата, уча български	ходя на пазар, пътувам, слушам музика, чета книга, гледам телевизия, пиша имейли

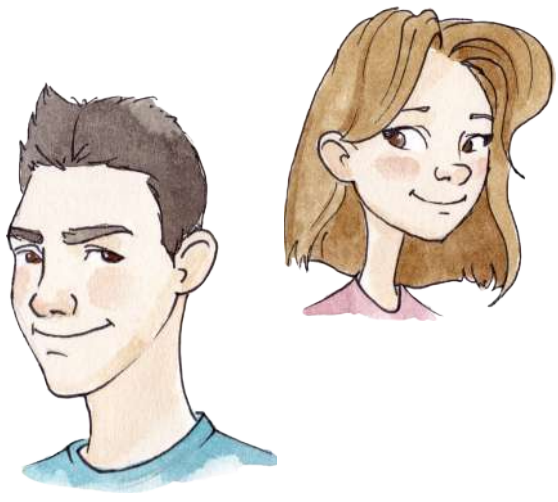

1. Тази вечер Омар ще вечеря.
2. _____.
3. _____.
4. _____.
5. _____.
6. _____.

1. Тази вечер Омар няма да ходи на пазар.
2. _____.
3. _____.
4. _____.
5. _____.
6. _____.

9 Какво няма да правят Стефан и Ани довечера?

1. Те няма да учат повече. (уча)
2. Те _____ бира. (пия)
3. Те _____ късно. (ям)
4. Те _____ филм. (гледам)
5. Те _____ музика. (слушам)
6. Те _____ . (пазарувам)
7. Те _____ гости. (имам)

10 Свържете колонките.

1. Ще ходиш ли на кино?
2. Ще вали ли дъжд?
3. Къде ще спят в Пловдив?
4. Как ще пътуваме до морето?
5. Утре ще имаш ли време?
6. Къде ще живеят те?

__ В Берлин.
__ Да, ще имам.
1. Да, филмът е в 18:00.
__ Не, няма да вали.
__ В хотел.
__ С автобус.

11 Преобразувайте изреченията в отрицателни.

ПРОМЯНА В ПЛАНОВЕТЕ

1. Зарин ще ходи на кафе.
2. Саид ще се разхожда.
3. Нур и Зехра ще ходят на планина.
4. Васил ще ходи на пазар.
5. Адел ще плува.
6. Сами и Рания ще вечерят в градината.

1. Зарин няма да ходи на кафе.
2. _____.
3. _____.
4. _____.
5. _____.
6. _____.

12 Поставете глагола в правилната форма в бъдеще време.

Модел:

Васил ще тича в парка. (тичам)

1. Той _____ палачинки. (закусвам)
2. Ние _____ табуле. (ям)
3. Ти _____ ли днес? (работя)
4. Вие _____ ли до Белгия? (пътувам)
5. Аз _____ портокалов сок. (пия)
6. Тя _____ ли по телефона? (говоря)
7. Ти _____ ли довечера? (чета)
8. Ти къде _____ следващия месец? (ходя)
9. Те _____ . (плувам)
10. Те _____ в арабски ресторант. (вечерям)
11. За обяд аз _____ шопска салата. (правя)
12. Те къде _____ Мариана? (чакам)
13. Синът му _____ в Лондон. (уча)
14. Кой _____ на втория етаж? (живея)

ГРАМАТИКА 3

Аз ще бъда. = Аз ще съм.

Бъдеще време на глагола *съм*			
	(+)	**(–)**	**(?)**
аз	**ще** бъда	**няма да** бъда	ще бъда **ли**
ти	**ще** бъдеш	**няма да** бъдеш	ще бъдеш **ли**
той тя то	**ще** бъде	**няма да** бъде	ще бъде **ли**
ние	**ще** бъдем	**няма да** бъдем	ще бъдем **ли**
вие	**ще** бъдете	**няма да** бъдете	ще бъдете **ли**
те	**ще** бъдат	**няма да** бъдат	ще бъдат **ли**

Бъдеще време на глагола *съм*		
	(+)	**(–)**
аз	**ще** съм	**няма да** съм
ти	**ще** си	**няма да** си
той тя то	**ще** е	**няма да** е
ние	**ще** сме	**няма да** сме
вие	**ще** сте	**няма да** сте
те	**ще** са	**няма да** са

→ *Граматика – Бъдеще време (8)*

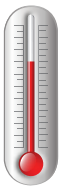
13 Работете по модела.

Модел:

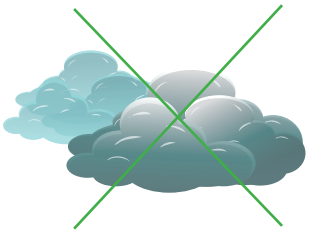
Утре **ще бъда / ще съм** свободен
от 15:00 до 17:00.

1. Ти къде _____ следващата седмица?
2. Вие _____ ли в София в петък?
3. Той _____ в Рим следващото лято.
4. Следващия месец тя _____ _____ с приятели в Гърция.
5. Ние _____ много заети следващите дни.
6. Те _____ тук след 10 минути.
7. Довечера аз _____ на кино.
8. Тя _____ там точно в 10 часа.

14 Какво ще бъде времето утре?

Ще бъде топло.

Няма да бъде облачно.

_____
_____

_____
_____

_____
_____

_____
_____

НОВИ ДУМИ 1

РЪСТ

висок

нисък

среден на ръст

ТЕГЛО

слаб

пълен

строен

ОЧИ

черни

кафяви

сини

зелени

КОСА

черна

кестенява

руса

тъмна

светла

дълга

къса

права

къдрава

→ *Речник – Урок 3*

15 Попълнете таблицата за себе си.

ръст	тегло
очи	**коса**

16 Слушайте учителя и попълнете пропуснатите думи.

1. Росица има _____ _____ коса и _____ очи.
2. Дъщеря ѝ е _____ на ръст със _____ очи.
3. Синът ѝ е _____, с _____ коса и _____ очи.

17 Как изглежда Силвия?

Тя изглежда много добре. Силвия е висока, стройна, има дълга черна коса и черни очи.

18 Как изглеждат Явор и Яна?

Явор _____

_____

Яна _____

_____

ДИАЛОЗИ 2

а.
– Здравей, къде отиваш?
– Имам среща с едно момиче.
– Познавам ли я?
– Не, не я познаваш.
– Как изглежда?
– Много красива, висока, с дълга черна коса и сини очи. Довиждане, много бързам.

б.
– Познаваш ли новия приятел на Катя?
– Не, как изглежда?
– Супер – висок, с руса коса и тъмни очи.
– Не харесвам мъже с руса коса. Предпочитам с тъмна коса и светли очи. А ти?
– Не знам. За мен е важен характерът.

19 Прочетете диалозите по двойки.

20 Работете по двойки. Упражнявайте диалозите, като отговаряте за себе си.

ТЕКСТОВЕ

21 Прочетете текста. Извадете непознатите думи и проверете превода им в речника.

НА ГОСТИ

Албена е на гости на Амал. Амал е от Сирия и сега живее в София в малък апартамент, близо до центъра. Албена и Амал са в хола. На масата има снимки на семейството на Амал. Албена гледа снимките.

Албена: – Амал, кой е това?

Амал: – Това е брат ми Аймин, на 45 години. Сега е в Германия, но скоро той и семейството му ще живеят в Белгия. Там ще работи като лекар.

Албена: – Има ли деца?

Амал: – Да, има две момчета близнаци и едно момиче. Те са много щастливи, защото в Белгия ще имат голяма къща с градина. Ще учат в училище близо до къщата и ще ходят до училището пеша. Няма да пътуват с автобус или метро.

Албена: – Да, много е удобно.

Амал: – Какво искаш – кафе или чай? Аз ще пия черен чай. Имам и вкусни бисквити.

Албена: – Предпочитам кафе, не много силно.

Амал: – А това е къщата на сестра ми Джамиле в Дубай, това е семейството ѝ. Това е кучето Роби и котката Хали. Децата много играят с кучето, но повече обичат котката.

Албена: – Харесвам градината на къщата. Има много цветя. Прекрасни са.

Амал: – Да, цветята са прекрасни. Къщата не е голяма, но е много красива и е на хубаво място. След един месец ще ходя на гости на сестра ми. Ще бъда там три седмици. Ще помагам на сестра ми, ще готвим заедно, ще пазаруваме, ще ходим на кино. Ще е чудесно!

22 Отговорете на въпросите.

1. Къде е Албена?
2. Какво има на масата?
3. Откъде е Амал и къде живее сега?
4. Кой е Аймин ?
5. Има ли деца?
6. Как изглежда къщата на сестрата на Амал?
7. Кога Амал ще ходи на гости в Дубай?
8. Какво ще прави тя в Дубай?

23 Вярно или грешно?

1. Албена и Амал са в хола. ☑
2. Аймин ще работи в Германия. ☐
3. Децата на Аймин ще ходят на училище с автобус. ☐
4. Албена предпочита кафе. ☐
5. Джамиле живее в Тунис. ☐
6. Децата на Джамиле имат куче. ☐
7. Къщата на Джамиле е грозна. ☐
8. Амал ще бъде в Дубай три месеца. ☐

24 Прочетете текста. Извадете непознатите думи и проверете превода им в речника.

СЪБОТА – ВРЕМЕ ЗА ПОЧИВКА!

Днес е петък. Утре е събота и времето ще е слънчево и топло.

Какво ще правят Мая, Елена, Христо и Ясен?

Мая ще пътува до Родопите. Баба ѝ живее в малко село високо в планината. Мая често ходи там. Тази събота ще пътува с Милена. Те са близки приятелки. Двете момичета ще се разхождат в планината, ще правят снимки, после ще обядват и вечерят с бабата на Мая навън в градината. Ще почиват и няма да мислят за работа. Ще бъде много хубаво.

Елена е много уморена. Утре ще спи до късно. След това ще пие кафе на балкона и ще слуша музика. Ще закусва палачинка с мед и орехи. Това е любимата ѝ закуска. Ще говори с приятели по Скайп и ще чете книга, по-късно ще пазарува и след 16:00 часа ще ходи на разходка с кучето в парка. Няма да чисти и готви, има нужда от почивка, защото следващата седмица ще бъде много заета. Ще има гости от чужбина в офиса и Елена ще работи много, дори през уикенда.

Христо е ученик в първи клас. Утре има рожден ден. Ще празнува вкъщи. Ще има много гости. Ще ядат вкусна храна, ще танцуват, може би ще гледат филми и ще играят на Плейстейшън. Ще има и много подаръци. Христо чака този ден цяла година.

Ясен е компютърен специалист. Често има много работа и не почива в събота и неделя. Тази събота също няма да почива. Ще пише нов проект, ще търси информация в интернет и ще пие много кафе. Приятелите му ще ходят на купон, а Ясен ще работи в офиса. Може би следващата събота ще е свободен и ще кара колело в парка.

25 Отговорете на въпросите.

1. Къде ще пътува Мая?
2. Какво ще прави там?
3. Каква е любимата закуска на Елена?
4. Какво няма да прави Елена в събота?
5. Какво ще прави Христо в събота?
6. Защо Ясен няма да почива в събота?
7. Какво ще правят приятелите на Ясен?

26 Свържете колонките.

1. Мая ще пътува с	_ колело в парка
2. Елена ще пие кафе	_ Милена
3. Елена има нужда	_ вкъщи
4. Христо ще празнува	_ нов проект
5. Ясен ще пише	_ от почивка
6. Ясен ще работи	_ на балкона
7. Ясен ще кара	_ в офиса

→ *Култура и начин на живот – Урок 3*

→ *Практически задачи – Урок 3*

4 Мечти и планове

В понеделник Димо ще играе футбол.

В сряда _____
_____

В петък _____
_____

Във вторник Галя ____
_____

В четвъртък _____
_____

В събота _____
_____

ще плува
ще готви
ще се разхожда
ще прави торта
ще кара колело

1 Какво ще правят Димо и Галя през седмицата? Напишете изречения под картинките.

ДИАЛОЗИ 1

а.
– Какво ще правиш в събота?
– Ще отида на разходка в планината. Ще замина в петък вечерта и ще се върна в неделя вечерта. Имам нужда от почивка. А ти?
– Аз ще съм вкъщи. Ще стана късно, след обяд ще се срещна с приятели. Може би вечерта ще отида на кино.

б.
– В петък имам рожден ден. Заповядай вкъщи. Ще дойдеш ли?
– Да, ще дойда! Кога?
– След 7 часа вечерта.

в.
– Много съм уморен! Ще си легна рано тази вечер.
– Аз ще взема душ и ще изляза с приятели.
– Кога ще се върнеш?
– Късно, утре е събота и няма да ходя на работа.

г.
– Ще се обадя на Валя и ще отидем на кафе. Ти ще дойдеш ли?
– Не, няма да дойда. Ще отида на пазар, ще купя зеленчуци за вечеря.

д.
– Ще затвориш ли вратата? Студено ми е.
– Разбира се.
– Ще отвориш ли прозореца? Топло ми е.
– Добре.

е.
– Много съм нервна. Утре имам интервю за работа. Ще закъснея, ще забравя всичко!
– Спокойно! Няма да забравиш нищо, няма да закъснееш. Ще тръгнеш по-рано, ще пристигнеш навреме и всичко ще е наред.
– Супер, хайде да отидем на ресторант след това!
– Добре, ще отидем на хубав ресторант.
– Чудесно, аз ще платя сметката.

ж.
– Утре ще започна работа по-рано и ще свърша по-рано. Ще имам повече време и ще бъда с децата.
– Аз ще започна нов проект и ще свърша работа по-късно. Довечера ще се върна след 8 часа.
– Добре, през уикенда ще имаме свободно време и ще бъдем всички заедно.

2 Прочетете диалозите по двойки.

3 Работете по двойки. Упражнявайте диалозите, като променяте информацията.

ГРАМАТИКА 1

НЕСВЪРШЕН ВИД

МНОГО ПЪТИ

Всеки ден **отивам** на училище.
Често **купувам** плодове.
През седмицата **ставам** рано.
Винаги **идвам** на работа в 8:00.
Обикновено **се връщам** вкъщи в 18:00.

СВЪРШЕН ВИД

ЕДИН ПЪТ

Утре също **ще отида** на училище.
Днес също **ще купя** плодове.
В събота **ще стана** късно.
Утре **ще дойда** в 8:30.
Довечера **ще се върна** в 19:00.

	сегашно време	бъдеще време
аз	отивам	**ще** отида
ти	отиваш	**ще** отидеш
той тя то	отива	**ще** отиде
ние	отиваме	**ще** отидем
вие	отивате	**ще** отидете
те	отиват	**ще** отидат

	сегашно време	бъдеще време
аз	идвам	**ще** дойда
ти	идваш	**ще** дойдеш
той тя то	идва	**ще** дойде
ние	идваме	**ще** дойдем
вие	идвате	**ще** дойдете
те	идват	**ще** дойдат

	сегашно време	бъдеще време
аз	давам	**ще** дам
ти	даваш	**ще** дадеш
той тя то	дава	**ще** даде
ние	даваме	**ще** дадем
вие	давате	**ще** дадете
те	дават	**ще** дадат

→ *Граматика – Вид на глагола (7) и Бъдеще време (8)*

4 Свържете глаголите от двете колони по модела.

1. отивам	__ взема	1. тръгвам	__ разбера
2. идвам	__ изляза	2. пристигам	__ поканя
3. връщам се	__ затворя	3. плащам	__ помогна
4. ставам	__ отворя	4. започвам	__ дам
5. срещам се	__ закъснея	5. свършвам	__ тръгна
6. заминавам	1 отида	6. казвам	__ започна
7. лягам си	__ забравя	7. виждам	__ обадя се
8. вземам	__ срещна се	8. давам	__ пристигна
9. излизам	__ дойда	9. помагам	__ намеря
10. затварям	__ легна си	10. обаждам се	__ платя
11. отварям	__ стана	11. разбирам	__ свърша
12. закъснявам	__ върна се	12. намирам	__ кажа
13. забравям	__ замина	13. каня	__ видя

5 Напишете изречения по модела.

Модел:

Всеки ден ставам рано. (+) Утре ще стана рано.

Всеки ден	**Утре**
1. Всеки ден вземам душ.	1. (-)_____.
2. Всеки ден купувам храна.	2. (+) _____ .
3. Всеки ден отивам на училище.	3. (+) _____ .
4. Всеки ден идвам тук.	4. (-)_____.
5. Всеки ден се връщам в 7 часа.	5. (+) _____ .
6. Всеки ден се срещам с приятели.	6. (-)_____.

6 Подчертайте правилната форма.

Модел:

Всеки ден <u>започвам</u> / започна работа в 8:00 часа.

1. Обикновено свършвам / свърша работа в 17:00 часа.
2. Утре ще виждам / ще видя Милена след работа.
3. Днес ще казвам / ще кажа на Иван за купона.
4. Винаги отварям / отворя офиса в 9:00 часа.
5. Често давам / дам пари на Али за наема.
6. Понякога тръгвам / тръгна рано за офиса.
7. Ще пристигам / ще пристигна в понеделник.
8. Ще идвам / ще дойда в 5:00 часа.

7 Напишете какво ще правите следващата седмица. Използвайте фразите от списъка.

каня гости, отивам в парка, плащам сметките, купувам храна от магазина, излизам с приятели, лягам си късно, обаждам се на приятели

1. В понеделник ще _____ _____ .
2. Във вторник ще _____ .
3. В сряда ще _____ .
4. В четвъртък ще _____ .
5. В петък ще _____ .
6. В събота ще _____ .
7. В неделя ще _____ .

8 Довършете диалозите, като използвате глаголните форми от списъка.

няма да дойда, ще дойде, ще дойдеш, ще дойдат	няма да отида, ще отидеш, ще отидеш

– _____ ли довечера на купона?
– Не, _____ . Заета съм.
– Кой _____ ?
– Не зная. Може би _____ много колеги. Приятно прекарване.

– _____ ли в банката утре?
– Не, _____ . Имам много работа.
– Кога _____ ?
– Може би следващата седмица.

9 Какво ще правят те през лятото? Напишете изречения, като използвате дадените думи и поставите глаголите от списъка в бъдеще време.

закусвам, обядвам, вечерям, спя, срещам, купувам, виждам, отивам

ПОЧИВКА ПРЕЗ ЛЯТОТО

Васил Италия
Рим, пица, спагети, кроасани, капучино, вино, кафе, хотел, нови приятели, паметници, църкви, сувенири

През лятото Васил ще отиде в Рим. _____
_____
_____
_____
_____
_____

Диана **Гърция**
Атина, кафе, салата, риба, портокалов сок, апартамент на приятели, вино, сувенири, паметници, сандвичи, българи

През лятото Диана ще отиде в Атина. _____
_____
_____
_____
_____
_____

Иво и Петя
България

Рила планина, малък хотел, малко хора, шопска салата, плодове, зеленчуци, мед, чай, супа, вино, скара, красива природа

През лятото Иво и Петя ще отидат в Рила планина. _____
_____
_____
_____
_____
_____

10 Какво ще прави Митко утре? Напишете изречения в бъдеще време, като използвате фразите от списъка.

ставам в 7 часа, вземам душ, закусвам, пия мляко, излизам от къщи в 8 часа, отивам на училище, закъснявам за час, уча, купувам Фанта през междучасието, обядвам хамбургер и сок, обаждам се по телефона, срещам се с приятели, гледам филм, забравям телефона, връщам се вкъщи, търся телефона, не вечерям, не гледам телевизия, лягам да спя рано, мечтая за нов телефон

Утре Митко ще стане в 7:00. **Ще** _____ _____ _____
_____ _____ _____

_____ _____ _____ _____
_____ _____ _____ _____

_____ _____ _____ _____
_____ _____ _____ _____

_____ _____ _____ _____
_____ _____ _____ _____

_____ _____ _____ _____
_____ _____ _____ _____

11 Отговорете на въпросите, като следвате модела.

Модел:

Ще купите ли кафе? Да, ще купя. / Не, няма да купя.

1. Ще дойдат ли утре? Да, _____ / Не, _____ .
2. Ще пътуваш ли довечера? Да, _____ / Не, _____ .
3. Ще отворите ли вратата? Да, _____ / Не, _____ .
4. Мария ще излезе ли тази вечер? Да, _____ / Не, _____ .
5. Явор ще отиде ли на кино? Да, _____ / Не, _____ .
6. Елена ще се върне ли за обяд? Да, _____ / Не, _____ .
7. Ще пристигнат ли навреме? Да, _____ / Не, _____ .
8. Ще помогнат ли на Румяна? Да, _____ / Не, _____ .
9. Ще кажете ли на Зоя? Да, _____ / Не, _____ .
10. Петър ще вземе ли кафе? Да, _____ / Не, _____ .

12 Отговорете на въпросите.

Какво ще правите през уикенда?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Какво няма да правите през уикенда?

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

13 Намерете някой от групата, който през уикенда:

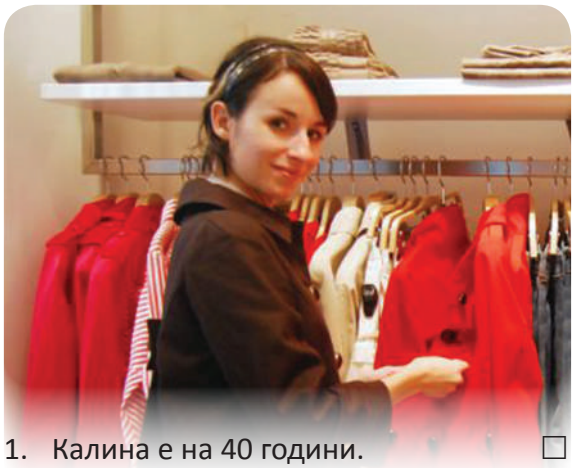
ще спи цял ден	
ще работи	
ще готви	
ще отиде на пазар	
ще покани гости	
ще чете книга	
ще пътува	

14 Слушайте текста и отбележете кое е вярно и кое не е.

1. В неделя ще ходя в Пловдив. ☐
2. Ще пътувам с автобус. ☐
3. Ще се разхождам в новия град. ☐
4. Времето ще е хубаво. ☐
5. Ще се върна в София късно. ☐

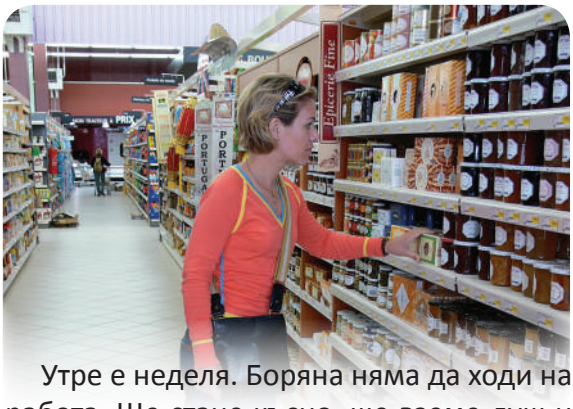
15 Слушайте текста и отбележете кое е вярно и кое не е.

1. Калина е на 40 години. ☐
2. Тя ще замине за Испания следващата седмица. ☐
3. Ще работи като учителка. ☐
4. Няма да учи испански език. ☐
5. Калина много обича България. ☐

ДОПЪЛНИТЕЛНИ УПРАЖНЕНИЯ

16 Прочетете текста и подчертайте глаголите.

Утре е неделя. Боряна няма да ходи на работа. Ще стане късно, ще вземе душ и ще отиде на пазар. Ще купи храна и ще се върне вкъщи. Ще обядва, ще гледа телевизия. После ще отиде на гости. Ще се върне късно и ще си легне след 11 часа.

17 Напишете какво ще правят Веси и Боян, като използвате текста от упр. 16.

Утре е неделя. Веси и Боян няма да ходят на работа. Ще _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

18 Поставете глаголите в бъдеще време.

Модел:

Тя ще дойде в 7 часа. (дойда)

1. Те _____ на кино. (отида)
2. Ние _____ пари. (дам)
3. Той _____ прозореца. (отворя)
4. Те _____ пералня. (купя)
5. Аз _____ в понеделник. (тръгна)
6. Тя _____ прозореца. (затворя)
7. Вие _____ утре. (пристигна)
8. Той _____ довечера. (дойда)
9. Ние _____ гости за вечеря. (поканя)

ТЕКСТОВЕ

19 Прочетете текстовете. Извадете непознатите думи и проверете превода им в речника.

Мечтата на Али

Ще взема пари от приятели и ще отворя арабски ресторант в София. Ще бъде много хубав. Аз и жена ми ще готвим арабска храна и ще имаме много клиенти. Ще работим от сутрин до вечер. Ще върна парите на приятелите и след това ще купим голям апартамент и скъпа кола. Децата ще учат в най-доброто училище. Ще пътуваме често. Ще живеем добре.

Мечтата на Николай

Ще уча много. Ще завърша университет в София или в Лондон. Ще говоря английски език много добре. Ще живея и работя в чужбина. Ще намеря работа. Ще е трудно, в началото няма да имам пари да купя апартамент, затова ще живея под наем. Може би ще купя мотор или колело. Ще се връщам в София често, защото семейството ми е тук. Те също ще идват на гости. Надявам се да живея добре. Ще работя много и ще се забавлявам много!

Мечтата на Невена

Следващото лято ще отида на море в Италия. Ще замина със самолет. Ще видя много интересни места. Ще купя много дрехи. Ще ям пица за закуска, обяд и вечеря. Обичам пица. В Италия има и чудесно кафе. Ще пия кафе и ще говоря италиански. Може би ще срещна прекрасен мъж. Ще ходим в различни ресторанти и кафета. Ще се разхождаме. Ще бъде много романтично. Може би ще се върна в България, може би не. Ако не се върна, ще поканя всички приятели на гости.

20 Отговорете на въпросите.

1. Откъде Али ще намери пари за ресторант?
2. Какъв ресторант ще отвори?
3. Какво ще купи, когато има пари?
4. Къде ще учат децата му?
5. Къде ще отиде Невена следващото лято?
6. Какво ще прави в Италия?
7. Ще се върне ли в България?
8. Къде Николай ще завърши университет?
9. Къде и как ще живее?
10. Какво ще купи?
11. Ще се връща ли в София?

→ *Култура и начин на живот – Урок 4*

→ *Практически задачи – Урок 4*

5 Услуги

_____ _____ _____

_____ _____ _____

мотел
хостел
двойна стая
(с двойно легло)
единична стая
двойна стая
(с две легла)
хотел

1 Напишете думите под картинките.

ДИАЛОЗИ 1

2 Прочетете диалозите по двойки.

3 Работете по двойки. Упражнявайте диалозите, като променяте информацията.

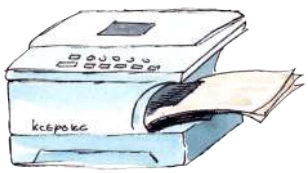
В ХОТЕЛА

а.
– Добър ден. Имате ли свободни стаи?
– Да, имаме. Една единична стая и две двойни – една с две легла и една с двойно легло.
– Може ли стая с две легла?
– За колко дни?
– За три.

ПОРЪЧКА НА ТАКСИ

б.
– Окей такси. Добро утро.
– Добро утро. Може ли такси за 9:00 часа до болница “Токуда”? Обаждам се от адрес жк Обеля, бл. 153, вх. А.
– Добре. Таксито ще дойде след 10 минути.

КОПИРЕН ЦЕНТЪР

в.
– Искам едно копие на този документ.
– Двустранно или едностранно?
– Двустранно, моля. Колко струва?
– 10 стотинки на страница.

ГРАМАТИКА 1

	(+)	(–)
аз	искам **да** уча	**не** искам да уча
ти	искаш **да** учиш	**не** искаш да учиш
той тя то	иска **да** учи	**не** иска да учи
ние	искаме **да** учим	**не** искаме да учим
вие	искате **да** учите	**не** искате да учите
те	искат **да** учат	**не** искат да учат

	(?)
аз	искам **ли** да уча
ти	искаш **ли** да учиш
той тя то	иска **ли** да учи
ние	искаме **ли** да учим
вие	искате **ли** да учите
те	искат **ли** да учат

Аз мога **да** пиша.
Ти можеш **да** пишеш.
Той може **да** пише.
Тя може **да** пише.
То може **да** пише.
Ние можем **да** пишем.
Вие можете **да** пишете.
Те могат **да** пишат.

Не мога да пиша.
Можеш **ли** да пишеш?

Внимание!

Аз трябва **да** работя.
Ти трябва **да** работиш.
Той трябва **да** работи.
Тя трябва **да** работи.
То трябва **да** работи.
Ние трябва **да** работим.
Вие трябва **да** работите.
Те трябва **да** работят.

Не трябва да работя.
Трябва **ли** да работя?

МНОГО ПЪТИ

Всеки ден:
- искам да **купувам** плодове
- мога да **купувам** плодове
- трябва да **купувам** плодове

ЕДИН ПЪТ

Сега:
- искам да **купя** плодове
- мога да **купя** плодове
- трябва да **купя** плодове

Винаги трябва да **идвам** на работа рано.
Днес искам да **дойда** на работа по-късно.

→ *Граматика – Глаголите трябва, мога, искам и обичам (11)*

4 Подчертайте правилната глаголна форма.

Модел:

Искам да идвам / <u>дойда</u> тази вечер на гости.

1. Искат да идват / дойдат на гости тази неделя.
2. Сега той иска да взема / вземе душ.
3. Утре сутринта те искат да стават / станат рано.
4. Искам да помагам / помогна на Мария всеки уикенд.

5 Отговорете по модела.

Модел:

– Искаш ли да пиеш черен чай?
– Да, искам да пия черен чай.
– Не, не искам да пия черен чай.

1. Искаш ли да вечеряш в ресторант “Хепи” с приятели?
   _____
   _____
2. Искаш ли да отидеш на планина през уикенда?
   _____
   _____
3. Искаш ли да гледаш телевизия тази вечер?
   _____
   _____
4. Искаш ли да дойдеш вкъщи?
   _____
   _____

6 Попълнете окончанията на глаголите.

Модел:

Вие трябв**а** да уч**ите** много.

1. Аз трябв__ да отид__ на лекар.
2. Ние трябв__ да пи__ топъл чай.
3. Те трябв__ да чет__ книги на английски.
4. Ти трябв__ да яд__ много зеленчуци.
5. Той трябв__ да уч__ български.

7 Отговорете на въпроса “*Какво трябва да правите тази седмица*?”.

Модел:

Тази седмица трябва да отида на лекар.

_____
_____
_____
_____

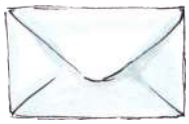
8 Напишете въпросите по модела и питайте другите в групата.

Модел:

Аз мога да пиша на арабски.
А ти можеш ли да пишеш на арабски?

1. Аз мога да говоря български.
   _____
2. Христо може да прави баница.
   _____
3. Ахмед може да танцува сирийски танци.
   _____
4. Ширин и Ханан могат да готвят иракска храна.
   _____
5. Ние можем да тичаме бързо.
   _____

НОВИ ДУМИ 1

плик

картичка

писмо

марка

→ *Речник – Урок 5*

ДИАЛОЗИ 2

В ПОЩАТА

а.
– Искам да изпратя препоръчано писмо до Иран.
– Препоръчаното писмо е по-скъпо.
– Добре. Колко струва?
– 4,40 лв.

б.
– Искам да говоря с Ирак.
– Изчакайте, моля. Няма свободна кабина.

в.
– Извинете, има ли свободни компютри?
– Да, има.
– Добра ли е връзката?
– Да, разбира се.
– Колко струва за един час?
– 3,60 лв.

9 Прочетете диалозите по двойки.

10 Работете по двойки. Упражнявайте диалозите, като променяте информацията.

11 Напишете думите в скобите в правилната им граматична форма.

Модел:

Мая купува пет плика (плик) и две марки (марка).

1. Мустафа изпраща три _____ _____ (препоръчано писмо).
2. Имам много _____ (картичка) от приятели.
3. В пощата има четири _____ _____ (телефонна кабина).
4. Трябва да купя много _____ (плик).

12 Попълнете празните места с думи от списъка.

интернет, телефонна кабина, марки, плика, препоръчано писмо

1. Утре ще изпратя едно_____ _____ до Сирия.
2. Искам да купя два _____ и две _____ за Афганистан.
3. В момента няма свободна _____ _____.
4. Не мога да пратя имейл на Жана, няма _____.

ГРАМАТИКА 2

Може ли едно кафе?
Може ли един билет?

Може ли сметка**та**?
Може ли ресто**то**?

Влизам в стаята.
Може ли да **вляза**?

Плащам сметката.
Може ли да **платя**?

13 Къде може да чуете тези въпроси? Изберете подходящото място от списъка.

в ресторанта, в пощата, в кафето, в хотела, в копирния център

1. Може ли една единична стая?
   _____
2. Може ли да говоря със Сирия?
   _____
3. Може ли две копия от този документ?
   _____
4. Може ли една шопска салата?
   _____
5. Може ли едно кафе със сметана?
   _____

14 Попълнете празните места с думи от списъка.

ли, да, пия, ли да, ли

1. Може ли _____ говоря с г-н Иванов?
2. Може _____ да слушам радио?
3. Може _____ гледам телевизия?
4. Може _____ едно кафе?
5. Може ли да _____ вода?

15 Подчертайте правилната форма.

Може ли да затварям / <u>затворя</u> вратата?

1. Може ли да купувам / купя това цвете?
2. Може ли да отивам / отида на кино довечера?
3. Може ли да ви помагам / помогна за домашното?
4. Може ли да отварям / отворя прозореца сега?

16 Работете по модела.

Аз отивам на концерт.
Може ли да отида на концерт?

1. Ние плащаме сметката.
   _____
2. Те идват тук.
   _____
3. Вие купувате шоколадови бонбони.
   _____
4. Ти затваряш вратата.
   _____

ДИАЛОЗИ 3

В БАНКАТА

a.
– Може ли да открия сметка?
– Каква сметка?
– Лична – за превод на пари от Ирак в България.

б. – Искам да внеса пари.
– Колко лева?
– 500 лева.

в. – Искам да тегля пари. Къде има банкомат?
– До банката.

В ОБМЕННОТО БЮРО

в. – Добър ден. Може ли са обменя долари и евро?
– Да, може.
– Какъв е курсът днес?
– 1,53 лв. за долар и 1,95 лв. за евро.
– Има ли комисиона?
– Не, няма.

17 Прочетете диалозите по двойки.

18 Работете по двойки. Упражнявайте диалозите, като променяте информацията.

19 Довършете изреченията според информацията от диалозите.

1. Искам да внеса _____ .
2. Може ли да открия _____ ?
3. Искам трансфер на _____ .
4. Може ли да обменя _____ ?

ГРАМАТИКА 3

	мене / мен	*аз*
за	**тебе / теб**	*ти*
от	**него**	*той*
с	**нея**	*тя*
до	**него**	*то*
на	**нас**	*ние*
...	**вас / Вас**	*вие / Вие*
	тях	*те*

Цветето е за теб.
Книгата е от него.
Ще танцуваш ли с мен?
Дани е до мен.
Ще дам адреса на нея, а не на теб.

→ *Граматика – Винителни форми на личните местоимения (1)*

20 Напишете подходящ предлог.

Модел:

Ще дойдеш ли с мене на екскурзия?

1. Имам писмо _____ тях.
2. Тази роза е _____ мене _____ тебе.
3. Децата ще купят цветя _____ нея.
4. Свободен ли е столът _____ Вас?
5. Имате ли нужда _____ нас?

21 Напишете подходящата форма на местоименията: *мене, тебе, него, нея, нас, вас, тях*.

Модел:

Те нямат храна. Сандвичите са за тях.

1. Мария беше на гости вкъщи. Тези цветя са от _____ .
2. Аз отивам на разходка. Ще дойдеш ли с _____ ?
3. Вие сте гладни, нали? Фалафелите са за _____ .
4. Обичам много приятелите си. Не мога да живея без _____ .
5. Ти имаш рожден ден. Тази книга е за _____ .

22 Работете по модела.

Модел:

Ще обядвам с **него**. (той)

1. Това кафе за _____ ли е? (ти)
2. Тя отива на кино с _____ . (той)
3. Вие имате писмо от _____ . (тя)
4. Майка ми е до _____ . (аз)
5. Шефът иска да говори с _____ след работа. (ти)
6. Ще вечерям с _____ в един италиански ресторант. (те)
7. Те ще излязат без _____ тази вечер. (тя)
8. Работя с _____ от една година. (той)
9. Ние ще дойдем с _____ на разходка. (вие)
10. Ще обядваш ли с _____ в пицарията? (аз)

НОВИ ДУМИ 2

подстригване

боядисване

къдрене

сешоар

→ *Речник – Урок 5*

ДИАЛОЗИ 4

ВЪВ ФРИЗЬОРСКИЯ САЛОН

а.
– Добър ден. Искам подстригване, моля.
– Заповядайте. Как искате да Ви подстрижа?
– Два сантиментра по-късо.

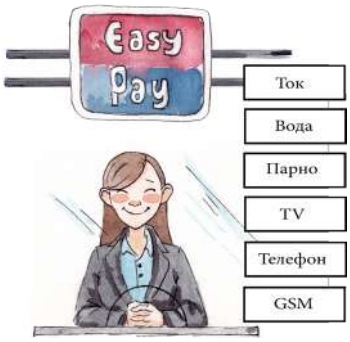

б.
– О, имаш нова прическа. Честито!
– Благодаря. Утре ще ходя на сватба и искам да съм хубава.

23 Прочетете диалозите по двойки.

24 Работете по двойки. Упражнявайте диалозите, като променяте информацията.

ДИАЛОЗИ 5

ПЛАЩАНЕ НА СМЕТКИ

а.
– Добър ден. Искам да платя тока, парното, студената и топлата вода.
– Добре. Кажете ми абонатен номер или телефон.
– Телефонът ми е 0875-342-918.
– Али Хабаба?
– Да.

25 Прочетете диалозите по двойки.

26 Работете по двойки. Упражнявайте диалозите, като променяте информацията.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ УПРАЖНЕНИЯ

27 Попълнете анкетата. Отбележете всички отговори, които са верни за Вас.

1. Какво искате да правите през уикенда?
   - ☐ да спя
   - ☐ да тичам в парка
   - ☐ да пътувам в България
   - ☐ да гледам телевизия
   - ☐ да чета книги
   - ☐ да уча български
   - ☐ да работя
   - ☐ друго

2. Какво можете да правите най-добре?
   - ☐ да танцувам
   - ☐ да готвя
   - ☐ да говоря български
   - ☐ да пиша на български
   - ☐ да плувам
   - ☐ да правя хубаво кафе
   - ☐ да търся информация в интернет
   - ☐ друго

3. Какво обичате да правите в час по български език?
   - ☐ да уча нови думи
   - ☐ да уча граматика
   - ☐ да чета текстове
   - ☐ да чета диалози
   - ☐ да пиша
   - ☐ да слушам учителя
   - ☐ да говоря
   - ☐ друго

28 Работете в група. Обсъдете въпросите и дайте още отговори.

1. Какво трябва да правим в час по български език?
   - ☐ да слушаме учителя
   - ☐ да правим упражненията
   - ☐ да пишем новите думи
   - ☐ да пишем домашни
   - ☐ да питаме, когато не разбираме
   - ☐ да говорим само на български
   - ☐ да внимаваме
   - ☐ да сме търпеливи и спокойни
   - ☐ друго

2. Какво не трябва да правим в час по български език?
   - ☐ да говорим по телефона
   - ☐ да закъсняваме
   - ☐ да ядем
   - ☐ друго

29 Слушайте учителя и попълнете липсващите глаголи.

Днес имам много работа. Първо искам да _____ в супермаркета. Трябва да _____ мляко, яйца, хляб, месо. Мога да _____ също макарони и спагети.

После ще _____ в пощата. Трябва да _____ едно препоръчано писмо до Сирия. След това искам да _____ тока и парното. После ще се _____ вкъщи – спокойна, но без пари.

ТЕКСТОВЕ

30 Прочетете текста. Извадете непознатите думи и проверете превода им в речника.

Васил и Снежана са младо семейство. Имат две деца.

Васил работи в банка. Винаги има много клиенти – от България и от чужбина. Те внасят пари, правят трансфери от други страни в България и обменят валута.

Снежана има малък, но хубав фризьорски салон. Тя може да прави всичко – подстригване, боядисване, къдрене. В салона идват много хора – млади и стари. Всички искат да имат хубави прически.

След работа Васил и Снежана трябва да правят още много неща. Васил пазарува, а Снежана готви и помага на децата за училище. В началото на всеки месец Васил плаща сметките за ток, вода, парно, интернет, телефон и кабелна телевизия.

През уикенда обичат да пътуват в България и в чужбина. Правят резервации по интернет в малки хотели. Посещават интересни места. Връщат се вкъщи доволни и щастливи.

31 Вярно или грешно?

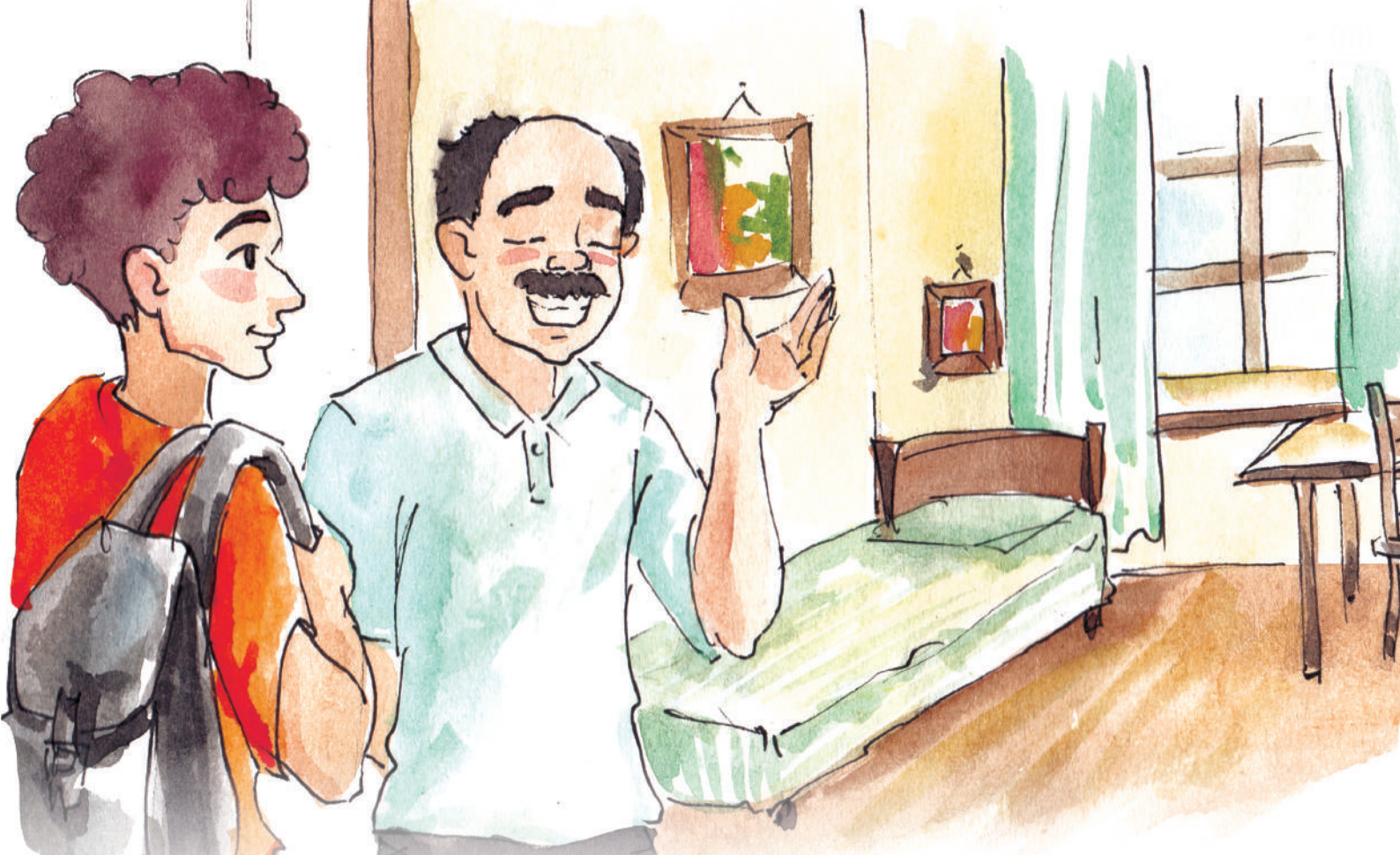
1. Васил и Снежана са младо семейство. ☑
2. Те имат три деца. ☐
3. Васил работи в обменно бюро. ☐
4. Той има много клиенти. ☐
5. Те внасят пари и обменят валута. ☐
6. Снежана има малък и хубав фризьорски салон. ☐
7. Там идват само млади хора. ☐
8. Васил готви след работа. ☐
9. Снежана плаща всички сметки. ☐
10. През уикенда обичат да спят. ☐

32 Задайте въпроси към текста.

Модел:

Колко деца имат Васил и Снежана?

1. _____ ?
2. _____ ?
3. _____ ?
4. _____ ?
5. _____ ?
6. _____ ?
7. _____ ?

33 Прочетете текста. Извадете непознатите думи и проверете превода им в речника.

Касим и семейството му са в България от една година. Живеят на квартира, но тя е малка за тях, защото имат четири деца. Трябва им по-голямо жилище.

Касим намира в интернет обява за двустаен апартамент под наем. Обажда се по телефона и на следващия ден отива да види апартамента и да говори с хазяина.

Хазяин: – Добър ден. Ето апартамента. Вдясно е кухнята, вляво е холът, до него е банята, срещу нея е спалнята.

Касим: – Има ли парно?

Хазяин: – Да, има парно и топла вода.

Касим: – Има ли интернет?

Хазяин: – Да, има. Таксата е 20 лева на месец.

Касим: – Добре. Няма проблем. Апартаментът е хубав. Колко е наемът?

Хазяин: – 400 лева на месец с един наем предплата.

34 Отговорете на въпросите.

1. От колко време Касим и семейството му са в България?
2. Защо искат по-голямо жилище?
3. Къде Касим намира обява за двустаен апартамент?
4. Какви стаи има в апартамента?
5. Има ли парно и топла вода?
6. Има ли интернет?
7. Касим харесва ли апартамента?
8. Колко е наемът?

35 Нарисувайте схема на апартамента според текста.

→ *Култура и начин на живот – Урок 5*

→ *Практически задачи – Урок 5*

6 Честит празник!

Честита Нова година!
Честит Рамазан Байрам!
Честит рожден ден!
Честита Баба Марта!
Честит Великден!
Честита Коледа!

1 Напишете подходящия поздрав под всяка картинка.

ДИАЛОЗИ 1

2 Прочетете диалозите по двойки.

3 Работете по двойки. Упражнявайте диалозите, като използвате информацията от таблицата.

РОЖДЕН ДЕН

а.
– Ало, Ани. Честит рожден ден! Да си жива и здрава! Желая ти много щастие.
– Благодаря! Каня те довечера на гости. Ще има торта и хубава музика.

ИМЕН ДЕН

б.
– Здравей, Андрей. Къде беше снощи?
– Добър ден, Али. Бях на имен ден на братовчед ми. Той се казва Димитър. Вчера беше Димитровден.
– Беше ли интересно?
– Да, беше хубаво. Всички бяхме много доволни.
– Всички българи ли имат имен ден?
– Не, не всички, но много от нас имат. Ние обичаме тези дни. Идват много гости, носят цветя и е весело.

Български празник	Имен ден на:
Йордановден 6 януари	Йордан Йорданка
Ивановден 7 януари	Иван Иванка
Антоновден 17 януари	Антон Антоанета
Атанасовден 18 януари	Атанас Атанаска
Гергьовден 6 май	Георги Гергана
Петровден 29 юни	Петър Петра
Петковден 14 октомври	Петко Петя
Димитровден 26 октомври	Димитър Димитрина
Никулден 6 декември	Николай Николина
Цветница април	всички хора с имена на цветя

4 Отговорете на въпросите по модела. Използвайте информацията от таблицата на стр. 60.

Модел:

– Кога има имен ден Иван?
– Иван има имен ден на 7 януари.

1. – Кога има имен ден Димитър?
   – _____
2. – Кога е именият ден на Петър?
   – _____
3. – На коя дата е именият ден на Георги?
   – _____
4. – Кой има имен ден на Цветница?
   – _____
5. – Кой има имен ден на 6 януари?
   – _____
6. – Кога е именият ден на Маргарита?
   – _____
7. – Кога е Цветница?
   – _____

ГРАМАТИКА 1

Минало време на глагола *съм*			
	(+)	(–)	(?)
аз	бях	**не** бях	бях **ли**
ти	беше	**не** беше	беше **ли**
той тя то	беше	**не** беше	беше **ли**
ние	бяхме	**не** бяхме	бяхме **ли**
вие	бяхте	**не** бяхте	бяхте **ли**
те	бяха	**не** бяха	бяха **ли**

Вчера **беше** понеделник.
Днес е вторник.

снощи = вчера вечерта

→ *Граматика – Минало свършено време (9)*

5 Подчертайте формите на глагола *съм* в минало време в диалог б на стр. 60.

6 Напишете подходящите форми на глагола *съм* в минало време.

Модел:

Аз **бях** в парка.

1. Той _____ на театър.
2. Ти _____ на разходка.
3. Тя _____ на гости.
4. Ние _____ на концерт.
5. Те _____ на кино.
6. Вие _____ на планина.

ГРАМАТИКА 2

Минало свършено време – АХ група		
	(+)	(–)
аз	обядв**ах**	**не** обядвах
ти	обядв**а**	**не** обядва
той тя то	обядв**а**	**не** обядва
ние	обядв**ахме**	**не** обядвахме
вие	обядв**ахте**	**не** обядвахте
те	обядв**аха**	**не** обядваха

	(?)
аз	обядвах **ли**
ти	обядва **ли**
той тя то	обядва **ли**
ние	обядвахме **ли**
вие	обядвахте **ли**
те	обядваха **ли**

гледах
играх
пазарувах
писах
питах
пътувах
слушах
танцувах
тичах
чаках
чувствах се

Аз **не** обядвах.
Ти обядва **ли**?

Внимание!
Сега аз пиша. Вчера аз писах.
Сега аз играя. Вчера аз играх.

→ *Граматика – Минало свършено време (9)*

7 Напишете глаголите в 1 л.ед.ч. минало свършено време.

играя	играх	гледам	_____	пътувам	_____
тичам	_____	питам	_____	танцувам	_____
чакам	_____	пазарувам	_____	слушам	_____
пиша	_____	обядвам	_____	чувствам се	_____

8 Попълнете таблицата с правилните форми на глаголите в минало свършено време.

аз	ти	той / тя / то	ние	вие	те
обядвах					
	гледа				
		пътува			
			тичахме		
				питахте	
					танцуваха
чаках					
	игра				
		писа			

ГРАМАТИКА 3

преди две години
преди малко
онзи ден = преди два дена / дни

миналия(т) месец
миналата седмица
миналото лято

9 Подредете думите в изречения.

Модел:

ден / пътувах / с / онзи / влак
Онзи ден пътувах с влак.

1. ме / пита / той / децата / за / снощи

_____

2. плодове / от / вчера / и / пазарувах / зеленчуци / супера /

_____

_____

3. имейл / малко / писах / сестра / на / ми / преди

_____

_____

4. футбол / миналата / игра / седмица / Михаил

_____

_____

5. преди / танцувах / два / с / дни / приятели

_____

6. месец / пътуваха / те / Ливан / миналия / до

_____

ГРАМАТИКА 4

аз	имах
ти	има**ше**
той тя то	има**ше**
ние	имахме
вие	имахте
те	имаха

Внимание!

аз нямах
ти нямаше

аз обичах
ти обичаше

аз исках
ти искаше

Аз **нямах** пари.
Ти имаше **ли** пари?

→ *Граматика – Минало свършено време (9)*

10 Попълнете изреченията с подходящите форми на глагола *имам* в минало свършено време.

Модел:

Вчера аз **имах** много работа.

1. Онзи ден Лейла _____ рожден ден.
2. Преди 10 минути ние _____ почивка.
3. Снощи Мохамед и Санди _____ гости.
4. Сутринта вие _____ ли топла вода?
5. Вчера беше Цветница. Кой _____ имен ден?
6. Миналата неделя Нина _____ време и пътува с приятелите си.

ГРАМАТИКА 5

Сега тук **има** блок.
Преди две години тук **имаше** къща.

има – **имаше**
няма – **нямаше**

→ *Граматика – Минало свършено време (9)*

11 Попълнете изреченията с глаголните форми *има*, *имаше, няма, нямаше*.

1. Сега в България _____ много бежанци.
2. Преди 15 години в България _____ малко бежанци.
3. Сега не мога да пиша имейли – _____ интернет.
4. Вчера не можах да пиша имейли – _____ интернет.
5. В къщата _____ много стаи.
6. _____ вода, не мога да взема душ.
7. Снощи _____ билети за театър и ние гледахме филм.

ДИАЛОГ 2

3 МАРТ – НАЦИОНАЛЕН ПРАЗНИК

a.
– Вчера беше националният празник на България. Как го празнувахте?
– Бяхме на връх Шипка. На този ден българите празнуват свободата на България. Имаше много официални гости – президентът, министри, депутати, кметове. Пред паметника имаше много цветя. Вечерта имаше заря.

12 Прочетете диалога по двойки.

ГРАМАТИКА 6

аз	иска**х**	да	работ**я**
ти	иска**ше**		работ**иш**
той / тя /то	иска**ше**		работ**и**
ние	иска**хме**		работ**им**
вие	иска**хте**		работ**ите**
те	иска**ха**		работ**ят**

Вчера аз **не** исках да работя.
Вчера ти искаше **ли** да работиш?

аз	**трябваше**	да	работ**я**
ти			работ**иш**
той / тя /то			работ**и**
ние			работ**им**
вие			работ**ите**
те			работ**ят**

Вчера аз **не** трябваше да работя.
Вчера ти трябваше **ли** да работиш?

аз	не мож**ах**	да	работ**я**
ти	не мож**а**		работ**иш**
той / тя /то	не мож**а**		работ**и**
ние	не мож**ахме**		работ**им**
вие	не мож**ахте**		работ**ите**
те	не мож**аха**		работ**ят**

13 Трансформирайте изреченията по модела.

Модел:

Аз искам да уча български.
Миналото лято аз **исках** да уча френски.

1. Той трябва да яде много плодове.
   Миналия месец той _____
   _____ много зеленчуци .
2. Сега ти можеш да говориш с Иван.
   Снощи ти не _____
   с Иван.
3. Ние искаме да пътуваме до Пловдив.
   Миналата седмица ние _____
   _____ до Стара Загора.

ГРАМАТИКА 7

Всеки ден ставам в 7 часа.
Днес трябва да **стана** в 7 часа.
Вчера **станах** в 7 часа.

аз	стан**ах**
ти	стан**а**
той тя то	стан**а**
ние	стан**ахме**
вие	стан**ахте**
те	стан**аха**

върн**ах** се
замин**ах**
започн**ах**
каз**ах**
легн**ах** си
пристигн**ах**
помогн**ах**
разбр**ах**
срещн**ах** се
тръгн**ах**
харес**ах**

Аз **не** станах.
Ти стана **ли**?

→ *Граматика – Минало свършено време (9)*

14 Попълнете празните места, като следвате модела.

Модел:

Вчера аз помогнах на един приятел.
Вчера ти **помогна** на едни приятел.

1. Снощи аз легнах късно.
   Снощи ти _____ късно.
2. Миналата седмица аз пристигнах в София.
   Миналата седмица ти _____
   в София.
3. Преди един месец аз се срещнах с колеги.
   Преди един месец ти _____
   с колеги.
4. Сутринта аз тръгнах за работа с такси.
   Сутринта ти _____ за работа с такси.

15 Преобразувайте изреченията от упр. 15, като замените *ти* с *той, ние, вие, те*.

Модел:

Вчера той помогна на един приятел.

16 Трансформирайте глаголите от сегашно време в минало свършено време.

Модел:

Всяка сутрин ти ставаш рано.
Тази сутрин ти **стана** късно.

1. Всяка вечер вие лягате около 22 часа.
   Снощи вие _____ по-късно.
2. Всеки ден той се връща от работа в 17 часа.
   Вчера той _____ от работа в 19 часа.
3. Всеки уикенд ние се срещаме с приятели.
   Миналия уикенд ние не _____
   с приятели.
4. Винаги тръгвам за работа в 7 часа.
   Тази сутрин _____ в 8 часа.

17 Попълнете празните места, като следвате модела.

Модел:

Сутринта **станах** рано. (ставам)

1. Вчера ти _____ за Бургас. (заминавам)
2. Онзи ден тя _____ в България. (пристигам)
3. Преди един час автобусът _____. (тръгвам)
4. Миналата седмица детето _____ на учителката. (помагам)
5. Вчера те _____ с приятели. (срещам се)
6. Преди два дни аз му _____ за срещата. (казвам)

ДИАЛОГ 3

1 МАРТ – БАБА МАРТА

a.
– Честита Баба Марта, Ибрахим! Заповядай една мартеница. О, ти вече имаш мартеници на ръката.
– Да, Мартина. Сутринта се срещнах с български приятели. Мартениците са от тях. Денят ми започна приятно. Много харесвам тази традиция. Откога е?
– Много е стара и е българска. През март започва пролетта и с мартениците пожелаваме на роднини, приятели и колеги здраве и късмет. Белият цвят е символ на радостта и чистотата, а червеният – на живота и любовта.

18 Прочетете диалога по двойки.

19 Отговорете на въпросите, като използвате информацията от диалога.

1. Какво дават българите на роднини, приятели и колеги на 1 март?
2. Откога е тази традиция?
3. На какво са символ белият и червеният цвят?

ДИАЛОГ 4

8 МАРТ – ДЕН НА ЖЕНАТА

a.
– Честит Осми март, мила мамо! Тези цветя са за теб.
– О, много са красиви! Благодаря ти!
– Как прекара деня? Празнувахте ли с колегите?
– Да, разбира се. Бяхме на работа до обед. После с колегите обядвахме в един ресторант. Всички жени бяха много хубави и усмихнати. Разговаряхме, слушахме музика, танцувахме. На масите имаше много цветя. Прекарахме чудесно!

20 Прочетете диалога по двойки.

21 Намерете и подчертайте глаголите в минало свършено време в диалога.

ГРАМАТИКА 8

Всеки ден те **виждам** в офиса.
Днес искам да те **видя** пак.
Вчера не те **видях**.

Минало свършено време – ЯХ група	
	(+)
аз	вид**ях**
ти	вид**я**
той тя то	вид**я**
ние	вид**яхме**
вие	вид**яхте**
те	вид**яха**

вечер**ях**
вър**вях**
жив**ях**
закъсн**ях**
разговар**ях**

Аз **не** видях.
Ти видя **ли**?

→ *Граматика – Минало свършено време (9)*

22 Напишете окончанията на глаголите в минало свършено време.

Модел:

Снощи вечер**ях** вкъщи.

1. Миналата година той жив____ в Турция.
2. Вчера аз го вид_____ в един магазин.
3. Снощи ние вечер____ пиле с ориз.
4. Те жив____ в тази къща преди 10 години.
5. Къде вечер____ Саид и Сара снощи?

23 Подчертайте правилната глаголна форма.

Модел:

Сега не те <u>виждам</u> / видя добре.

1. Преди малко виждаме / видяхме учителката.
2. Често виждам / видях Петър в супера.
3. Вчера виждате / видяхте ли новите колеги?
4. Снощи тя не ме вижда / видя в метрото.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ УПРАЖНЕНИЯ

24 Попълнете изреченията с дадените глаголи в минало свършено време.

гледам, пиша, слушам, играя

1. Вчера аз _____ имейл на Мохамед. След това _____ телевизия, _____ футбол с приятели и _____ музика.

тичам, пътувам, чакам, срещам се

2. Тази сутрин _____ половин час автобус. _____ пет спирки до парка. Там _____ с приятели и после _____ .

срещам се, прекарвам, връщам се, заминавам, тръгвам

3. Вчера Мери _____ за Пловдив. Там _____ с приятелки на автогарата. После всички _____ за Смолян с автобус. _____ там много добре и _____ след два дни.

25 Запомнете тези съкращения.

ЧБМ ЧНГ ЧРД

1. ЧБМ = Честита Баба Марта!
2. ЧНГ = _____
3. ЧРД = _____

26 Слушайте и попълнете изреченията.

Вчера сутринта _____ късно. _____ неделя и _____ на работа. _____ на майка ми в кухнята. На обяд _____ на гости една приятелка. _____ заедно супа, кюфтета и салата. _____ и десерт.

Вечерта _____ с колеги и _____ в малка пицария. _____ вкъщи около 11 часа и _____ да спя.

ТЕКСТОВЕ

27 Прочетете текста и намерете превода на непознатите думи в речника.

КОЛЕДА

Всички българи обичат коледните празници, защото в тях има много радост.

Коледа е на 25 декември, но ние започваме да празнуваме на 24ти вечерта – Бъдни вечер. През нощта срещу Коледа празнуваме раждането на Исус Христос. На Бъдни вечер цялото семейство сяда около масата. На нея има само постни ястия – сарми с ориз, боб, ошав, баница с тиква, питка, мед, лук, чесън, орехи. Ястията трябва да са нечетен брой – седем, девет или единадесет.

На 25ти сутринта много хора ходят на църква. Децата се радват на подаръците от Дядо Коледа. На обяд семейството пак е заедно около масата, където има пържоли, вино и добро настроение.

28 Отговорете на въпросите.

1. Защо българите обичат коледните празници?
2. Кога и къде се празнува Бъдни вечер?
3. Какви ястия има на масата на Бъдни вечер? А на Коледа?
4. Къде ходят много хора на 25 декември сутринта?
5. Какво носи Дядо Коледа на децата?

29 Прочетете текста и намерете превода на непознатите думи в речника.

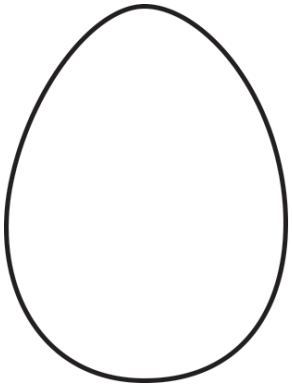
ВЕЛИКДЕН

Великден е най-големият християнски празник. Той винаги е в неделя, обикновено е през април и се празнува три дни.

Седмицата преди Великден е много важна. В четвъртък боядисваме яйца, а в събота правим козунаци. В събота точно в 12 часа през нощта християните, които са на църква, обикалят църквата три пъти със запалени свещи и после ги носят вкъщи. Великден е ден на светлината и надеждата.

В неделя, на Великден, всички се чукаме с яйца, ядем козунаци и печено агнешко. Ходим на гости, подаряваме си шарени яйца и всички им се радваме много.

30 Оцветете великденското яйце.

31 Отговорете на въпросите.

1. Кой е най-големият християнски празник?
2. Кога е Великден и колко дни се празнува?
3. Какво правят българите в четвъртък и събота преди Великден?
4. Колко пъти хората обикалят църквата в събота през нощта?
5. Какъв ден е Великден?
6. Какво ядат българите на този ден?
7. Какво си подаряват те на Великден?

32 Прочетете текста и намерете превода на непознатите думи в речника.

24 МАЙ

24 май е Денят на българските букви, на пролетните цветя, на детските усмивки.

Спомням си един 24 май, когато бях малка. В градината на баба имаше много цветя. С един голям букет аз тръгнах за училището. Там имаше много деца и учители. Гледах красивите цветя, веселите деца, тичах с приятели из двора на училището.

След това всички деца и учители пяхме песни и слушахме стихове пред паметника на братята Кирил и Методий.

И сега, когато внуците ми празнуват този хубав празник, аз се вълнувам много.

33 Отговорете на въпросите.

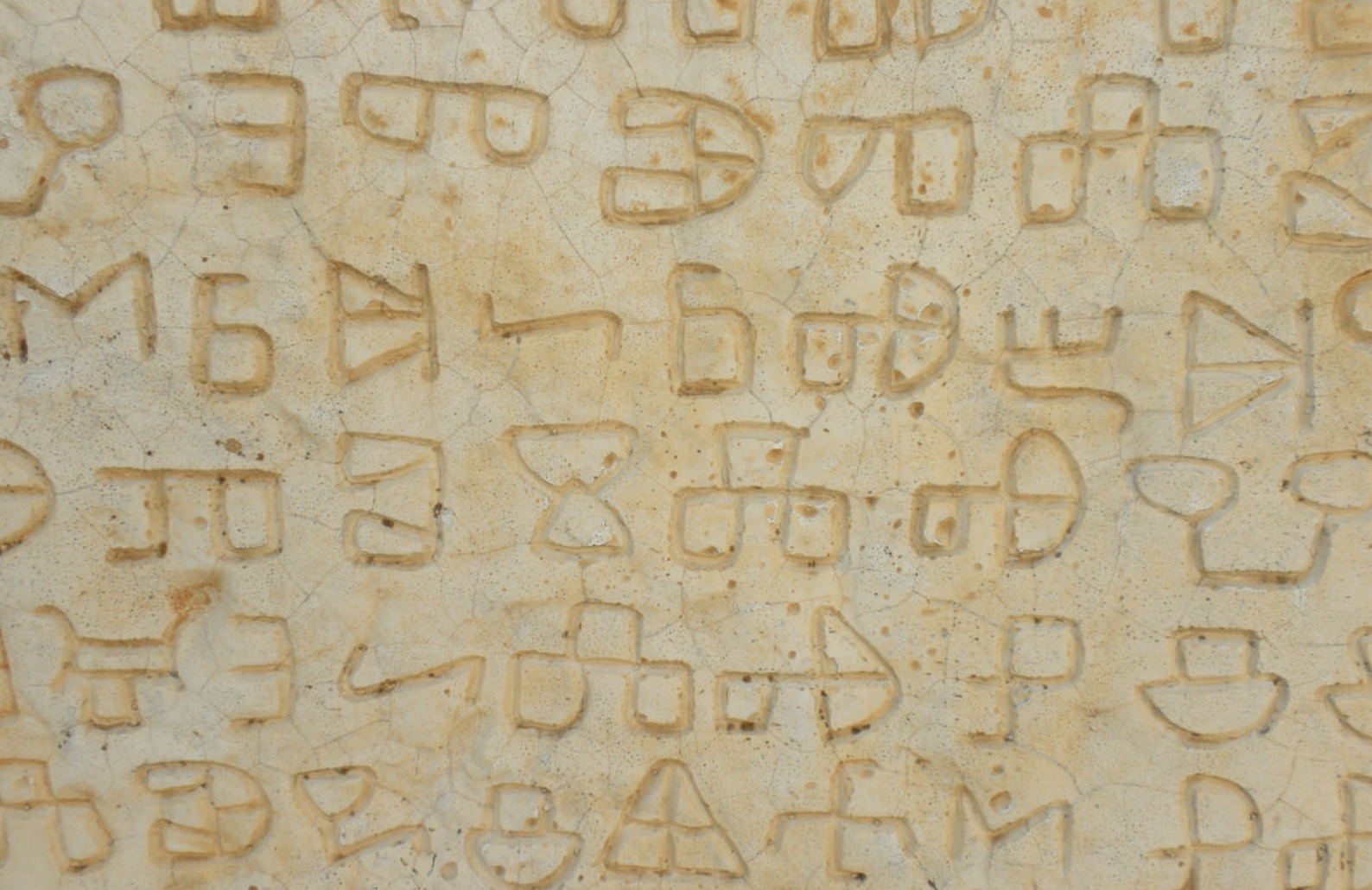
1. Какъв празник е 24 май?
2. Какво носят децата в училище на този ден?
3. Какво правят учениците и учителите пред паметника на братята Кирил и Методий?
4. Какви други български празници знаете?
5. Кой е любимият Ви български празник?
6. Кой празник обичахте най-много, когато бяхте дете?

34 Прочетете стихотворението на Иван Давидков.

На Кирил и Методий

Днес е празник най-велик,
ден на нашия език
и славянските народи,
ден на Кирил и Методий.

С техни букви всеки ден
ние пишем и четем
книжки български, чудесни
с приказки и родни песни.

35 Прочетете текста и намерете превода на непознатите думи в речника.

Свети Свети Кирил и Методий

Двамата братя Кирил и Методий са от Солун. През 855 г. Кирил пише първата славянобългарска азбука, която се казва глаголица. Методий му помага.

По-късно е създадена кирилицата, на която пишем днес. Буквите на новата азбука са по-различни и по-лесни от старите. Използват ги и в други страни – Русия, Украйна, Сърбия, Босна и Херцеговина, Македония, Монголия, Черна гора, Беларусия и други. В Гърция използват гръцката азбука, а в другите страни на Европа – латиницата.

На 24 май България празнува Деня на българската култура и азбука и си спомня за братята Св. Св. Кирил и Методий. Ние, българите, обичаме и уважаваме много този ден.

36 Вярно или грешно?

1. Кирил и Методий са братя. ☑
2. Кирил и Методий са от София. ☐
3. Те пишат азбуката през 1855 г. ☐
4. Азбуката ни се казва латиница. ☐
5. В Европа има само една официална азбука.
6. На кирилица пишат само българите. ☐
7. 24 май е Денят на българската култура и азбука. ☐
8. Българите уважават празника на Св.Св. Кирил и Методий. ☐

→ *Култура и начин на живот – Урок 6*

37 Задайте въпроси към текста.

Модел:

Откъде са братята Кирил и Методий?

1. _____ ?
2. _____ ?
3. _____ ?
4. _____ ?
5. _____ ?
6. _____ ?
7. _____ ?

→ *Практически задачи – Урок 6*

7 Автобиография

_____

_____

_____

_____

_____

_____

бизнесмен
бизнесдама
лекар
полицай
учител
фризьор

1 Напишете професиите под картинките.

НОВИ ДУМИ 1

директор

адвокат

инженер

преводач

секретарка

работник

продавач

шофьор

готвач

шивач

→ *Речник – Урок 7*

2 Напишете липсващите букви.

Р__Б__ТН__К	__НЖ__Н__Р
Г__ТВ__Ч	Д__Р__КТ__Р
С__КР__Т__РК__	__ДВ__К__Т
ПР__В__Д__Ч	ПР__Д__В__Ч
Ш__ФЬ__Р	Ш__В__Ч

3 Свържете професията с работното място.

1. полицай	__ болница
2. учител	__ магазин
3. готвач	1. полиция
4. фризьор	__ офис
5. директор	__ ресторант
6. продавач	__ училище
7. лекар	__ фризьорски салон

ГРАМАТИКА 1

Иво е учител.
Иво и Милен са учители.
Катя е учителка.
Катя и Светла са учителки.
Иво и Катя са учители.

Внимание!
бизнесмен – бизнесдама
работник – работничка

Внимание!
Той е / Тя е
полицай
инженер
адвокат
директор
шофьор

4 Следвайте модела.

фризьор	фризьорка, фризьори
преводач	_____
работник	_____
продавач	_____
готвач	_____
шивач	_____
учител	_____

ДИАЛОГ 1

а.
– Какъв сте по професия?
– Аз съм инженер. Бях директор на фирма. Имах секретарка и шофьор. А Вие каква сте?
– Аз съм преводачка. Превеждам документи от английски на български.

5 Прочетете диалога по двойки.

6 Работете по двойки. Питайте и отговаряйте за себе си по модела.

Модел:

– Какъв си по професия?
– Аз съм адвокат. А ти?
– Аз съм готвач.

ГРАМАТИКА 2

Минало свършено време – ИХ група	
	(+)
аз	работ**их**
ти	работ**и**
той тя то	работ**и**
ние	работ**ихме**
вие	работ**ихте**
те	работ**иха**

прав**их**
ход**их**
говор**их**
готв**их**
благодар**их**
търс**их**
мисл**их**
уч**их**

Вчера аз **не** работих.
Ти работи **ли** вчера?

Внимание!
мия – м**их**
пия – п**их**

→ *Граматика – Минало свършено време (9)*

7 Попълнете изреченията с правилната форма на глагола *правя*.

Модел:

Снощи аз правих сандвич.

1. Тази сутрин той _____ сандвичи.
2. Преди една седмица ние _____ торта.
3. Вие какво _____ вчера?
4. Ти какво _____ онзи ден?

8 Попълнете окончанията на глаголите.

Модел:

Снощи благодарих на жена ми за хубавата вечеря.

1. Снощи ти работ___ ли до късно?
2. Преди три дни той ход____ на концерт.
3. Те какво прав____ миналия уикенд?
4. Миналата седмица ние мисл____ много за вас.
5. Снощи вие готв____ ли супа?
6. Преди един месец те търс____ квартира.
7. През уикенда децата уч____ по английски.

9 Попълнете празните места с подходящ глагол от списъка.

говоря, готвя, работя, ходя, благодаря

Модел:

Снощи вие ходихте ли на кино?

1. Миналото лято ние _____ в един магазин за обувки.
2. Миналия уикенд той _____ на фитнес.
3. Вчера те _____ мусака.
4. Тя _____ на Петър за хубавите цветя.
5. Преди една седмица те _____ по телефона с директора.

10 Попълнете окончанията на глаголите *пия* и *мия*.

Модел:

Вчера мих колата.

1. Тази сутрин аз _____ черен чай, жена ми _____ кафе, а децата _____ мляко с какао.
2. Снощи гостите _____ бира.
3. Онзи ден ние _____ прозорците на апартамента.
4. Сутринта вие _____ ли кафе?
5. Миналата седмица те _____ улиците в квартала.

ДИАЛОЗИ 2

а.
– Ахмед, какво прави снощи?
– Говорих с един приятел от Дамаск по Скайп.

б.
– Какво работихте в Сирия?
– Аз работих в един ресторант като сервитьор, а жена ми – като готвачка.

11 Прочетете диалозите по двойки.

12 Упражнявайте диалозите по двойки, като отговаряте за себе си.

13 Попълнете изреченията с *като* или *в*.

Модел:

Преди три години работих като сервитьор в арабски ресторант.

1. Миналата година баща ми работи _____ един офис _____ преводач.
2. Миналото лято ние работихме _____ един малък ресторант _____ готвачи.

ГРАМАТИКА 3

Всяка сутрин **купувам** баница.
Днес искам да **купя** баница със сирене.
Вчера **купих** баница със спанак.

Минало свършено време – ИХ група	
	(+)
аз	куп**их**
ти	куп**и**
той тя то	куп**и**
ние	куп**ихме**
вие	куп**ихте**
те	куп**иха**

изпрат**их**
забрав**их**
отвор**их**
затвор**их**
покан**их**
разход**их** се
обад**их** се
завърш**их**
получ**их**

Аз **не** купих цветя.
Ти купи **ли** цветя?

→ *Граматика – Минало свършено време (9)*

14 Попълнете изреченията с правилната форма на глагола в минало свършено време.

Модел:

Вчера купих сладолед. (купя)

1. Онзи ден аз _____ на баба в Ирак. (обадя се)
2. Миналата седмица Али и Ахмед _____ препоръчани писма до Сирия. (изпратя)
3. Тази сутрин ти _____ документите в колата. (забравя)
4. Сутринта ние _____ прозореца в кухнята. (отворя)
5. Снощи аз не _____ вратата на офиса. (затворя)
6. Преди малко той _____ Сара на кафе. (поканя)
7. В понеделник те _____ имейл от Самер. (получа)
8. През 2009 година тя _____ университет. (завърша)

15 Работете по модела

Модел:

Обикновено купувам от пазара ябълки.
Вчера купих круши.

1. Миро винаги изпраща картичка от морето на Ани.
   Миналото лято не _____ картичка.
2. Ние често се обаждаме по телефона на родините в Ирак.
   Вчера нямахме време и не _____ _____ .
3. Всяка година каня приятелите си на рожден ден.
   Миналата година бях болен и не ги _____ .

16 Попълнете изреченията с глаголите *обадя се, изпратя, купя, съм* в минало свършено време.

Преди три дни Лейла _____ в пощата. Тя _____ пликове и марки и _____ едно препоръчано писмо до Дамаск. После _____ от телефонната кабина на Санди в Сирия.

ДИАЛОГ 3

a.
– Руми, кой се обади преди малко по телефона?
– Обади се един приятел. Ще дойде на гости след един час. Мамо, ти купи ли кафе?
– Не, сутринта разходих кучето, после изпратих едно писмо в пощата и не можах да купя кафе.
– Няма нищо, ще пием чай.

17 Прочетете диалога по двойки.

18 Работете по двойки. Упражнявайте диалога, като променяте информацията.

НОВИ ДУМИ 2

Начално образование (1–4 клас)

Основно образование (5–8 клас)

Средно образование (9–12 клас)

Висше образование (университет)

основно училище (ОУ)

средно общообразователно училище (СОУ)

профилирана гимназия (езикова, математическа)

професионална гимназия (техникум)

Специалности в университет:

Филология (българска, английска и др.)
История
Психология
Педагогика
Физика
Информатика
Медицина
Архитектура
Право

бакалавър (3–4 години университет)

магистър (5 години университет)

инж. = инженер
д-р = доктор

→ *Речник – Урок 7*

19 Свържете професията със специалността.

1. лекар	__ психология
2. учител	__ история
3. психолог	1. медицина
4. архитект	__ физика
5. историк	__ педагогика
6. физик	__ архитектура
7. преводач	__ информатика
8. компютърен инженер	__ филология

ДИАЛОЗИ 4

а.
– Какво образование имаш?
– Имам средно образование. Завърших професионална гимназия по туризъм. А ти?
– Завърших университет, специалност Физика.

а.
– Кога завършихте университет?
– През 2010 година.
– Каква специалност имате?
– История.
– Какво работихте след университета?
– Една година работих в музей, а сега съм учител в езикова гимназия.

20 Прочетете диалозите по двойки.

21 Работете по двойки. Упражнявайте диалозите, като отговаряте за себе си.

22 Попълнете с думите *основно, средно, висше*.

1. Завърших осми клас. Имам _____ образование.
2. Завърших дванайсети клас. Имам _____ образование.
3. Завърших университет. Имам _____ образование.

23 Попълнете окончанията.

Модел:

Миналата година завърших университет.

1. Брат ми завърш____ университет преди две години.
2. Приятелката ми завърш____ езикова гимназия преди един месец.
3. Ние завърш____ Информатика преди три години.
4. Аз завърш____ средно образование миналата година.
5. Те завърш__ Английска филология през 2013 година.

ГРАМАТИКА 4

Местоимения		
Въпроси-телни	**Неопреде-лителни**	**Отрица-телни**
кой	**някой**	**никой**
колко	**няколко**	**николко**
къде	**някъде**	**никъде**
кога	**някога**	**никога**
	нещо	**нищо**

→ *Граматика – Неопределителни местоимения (5) и Отрицателни местоимения (6)*

Внимание!
Никой не иска кафе.

24 Попълнете с *някой* или *никой* по модела.

Модел:

– Някой иска ли кафе?
– Не, никой не иска кафе.

1. – Влезе ли _____ в стаята?
   – Не, _____ не влезе.
2. – _____ помогна ли на Тодор?
   – Не, _____ не му помогна.
3. – Знае ли _____ телефона на Сара?
   – Не, _____ не го знае.
4. – _____ иска ли да пие чай?
   – Не, _____ не иска.
5. – Обади ли се _____ на Кусай?
   – Не, _____ не му се обади.

25 Работете по модела.

Модел:

– Искаш ли бонбони? – Да, искам няколко бонбона.

1. – Искаш ли тетрадки?
   – Да, _____ .
2. – Искаш ли химикалки?
   – Да, _____ .
3. – Искаш ли моливи?
   – Да, _____ .
4. – Искаш ли банани?
   – Да, _____ .
5. – Искаш ли ябълки?
   – Да, _____ .

26 Попълнете с *някъде* или *никъде* по модела.

Модел:

Видя ли някъде очилата ми?

1. Хайде да отидем _____ този уикенд.
2. _____ не искам да ходя.
3. Не мога да намеря _____ магазин за риба.
4. Забравих ключовете _____ и не мога да отворя вратата.

27 Попълнете с *някога* или *никога* по модела.

Модел:

Никога повече няма да ям в този ресторант.

1. _____ ще отида с децата в Италия.
2. Не искам _____ повече да пия кафе без захар.
3. _____ ще те поканя на театър.
4. _____ не трябва да казваш "никога".

28 Попълнете с *нещо* или *нищо* по модела.

Модел:

На масата няма нищо.

1. Мария каза _____ на Петър.
2. Не искам _____ от теб.
3. _____ не зная за този човек.
4. Искам да те питам _____ .

29 Отговорете на въпросите.

1. Какво не правите никога?
   _____
   _____
2. Какво не ядете и не пиете никога?
   _____
   _____
3. Какво не трябва да казваме никога?
   _____
   _____

ГРАМАТИКА 5

глагол	съществително име	изречение
разхождам се разходя се	разходка	Всеки ден ходя на разходка. Приятна разходка!
срещам се срещна се	среща	Имам среща с приятели.
помагам помогна	помощ	Трябва ми помощ. = Имам нужда от помощ.
закъснявам закъснея	закъснение	Влакът има 10 минути закъснение.
превеждам преведа	преводач	Аз съм преводач от арабски на български.
каня поканя	покана	Благодаря за поканата!

глагол	съществително име	изречение
работя	работа работник	Имам нова работа! Лека работа! Петър е добър работник.
играя	игра играчка	Учениците обичат видеоигри. Децата ми имат много играчки.
ям	ядене ястие	Нещо за ядене? Това е любимото ми ястие.
пия	пиене напитка	Какво искате за пиене? Има ли безалкохолни напитки?
пуша	пушене пушач	Пушенето е забранено. Пушач ли сте?
пътувам	пътуване път	Приятно пътуване! Лек път!
разговарям	разговор	Директорът има важен разговор с работниците.

30 Слушайте учителя и попълнете липсващите думи.

1. Обичам да ходя на _____ с приятели в парка през пролетта.
2. Старите хора често имат нужда от _____ .
3. Малките деца много обичат _____ , по-големите обичат _____.
4. _____ от България до Китай е много трудно.
5. В хладилника няма нищо за _____ и _____. Трябва да отида в супера.
6. В момента търсят _____ за сезонна _____ във Франция през лятото.
7. Автобусите от Бургас често пристигат на автогарата със _____.
8. Тази вечер имам _____ с приятели от училище.
9. В Агенцията за бежанците търсят _____ с добър арабски език.
10. Утре имам _____ с учителката на сина ми.
11. Имам две _____ за концерт за утре вечер. Искаш ли да дойдеш с мен?

31 Напишете изречения със съществителните имена от таблицата.

глагол	съществително име	изречение
пиша	писмо	
гледам	огледало	
живея	живот	
обувам	обувки	
танцувам	танц	
мия	мивка	
пера	пералня	
лягам	легло	
готвя	готвач	
целувам	целувка	
уча	училище, ученик, учител, учебник	

АВТОБИОГРАФИЯ (CV)

Име: Васил Иванов Петров
Адрес: гр. София, жк Младост 3, бл. 307, вх. А, ет. 2, ап. 5
Телефон: +359-897-990-205
Имейл: vasiliv@abv.bg
Дата на раждане: 18.07.1980 г.
Националност: българин

ТРУДОВ СТАЖ

2009–сега	Преводач с английски и френски в агенция за преводи и легализация на документи, София
2005–2009	Учител по английски език в Първа частна английска гимназия “Уилям Шекспир”, София

ОБРАЗОВАНИЕ

2006	Специализация в Англия – Преподаване на английски като чужд език
2000–2005	Софийски университет “Климент Охридски”, специалност Английска филология (втора специалност Френски език)
1994–1999	Втора английска езикова гимназия, София

ЛИЧНИ УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНЦИИ

Майчин език	български
Други езици	английски (ниво C2), френски (ниво C2)
Компютърни умения	Microsoft Office, интернет

32 Попълнете празните места, като използвате информацията от автобиографията на Васил.

Той се казва Васил _____ . Роден е на _____ . Живее в _____, в жк _____ . Той е _____ по националност.
Има _____ образование – _____ филология и втора специалност – _____ . Сега работи в _____ _____ .
Майчиният му език е _____ . Говори отлично _____ и _____ . Може да работи добре с _____ .

33 Задайте въпроси към автобиографията на Васил и отговорете по модела.

Модел:

– Къде живее Васил?
– Той живее в София, в жк Младост 3.

34 Работете по двойки. Питайте и отговаряйте за себе си, като използвате въпросите от упр. 33.

ТЕКСТ

35 Прочетете текста. Извадете непознатите думи и проверете превода им в речника.

Казвам се Мустафа. Роден съм в гр. Камишли, Сирия на 17 април 1980 г. Телефонният ми номер е +4915779967413.

Завърших средно образование през 1998 г. След това (от 1999 до 2004 г.) учих в университет в Дамаск, специалност Информатика.

В Сирия получих много добро образование. От 2005 г. до сега работя в една известна фирма в Берлин, Германия като компютърен специалист.

Майчиният ми език е арабски, говоря отлично английски и малко испански.

36 Попълнете автобиографията на Мустафа, като използвате информацията от упр. 35.

Име: _____ **Дата на раждане**: _____

Телефон: _____ **Националност**: _____

ТРУДОВ СТАЖ

_____

ОБРАЗОВАНИЕ

_____

_____

_____

ЛИЧНИ УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНЦИИ

Майчин език _____

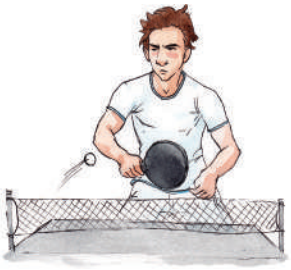
Други езици _____

Компютърни умения _____

→ *Култура и начин на живот – Урок 7*

→ *Практически задачи – Урок 7*

8 Хоби и свободно време

_____ _____

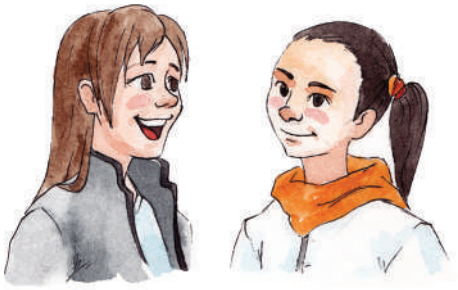

_____ _____

играя баскетбол
играя волейбол
играя тенис на маса
ходя на фитнес

1 Напишете подходящите фрази под картинките.

ДИАЛОЗИ 1

а.

– Ана, какво прави вчера?
– Сутринта отидох на училище. Следобед четох интересна книга и после се срещнах с приятели. Отидохме на ресторант. Там ядохме пица. Беше много приятно. А ти?
– Аз работих до късно. Нищо интересно.

б.

– Здравей, как беше купонът снощи?
– Беше много забавно. Запознах се с нови хора, храната беше страхотна. Ядохме много! Танцувахме, две момчета свириха на китара. Защо не дойде? Чакахме те.
– Съжалявам, но бях заета. Трябваше да свърша един проект. Върнах се вкъщи в 10 часа и бях уморена. Легнах си веднага.
– Съжалявам. Следващата седмица пак ще има купон. Надявам се да дойдеш.
– Ако нямам много работа, ще дойда.
– Ти винаги мислиш за работа! Нямаш свободно време. Не се забавляваш, а си на 25 години!
– Не е вярно, имам хоби – много обичам да рисувам и да чета.
– Не знаех, че рисуваш. Аз също рисувам. Всяка събота ходя на курс. Курсът е безплатен. Искаш ли да дойдеш с мен?
– Да, разбира се. Миналата година ходих на курс. Беше много скъп. Дадох много пари. Много ти благодаря за поканата.
– Няма защо, до скоро.

в.

– Закъсняваш! Срещата беше в 5:30, а сега е 5:45. Защо не се обади?
– Съжалявам, но аз дойдох точно в 5:30. Ти не беше тук и аз влязох в мола за няколко минути, после излязох, чаках малко и пак влязох. Беше ми студено навън. Забравих си телефона вкъщи и затова не ти се обадих. Ти кога дойде?
– Дойдох в 5:40, видях, че те няма и също влязох в мола. Наистина е ужасно студено!
– Хайде да пием нещо топло! Аз черпя.

г.

– Здравей, Симо! Как беше почивката? Къде беше?
– Бях в Созопол. Беше страхотно! Морето, храната, хората – всичко беше прекрасно. Разхождах се, плувах, танцувах, спортувах. А ти как прекара?
– Останах вкъщи. Не отидох никъде. Четох за изпити.
– Къде са Пламен и Ели?
– На екскурзия в Испания. Заминаха вчера. Ще се върнат след две седмици.

2 Прочетете диалозите по двойки.

3 Работете по двойки. Упражнявайте диалозите, като променяте информацията.

ГРАМАТИКА 1

Минало свършено време – ОХ група	
	(+)
аз	отид**ох**
ти	отид**е**
той тя то	отид**е**
ние	отид**охме**
вие	отид**охте**
те	отид**оха**

дойд**ох**
дад**ох**
чет**ох**
яд**ох**
вляз**ох**
изляз**ох**
сляз**ох**

Аз **не** отидох.
Ти отиде **ли**?

Внимание!

аз	влязох	излязох
ти	вл**е**зе	изл**е**зе
той тя то	вл**е**зе	изл**е**зе
ние	влязохме	излязохме
вие	влязохте	излязохте
те	влязоха	излязоха

→ *Граматика – Минало свършено време (9)*

4 Довършете изреченията по модела.

Модел:

Аз ядох пица.

1. Аз дадох _____
2. Аз дойдох _____
3. Аз четох _____
4. Аз отидох _____
5. Аз влязох _____
6. Аз излязох _____

5 Попълнете изреченията с правилната форма на глагола *отида*.

Модел:

Аз отидох на кино.

1. Ти _____ на планина.
2. Той _____ на море.
3. Тя _____ на концерт.
4. Ние _____ на екскурзия.
5. Вие _____ на почивка.
6. Те _____ на театър.

6 Отговорете на въпросите.

Модел:

– Ти отиде ли на кино? – Да, аз отидох на кино.

1. – Той яде ли салатата ?
   – Да, _____ .
2. – Тя дойде ли в 6 часа?
   – Не, _____ .
3. – Вие дадохте ли книгите?
   – Да, _____ .
4. – Те отидоха ли в офиса?
   – Не, _____ .
5. – Той излезе ли от пощата?
   – Не, _____ .
6. – Ти яде ли за вечеря?
   – Да, _____ .
7. – Той чете ли снощи?
   – Да, _____ .
8. – Те влязоха ли в банката?
   – Да, _____ .

7 Попълнете правилната глаголна форма.

Модел:

Аз четох за изпити. (чета)

1. Тя _____ на пазар. (отида)
2. Те _____ документите. (дам)
3. Ние _____за закуска. (ям)
4. Те _____ с кола. (дойда)
5. Аз _____ от къщи в 8:30. (изляза)
6. Вие _____ палачинка с мед. (ям)

НОВИ ДУМИ 1

играя	**футбол**	
	тенис	
	баскетбол	
	волейбол	
	шах	
	карти	
карам	**ски**	
	колело	
	сърф	
чета	**книги**	
	вестници	
	списания	
гледам	**филми**	
	телевизия	
	мач	
слушам	**радио**	
	музика	
правя	**гимнастика**	
	снимки	
танцувам	**народни танци**	
	модерни танци	

ходя на	**планина**	
	театър	
	концерт	
	балет	
	фитнес	
свиря на	**пиано**	
	китара	
плувам в	**басейна**	
	реката	
	морето	
	езерото	

пея

рисувам

спортувам

→ *Речник – Урок 8*

8 Попълнете таблицата.

Намерете някой от групата, който обича да	**Име**
рисува	
спортува	
танцува	
плува	

9 Напишете подходящ глагол в минало свършено време, 1 л. ед.ч.

Модел:

четох вестник

_____ в басейна
_____ на пиано
_____ на концерт
_____ телевизия
_____ книга

_____ ски
_____ карти
_____ картина
_____ снимки
_____ радио

10 Подредете думите в изречения.

Модел:

списания / снощи / чете / тя Снощи тя чете списания.

1. те / в / плуваха / морето / сутрин / тази
   _____
2. миналата / баскетбол / неделя / играхме
   _____
3. зимата / ски / те /през / караха
   _____
4. сряда / интересен / в / филм / гледах /приятели / с
   _____
5. свириха / китара / на / снощи / те
   _____
6. снимки / те / правиха / много
   _____
7. през / ли / кара / колело / уикенда ?
   _____

11 Слушайте двата текста и отбележете дали твърденията са верни или грешни.

1. Стефан отиде на море. ☒
2. Той беше сам. ☐
3. Времето беше приятно. ☐
4. Те ядоха сандвичи за обяд. ☐
5. Те отидоха на кино. ☐
6. Тя се казва Роза. ☐
7. Миналата седмица тя имаше много работа. ☐
8. Тя ходи на кафе с приятели. ☐
9. Тя писа много имейли. ☐
10. Тя иска почивка на планина. ☐

12 Какво правиха Калина, Иван, Силвия и Еми миналото лято? Напишете имената под картинките.

_____ _____

_____ _____

Калина: Бях на екскурзия в Италия. Видях Рим. Посетих много музеи. Ядох спагети. Беше страхотно!

Иван: Пътувах до Германия с приятели. Отидох на гости. Правих снимки. Беше невероятно!

Силвия: Миналото лято бях много заета. Работих, четох, нямах почивка. Не беше интересно.

Еми: Бях на планина с приятели. Ходихме много. Видяхме прекрасни места. Няма да забравя тази почивка!

13 Задайте въпроси към подчертаните думи и фрази.

1. <u>В петък</u> <u>отидох на екскурзия</u> <u>в Пловдив</u>.
а) Кога отиде / отидохте на екскурзия?
б) _____
в) _____

2. <u>Снощи</u> <u>ядохме</u> <u>в ресторант</u>.
а) _____
б) _____
в) _____

3. <u>Григор</u> <u>дойде</u> <u>в офиса</u> <u>късно</u>.
а) _____
б) _____
в) _____
г) _____

ГРАМАТИКА 2

Минало свършено време – ЕХ група	
	(+)
аз	взех
ти	взе
той тя то	взе
ние	взехме
вие	взехте
те	взеха

Внимание!	
	(+)
аз	знаех
ти	знаеше
той тя то	знаеше
ние	знаехме
вие	знаехте
те	знаеха

Аз **не** взех.
Ти взе **ли**?

Аз **не** знаех.
Ти знаеше **ли**?

Минало свършено време – УХ група	
	(+)
аз	чух
ти	чу
той тя то	чу
ние	чухме
вие	чухте
те	чуха

съб**ух** (се)
об**ух** (се)

Аз **не** чух.
Ти чу **ли**?

→ *Граматика – Минало свършено време (9)*

14 Напишете правилната форма на глаголите в минало свършено време.

Модел:

Не чух телефона. (чуя)

1. Тя не _____ за купона в събота. (знам)
2. Те _____ цветя и картичка за учителката. (взема)
3. Детето _____ новите маратонки. (обуя)
4. Ти не _____ , преди да влезеш в стаята. (съблуя се)

ГРАМАТИКА 3

Съюз	Изречение
а	Аз говоря български, **а** той говори арабски.
но	Имам баба, **но** нямам дядо.
или	Какво искаш – чай **или** кафе?
че	Мисля, **че** те са добре.

15 Поставете подходящия съюз.

Модел:

Тя е учителка, а той е полицай.

1. Снощи си легнах рано, _____ не спах добре.
2. Аз съм българин, _____ той е арабин.
3. Ходих на море, _____ не плувах.
4. Тя каза, _____ не може да дойде утре.
5. Всеки ден пътувам с автобус, _____ днес ще ходя пеша.
6. Мисля, _____ той е тук.
7. Какво ще правиш днес – ще работиш _____ ще почиваш?
8. Знам, _____ ще намериш работа скоро.
9. Каква вода искате – топла _____ студена?

16 Довършете изреченията.

Модел:

Мисля, че е много късно за кафе.

1. Знам, че _____ _____ .
2. Ти каза, че _____ _____ .
3. Разбрах, че _____ _____ .
4. Обадих се, но _____ _____ .
5. В събота ще пътувам или _____ _____ .
6. Аз отидох на кино, а той _____ _____ .

ДОПЪЛНИТЕЛНИ УПРАЖНЕНИЯ

17 Напишете глаголите, като ги поставите в съответната колона според групата им в минало свършено време.

вечерям, взема, видя, вляза, вървя, върна се, говоря, дам, дойда, живея, забравя, замина, закъснея, играя, изпратя, имам, кажа, каня, легна си, мога, намеря, обадя се, обуя се, отида, пиша, платя, прекарам, пристигна, работя, сменя, спя, събуя се, тръгна, търся, чакам, чета, чуя, ям

АХ група	ЯХ група	ИХ група
	вечерях	

ОХ група	ЕХ група	УХ група

18 Изберете по един глагол от всяка група и го спрегнете, като гледате окончанията.

АХ група		
-ах	Аз	
-а	Ти	
-а	Той, Тя, То	
-ахме	Ние	
-ахте	Вие	
-аха	Те	

ЯХ група		
-ях	Аз	
-я	Ти	
-я	Той, Тя, То	
-яхме	Ние	
-яхте	Вие	
-яха	Те	

ИХ група		
-их	Аз	
и	Ти	
-и	Той, Тя, То	
-ихме	Ние	
-ихте	Вие	
-иха	Те	

ОХ група		
-ох	Аз	
-е	Ти	
-е	Той, Тя, То	
-охме	Ние	
-охте	Вие	
-оха	Те	

ЕХ група		
-ех	Аз	
-е	Ти	
-е	Той, Тя, То	
-ехме	Ние	
-ехте	Вие	
-еха	Те	

УХ група		
-ух	Аз	
-у	Ти	
-у	Той, Тя, То	
-ухме	Ние	
-ухте	Вие	
-уха	Те	

19 Напишете къде бяха Марина, Спас и Снежа миналото лято и какво правиха? Следвайте модела.

Явор беше в Италия. Пътува с кола. Времето беше хубаво. Видя много стари сгради. Яде пица. Пи червено вино.

Марина_____
_____
_____
_____
_____

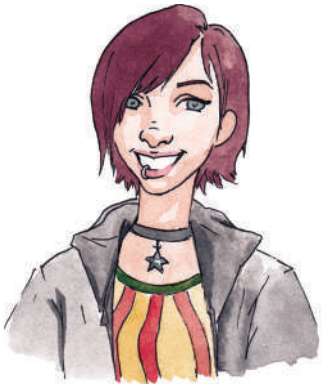
Спас и Снежа _____
_____
_____
_____
_____

20 Прочетете отговорите на въпроса “Как прекарвате свободното си време?”. Извадете непознатите думи и проверете превода им в речника.

Ния (30 год., от Варна)

Свободно време? Имам две малки деца. Всяка свободна минута съм с тях. Ходим на разходка в морската градина, на плажа. Вкъщи гледаме филми, имаме гости или ходим на гости. Децата много обичат да спортуват. Дъщеря ми ходи на балет всяка сряда, а синът ми играе тенис два пъти седмично. Преди да се омъжа, пътувах много, имах време за себе си, но не съжалявам. Сега имам две прекрасни деца.

Моника (45 год., от Враца)

Имам малка къща близо до Враца и мога да ходя всеки ден там след работа. Хобито ми са цветята. Имам най-различни цветя. Всички съседи идват да ги гледат. Също отглеждам много зеленчуци и плодове, правя компоти, лютеница, кисело зеле. Обичам да готвя. За съжаление синът ми не е при нас. Сега учи във Виена, но често се връща и винаги се радва на домашна българска храна. Забравих да кажа, че много гледам телевизия – филми за природата и животните. Дискавъри е любимият ми канал.

Пепи (28 год., от Самоков)

Карам ски от много време. Бях на 4 години, когато за пръв път се качих на ски. Хората не обичат зимата, защото е студено, мрачно и дните са къси. Аз чакам зимата с нетърпение. Ако има сняг, винаги съм в планината. Миналата година паднах лошо и имах проблеми с дясната ръка. Счупих я, но сега всичко е добре. Вие карате ли ски? Ако не – заповядайте, аз съм добра учителка.

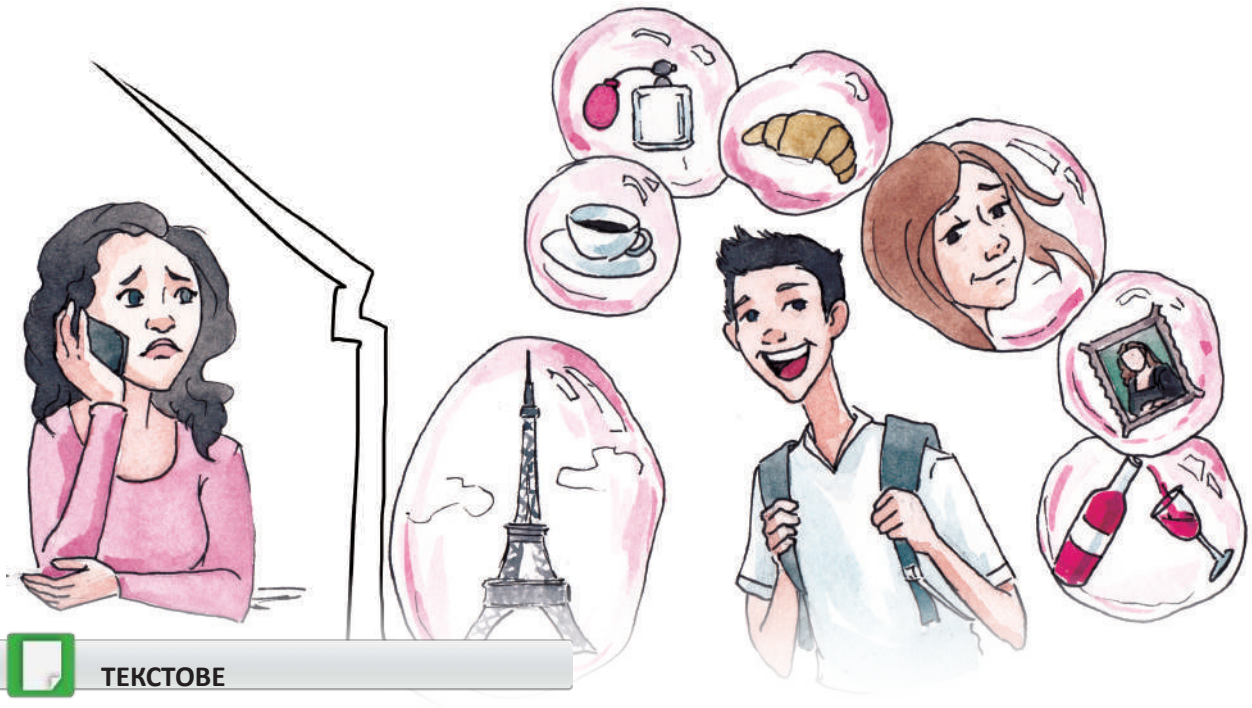
Веси (26 год., от София)

Нямам много свободно време. Работя и уча. Обичам да се срещам с приятели, ходим на кино или в планината. Помагам на родителите си, те не са млади и имат нужда от помощ. Ако имам пари, пътувам из България или Европа.

21 Отговорете на въпросите.

1. Защо Пепи обича зимата?
2. Как Ния прекарва свободното си време?
3. Какво обича да прави Веси?
4. Какво е хобито на Моника?
5. Вие как прекарвате свободното си време?

ТЕКСТОВЕ

22 Прочетете текста. Извадете непознатите думи и проверете превода им в речника.

НЕЗАБРАВИМА ВАКАНЦИЯ!

Лято е! Ваканция е! Христо замина за две седмици на екскурзия в Европа. Вчера пристигна в Париж. Това е петият ден от пътуването. Майката на Христо се обажда всеки ден. Сега е 6:30 сутринта.

– Ало, ало, Христо!
– Да, мамо! Добро утро! Как си?
– Ти как си? В колко часа си легна снощи?
– 11:30.
– В 11:30? Толкова късно!? Какво прави?
– Разхождах се из града.
– Спа ли добре? Къде е хотелът?
– Да.... но сега е много рано, може ли да говорим по-късно? Искам да спя още малко.
– Вечеря ли? Какво яде?
– Сандвич.
– Какво пи?
– Кафе с мляко.
– Говори ли френски?
– Да, говорих, в кафето. Разбрах всичко, но те не ме разбраха.
– Трябва да учиш повече!
– Мамо, купих ти подарък.
– Благодаря, но нямам нужда от нищо.
– Мамо, срещнах едно момиче и тя е много красива! Мисля, че съм влюбен!
– Какво момиче? Как така си влюбен? Откъде е? Как се казва?
– Мамо, не те чувам добре. Връзката не е добра. Ще ти се обадя по-късно.
– Христо, Христо... Тръгвам веднага за Париж.

23 Довършете изреченията.

1. Христо замина на _____ в Европа.
2. Майката на Христо _____ всеки ден.
3. Христо _____ сандвич и _____ кафе с мляко за вечеря.
4. Той _____ подарък за майка си.
5. Той мисли, че е _____ .
6. Майката на Христо _____ за Париж.

24 Разкажете за интересно Ваше пътуване.

25 Прочетете писмото. Извадете непознатите думи и проверете превода им в речника.

Здравей, Ваня!

Пиша ти от Брюксел. Чудесен град! Пристигнахме вчера на обяд. Самолетът имаше малко закъснение. Хотелът е в центъра. Намерихме го лесно. Излязохме и се разходихме. Ядохме пържени картофи с майонеза, но картофите в България са по-вкусни. Не харесвам майонезата, по-добре е със сирене. Разбира се, купихме шоколад. Тук има страхотни магазини за шоколад. После посетихме музея на шоколада и видяхме как се прави. След това отидохме на гости на приятели от България. Те работят тук от пет години. Всичко е хубаво, но е много скъпо.

Времето е типично за Белгия – вали дъжд и е малко студено. Хората изглеждат приятни. Има много туристи. Ще се върнем след седмица. Може ли да ми изпратиш малко пари? Ще ти донеса шоколад!

Липсваш ми,
Мила

26 Отговорете на въпросите.

1. Къде е Мила?
2. Какво харесва Мила в Брюксел?
3. Какво не харесва ?
4. Какво правят приятелите на Мила в Брюксел?
5. Какво е времето в Белгия?
6. Кога ще се върне Мила?
7. Какво ще донесе на Ваня?

→ *Култура и начин на живот – Урок 8*

→ *Практически задачи – Урок 8*

9 Най-добрият приятел

_____

_____

_____

_____

умен
глупав
работлив
тъжен
уморен
гладен
жаден
болен

_____

_____

_____

_____

1 Напишете думите под картинките.

НОВИ ДУМИ 1

КАК СЕ ЧУВСТВАТЕ?

спокоен

неспокоен (притеснен)

доволен

недоволен

щастлив

нещастен

объркан

самотен

изненадан

ядосан

уплашен

разстроен

→ *Речник – Урок 9*

2 Свържете антонимите.

1. щастлив	__ тъжен
2. весел	__ недоволен
3. доволен	1 нещастен
4. спокоен	__ неспокоен

3 Напишете изречения, като използвате новите думи.

Модел:

Обикновено съм спокойна.

1. Често _____ .
2. Винаги _____ .
3. Понякога _____ .
4. Никога не _____ .
5. От време на време _____ _____ .
6. Рядко _____ .

ГРАМАТИКА 1

Кога се чувстваш нещастен?
Аз съм нещастен, **когато** съм болен.

Защо той е тъжен?
Той е тъжен, **защото** няма работа.

→ *Граматика – Относителни местоимения (4)*

4 Отговорете на въпросите.

1. Кога се чувствате щастлив/а?
_____ .
2. Кога се чувствате объркан/а?
_____ .
3. Кога сте ядосан/а?
_____ .
4. Кога сте неспокоен/неспокойна?
_____ .
5. Кога се чувствате уплашен/а?
_____ .
6. Кога се чувствате доволен/доволна?
_____ .

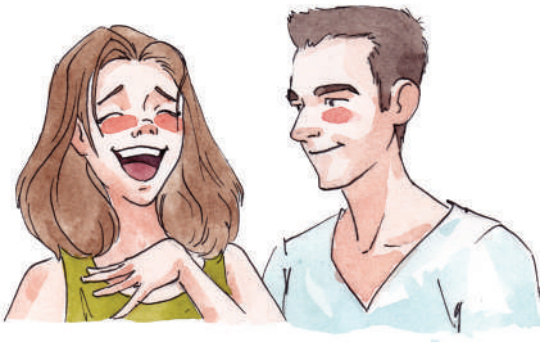
5 Довършете изреченията.

Модел:

Недоволен съм, защото не отидох на кино.

1. Тя е много щастлива, защото _____ _____ .
2. Те бяха много ядосани, защото _____ _____ .
3. Той е объркан, защото _____ _____ .
4. Ние сме тъжни, защото _____ _____ .
5. Миналата седмица те бяха много притеснени, защото _____ _____ .
6. Тя е уплашена, защото _____ _____ .
7. Той е разстроен, защото _____ _____ .
8. Те са спокойни, защото _____ _____ .

ДИАЛОЗИ 1

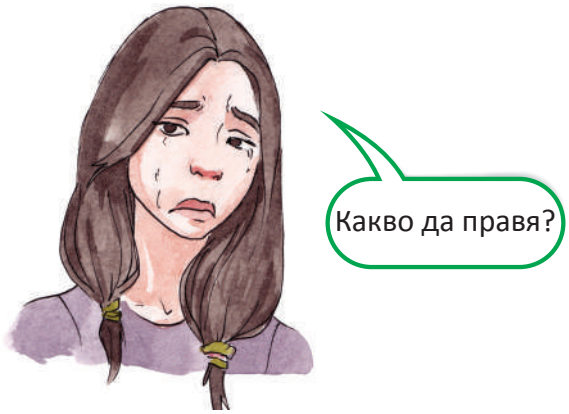
a.
– Изглеждаш чудесно!
– Много съм щастлива. Днес имам рожден ден и довечера ще празнувам с приятели. Заповядай в ресторант „Весела среща”.
– Благодаря, но не мога. Имам среща с Боряна.
– Боряна?
– Да, това е новата ми приятелка. Влюбен съм!
– Изненадана съм. Миналата седмица беше с Краси и също беше много влюбен!

6.
– Ани, защо плачеш?
– Не мога да намеря телефона си и не мога да работя без него. Много съм притеснена!
– Съжалявам. Как да ти помогна?
– Имам нужда от шоколад и кафе. Помага ми много, когато съм разстроена.
– Веднага отивам да купя.
– Благодаря.

6 Прочетете диалозите по двойки.

7 Дайте съвети на Надя.

Модел:

– Цял ден плача. Много съм тъжна.
– Трябва да излезеш на разходка.

1. – Разстроена съм. Имам проблеми в работата.
   – Трябва _____ .
2. – Болна съм. Имам температура.
   – _____ .
3. – Уморена съм. Имам много работа.
   – _____ .
4. – Чувствам се самотна.
   – _____ .

ГРАМАТИКА 2

гледам	Гледай! Гледайте!	**Не** гледай! **Не** гледайте!
слушам	Слушай! Слушайте!	**Не** слушай! **Не** слушайте!
чакам	Чакай! Чакайте!	**Не** чакай! **Не** чакайте!
работя	Работи! Работете!	**Не** работи! **Не** работете!
говоря	Говори! Говорете!	**Не** говори! **Не** говорете!
пиша	Пиши! Пишете!	**Не** пиши! **Не** пишете!
чета	Чети! Четете!	**Не** чети! **Не** четете!
уча	Учи! Учете!	**Не** учи! **Не** учете!
мисля	Мисли! Мислете!	**Не** мисли! **Не** мислете!

купувам	Купувай! Купувайте!	**Не** купувай! **Не** купувайте!
купя	Купи! Купете!	
ставам	Ставай! Ставайте!	**Не** ставай! **Не** ставайте!
стана	Стани! Станете!	
отварям	Отваряй! Отваряйте!	**Не** отваряй! **Не** отваряйте!
отворя	Отвори! Отворете!	
казвам	Казвай! Казвайте!	**Не** казвай! **Не** казвайте!
кажа	Кажи! Кажете!	
давам	Давай! Давайте!	**Не** давай! **Не** давайте!
дам	Дай! Дайте!	
правя	Прави! Правете!	**Не** прави! **Не** правете!
направя	Направи! Направете!	

→ *Граматика – Повелително наклонение (12)*

8 Работете по модела.

Модел:

– Може ли да обядвам?
– Да, обядвай!

1. – Може ли да пия фанта?
   – _____ .
2. – Може ли да купя плодове?
   – _____ .
3. – Може ли да се обадя?
   – _____ .
4. – Може ли да поканя Иван?
   – _____ .
5. – Може ли да взема книгата?
   – _____ .
6. – Може ли да платя сметката?
   – _____ .

9 Поставете повелителните форми на глаголите.

Модел:

Топло ми е! Моля те, отвори прозореца! (отварям)

1. Студено ми е. Моля те, _____ вратата. (затворя)
2. Моля Ви, _____ тук. (спра)
3. Тя не е в офиса, _____ по-късно. (обадя се)
4. _____ с директора. (говоря)
5. Моля те, _____ закуска за децата. (направя).

10 Напишете отрицателните форми.

Купете!	Не купувайте!
Станете!	_____
Обадете се!	_____
Вземете!	_____
Кажете!	_____
Дайте!	_____
Отворете!	_____
Затворете!	_____
Спрете!	_____
Върнете се!	_____

ГРАМАТИКА 3

Внимание!

съм	**Бъди!** **Бъдете!** **Не бъди!** **Не бъдете!**
ям	**Яж!** **Яжте!** **Не яж!** **Не яжте!**
влизам вляза	**Влизай! Влизайте!** **Влез! Влезте!** **Не влизай!** **Не влизайте!**
излизам изляза	**Излизай! Излизайте!** **Излез! Излезте!** **Не излизай!** **Не излизайте!**
отивам отида	**Отивай! Отивайте!** **Иди! Идете!** **Не отивай!** **Не отивайте!**
идвам дойда	**Идвай! Идвайте!** **Ела! Елате!** **Не идвай!** **Не идвайте!**
виждам видя	**Виж! Вижте!**
чувам чуя	**Чуй! Чуйте!**

→ *Граматика – Повелително наклонение (12)*

11 Работете по модела от упр. 8.

1. – Може ли да отида на кино?
   – _____ .
2. – Може ли да дойда с вас?
   – _____ .
3. – Може ли да вляза?
   – _____ .
4. – Може ли да изляза?
   – _____ .

12 Работете по модела от упр. 10.

Елате! _____
Влезте! _____
Излезте! _____
Идете! _____

ДИАЛОГ 2

Дамян е директор на голяма фирма , а Мая работи като секретарка във фирмата. Сега е 8 часа сутринта.

В ОФИСА

а.
– Добро утро, Мая. Днес имаме много работа. Първо се обадете на господин Петров и му кажете да дойде в 12 часа. След това веднага изпратете имейл на Димитър, пишете му, че не харесваме идеите му.
– Добре.
– После се срещнете с гостите от Италия и обядвайте с тях. Изберете хубав ресторант и платете сметката.
– Добре.
– Върнете се в офиса и питайте колко души искат да работят този уикенд.
– Добре, но мисля...
– Не мислете, Мая, а правете всичко бързо!
– Да, добре.
– Намерете по-добър шофьор. Този кара много бавно.
– Добре.
– Не забравяйте билетите за кино. Жена ми и аз ще ходим на кино. Купихте ли ги?
– Да, разбира се.
– Добре, сега имам важна среща. Влезте, влезте, господин Андреев. Мая, донесете кафе и бонбони.

13 Прочетете диалога по двойки.

14 Отговорете на въпросите.

1. Какъв е Дамян?
2. Какво работи Мая?
3. Какво първо трябва да направи Мая?
4. Защо Мая трябва да намери по-добър шофьор?

ДИАЛОЗИ 3

а.
– Здравей, Мария! Как си?
– Прекрасно! Омъжих се миналата седмица!
– Наистина ли? Честито!
– Благодаря, мъжът ми е интелигентен, забавен, мил, отговорен, щедър, смел. Има чувство за хумор. Ти как си? Знам, че и ти си омъжена, но не познавам мъжа ти.
– Той не е много забавен, понякога е мил, понякога е малко груб, често е безотговорен, няма чувство за хумор, обикновено е скучен, но аз го обичам. За мен той е най-добрият човек.

б.
– Виж, това е снимка на сестра ми. Казва се Диана.
– Много е симпатична!
– Да, тя е много красива, добра, търпелива и честна. Ние сме доста различни. Аз не обичам да уча, но тя е сериозна, учи много и иска да завърши медицина. Винаги е оптимист, не е песимист като мене.
– Кога мога да видя сестра ти?

в.
– Здрасти, Дима. Ще ходиш ли на купона в събота?
– Ако не съм уморена, ще отида. А ти?
– Аз ще работя тази събота. Ако свърша рано, ще отида. Обади ми се, може да отидем заедно. Знам, че ще има много хора. Ще е забавно и интересно. Ще прекараме добре.
– Добре. Ако времето е хубаво, ще карам колело в парка и после ще ти се обадя за купона.
– Лека вечер!
– Подобно!

15 Прочетете диалозите по двойки.

16 Отговорете на въпросите.

1. Какъв е мъжът на Мария?
2. Какъв е мъжът на приятелката ѝ?
3. Защо приятелката на Мария обича мъжа си?
4. Какво иска да завърши Диана?
5. Какъв е братът на Диана?
6. Какво ще правят Дима и приятелката ѝ в събота?

ГРАМАТИКА 4

Ако имам пари, **ще** купя красива къща.

17 Довършете изреченията.

1. Ако утре вали дъжд , _____ _____ .
2. Ако се чувствам болен/болна, _____ _____.
3. Ако съм тъжен/тъжна, _____ _____.
4. Ако намеря много пари на улицата, __ _____.

18 Довършете отговора.

– Ако имам време, ще уча чужди езици.
Ако уча езици, ще имам приятели от много страни.
Ако имам приятели от много страни, ще им отида на гости.
Ако отида на гости при тях, ще видя много интересни неща.
Ако видя интересни неща, ще ти разкажа за тях.
Ако ти разкажа за тях, ще учиш ли чужди езици?
– Да, ако имам време ...

ДОПЪЛНИТЕЛНИ УПРАЖНЕНИЯ

19а Ива и Ваня са приятелки. Ива заминава на море за уикенда. Това е бележка за Ваня. Попълнете, като слушате учителя.

Мила Ваня, утре не ставай рано.
_____ телевизия.
Не _____ апартамента.
Не _____ , има много храна в хладилника.
_____ пица за обяд. Тя е на масата.
_____ на Иван за проекта.
_____ гости.
_____ на театър.
_____ с приятели и _____ с тях навън.
До скоро и приятна почивка!

19б Ваня заминава за Италия за една седмица. Попълнете бележката за Ива, като използвате следните глаголи: *лягам си, купувам, разхождам се, връщам се, закъснявам, срещам се, пиша, обаждам се, обядвам.*

Ива,
Моля те, всеки ден ставай рано.
Не _____ за работа.
_____ топла храна.
_____ плодове и зеленчуци.
_____ с приятели
_____ след работа в парка.
_____ рано вкъщи.
_____ преди 11:00.
_____ ми имейли.
_____ по Скайп.

20 Прочетете отговорите на въпроса „*Кой е добър приятел?*". Извадете непознатите думи и проверете превода им в речника.

Силвия, 27 години
За мен добрият приятел е винаги до теб, когато имаш нужда от него. Той е готов да ти помогне, да говори с теб за проблемите ти, да ти даде съвет. Аз имам малко, но добри приятели. С тях се чувствам чудесно и разчитам на тях. Обичам приятелите си!

Калин, 22 години
Трябва да имаме общи интереси, да правим различни неща заедно и да се чувстваме добре. За мен добрият приятел е отговорен, сериозен. Най-важното е винаги да ти казва истината. Ако разбера, че някой ме лъже, това е краят на приятелството ни.

Пепа, 17 години
Добър приятел е този, който е богат. Ако няма пари, не е интересно. Нямам бедни приятели.

Светла, 50 год.
С добрия приятел можеш да правиш всичко – да говориш и да мълчиш, да се смееш и да плачеш, да се чувстваш спокойна и свободна.

Стефана, 45 години
Човек се променя, променя се и идеята му за приятелството. Когато бях млада, добър приятел беше всеки, който е забавен, с чувство за хумор. Сега добър приятел означава толерантен, спокоен и сърдечен човек.

21 Отговорете на въпроса „*Кой е добър приятел?*".

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

22 Свържете думите от двете колони по модела.

1. търпелив	__ лош
2. интелигентен	__ скучен
3. оптимист	__ глупав
4. честен	__ безотговорен
5. добър	1 нетърпелив
6. забавен	__ груб
7. отговорен	__ несериозен
8. мил	__ песимист
9. сериозен	__ нечестен

23 Напишете подходящата дума, за да довършите изреченията.

Модел:

Човек, който е на 80 години, е стар.

1. Човек, който знае много, е _____ .
2. Човек, който не иска да работи, е _____ .
3. Човек, който работи много, е _____ .
4. Човек, който има висока температура, е _____ .
5. Човек, който плаче, е _____ .

ТЕКСТ

24 Прочетете текста. Извадете непознатите думи и проверете превода им в речника.

КОЙ СЕЗОН ПРЕДПОЧИТАШ?

Всеки има любим сезон. Сезонът, който обичате най-много, показва характера Ви. Така казват психолозите.

Хората, които обичат зимата, са често затворени, със силен характер и винаги знаят какво точно искат. Имат успех във всичко. Те ценят много комфорта и парите. Готови са да направят всичко за хората, които обичат – семейството и приятелите си. Може да разчитате на тях, когато имате проблем.

Хората, които обичат пролетта, са весели, с мек характер, забавни, обичат приключенията. Всички ги харесват, защото лесно се общува с тях, но не можеш да разчиташ на тях – те са непостоянни и често мислят само за себе си.

Хората, които обичат лятото, са родени лидери. Имат много енергия, големи идеи и планове. Те са упорити, верни. Търсят интересен живот. Когато обичат, обичат много силно. Мразят лъжата. Рядко правят компромиси. Те са чудесни приятели.

Хората, които предпочитат есента, са романтици, затворени, характерът им е променлив – като сезона, който обичат. Имат малко приятели, те нямат нужда от много хора, обичат спокойствието и тишината. Страхуват се от нови и непознати места. Те са много интересни, защото винаги имат оригинални идеи и никога не знаеш какво да очакваш от тях.

25 Кой сезон обичате? Вярно ли е това, което пише в текста?

26 Използвайте информацията от текста и попълнете празните места.

1. романтик, с променлив характер, затворен, интересен – *есен*
2. забавен, непостоянен, общителен, весел – _____
3. затворен, силен, упорит, верен – _____
4. лидер, енергичен, упорит, безкомпромисен – _____

→ *Култура и начин на живот – Урок 9*

→ *Практически задачи – Урок 9*

10 Интервю за работа

_____

_____

_____

_____

_____

_____

готвач
преводач
архитект
лекар
инженер
сервитьор

1 Напишете професиите под картинките.

ДИАЛОГ 1

В БЮРОТО ПО ТРУДА

a.
– Здравей, Али! Как си?
– Не много добре. Нямам работа.
– А търсиш ли?
– Да, разбира се. Всяка седмица идвам в Бюрото по труда. След два дни ще имам интервю за работа.
– Желая ти успех.
– Благодаря!

2 Прочетете диалога по двойки.

3 Отговорете на въпросите.

1. Защо Али не се чувства добре?
2. Къде ходи всяка седмица?
3. Къде ще ходи след два дни?

ДИАЛОГ 2

СЛЕД ДВА ДНИ

a.
– Как мина интервюто, Али?
– Много добре. Вече имам работа. Следващата седмица ще започна почасово. Ще работя по 4–5 часа на ден.
– Доволен ли си?
– Да, защо не. Ще получавам заплата в края на всеки месец.
– Добра ли е заплатата?
– Не е много висока, но мога да вземам и аванс. Това е по-добре от помощите за безработни, които получавам от Бюрото по труда.
– Какъв е новият ти шеф?
– Изглежда добър. Каза, че ако има възможност, след време ще работя на пълно работно време, по 8 часа на ден.
– Браво, това наистина е добра новина!

4 Прочетете диалога по двойки.

5 Отговорете на въпросите.

1. По колко часа на ден ще работи Али?
2. Защо е доволен от новата работа?
3. Добра ли е заплатата му?
4. Какъв е шефът му?

НОВИ ДУМИ 1

получавам	**заплата** **аванс** **помощи за безработни**
работя	**на пълно работно време** **почасово**

→ *Речник – Урок 10*

6 Попълнете празните места с подходяща дума или фраза.

помощи за безработни,
заплата, аванс, почасово

1. Работя в ресторант. В края на всеки месец получавам _____ .
2. Как работиш – на пълно работно време или _____ ?
3. От два месеца не работя. Всеки месец получавам _____ _____ .
4. Всеки месец вземам _____ преди заплата.

7 Свържете антонимите от двете колони.

1. търся работа	__ лош шеф
2. безработен съм	__ имам работа
3. добър шеф	1 намирам работа
4. работя почасово	__ висока заплата
5. ниска заплата	__ работя на пълно работно време

8 Слушайте учителя и отбележете кои думи и фрази описва.

__ почасово	__ заплата
__ помощи за безработни	1 пълно работно време

ДИАЛОЗИ 3

– Аз съм ходил в Париж. Ти ходил ли си?
– Не, не съм ходил.

– Аз вече съм купила подаръци за Коледа. Ти купила ли си?
– Не, още не съм купила.

– Ние сме пътували много. Вие пътували ли сте?
– Не, не сме пътували много.

9 Прочетете диалозите по двойки.

10 Свържете глаголните форми.

__ ходих	__ пътувал
__ купих	1 ходил
__ пътувах	__ купил

ГРАМАТИКА 1

Минало неопределено време			
	(+)	(–)	(?)
аз	**съм** ходи**л(а)**	**не** съм ходил(а)	ходил(а) **ли** съм
ти	**си** ходи**л(а)**	**не** си ходил(а)	ходил(а) **ли** си
той	**е** ходи**л**	**не** е ходил	ходил **ли** е
тя	**е** ходи**ла**	**не** е ходила	ходила **ли** е
то	**е** ходи**ло**	**не** е ходило	ходило **ли** е
ние	**сме** ходи**ли**	**не** сме ходили	ходили **ли** сме
вие	**сте** ходи**ли**	**не** сте ходили	ходили **ли** сте
те	**са** ходи**ли**	**не** са ходили	ходили **ли** са

	(+)
аз	съм **се** върнал(а)
ти	си **се** върнал(а)
той	**се** е върнал
тя	**се** е върнала
то	**се** е върнало
ние	сме **се** върнали
вие	сте **се** върнали
те	са **се** върнали

Внимание!
Аз **съм** ходил в Париж. =
Ходил **съм** в Париж.

Аз **съм** се върнал от Париж. =
Върнал **съм** се от Париж.

Аз **не** съм се върнал.
Ти върнал **ли** си се?

→ *Граматика – Минало неопределено време (10)*

11 Трансформирайте формите на минало свършено време по модела. Обърнете внимание на формите на причастията, които са дадени.

минало свършено време	Минало свършено причастие			
	м.р. ед.ч.	**ж.р. ед.ч.**	**ср.р. ед.ч.**	**мн.ч.**
ходих	ходил	ходила	ходило	ходили
купих	купил			
говорих				
работих				
пих				
исках				
чаках				
писах				
играх				
казах				
взех				
чух				
видях				видели
бях	бил			
ядох	ял			
четох	чел			
можах	могъл	могла		
дойдох	дошъл	дошла		
отидох	отишъл	отишла		
влязох	влязъл	влязла		влезли
излязох	излязъл	излязла		излезли

12 Работете по модела.

Модел:

– Ходил ли си в Бургас? – Да, ходил съм. / – Не, не съм ходил.

1. – Танцували ли сте български народни танци?
   – Да, _____ .
   – Не, _____ .
2. – Ял ли си макарони на фурна?
   – Да, _____ .
   – Не, _____ .
3. – Те пили ли са боза?
   – Да, _____ .
   – Не, _____ .
4. – Фатима гледала ли е български филми?
   – Да, _____ .
   – Не, _____ .
5. – Брат ти играл ли е тенис?
   – Да, _____ .
   – Не, _____ .

13 Разкажете за себе си по модела.

Учил съм в Багдад. Завършил съм право. Работил съм като адвокат. Живял съм в Ирак, Ливан и Сирия. Пътувал съм много.

_____
_____
_____
_____
_____
_____

14 Разкажете по същия модел за Ваш приятел.

_____
_____
_____
_____
_____
_____

ДИАЛОЗИ 4

– Ти виждал ли си Иван днес?
– Не, не съм го виждал.

– Мария обаждала ли се е тази вечер?
– Не, не се е обаждала.

– Вие срещали ли сте се с Иванов?
– Не, не сме се срещали.

15 Прочетете диалозите по двойки.

16 Свържете глаголните форми.

__ виждам	__ обаждал се
__ обаждам се	1 виждал
__ срещам се	__ срещал се

17 Трансформирайте формите от сегашно време по модела.

сегашно време	**м.р. ед.ч.**	**ж.р. ед.ч.**	**ср.р. ед.ч.**	**мн.ч.**
виждам	виждал	виждала	виждало	виждали
чувам				
казвам				
купувам				
идвам				
вземам				
влизам				
излизам				
срещам се	срещал се			
връщам се				
обаждам се				

18 Работете по модела.

Модел:

– Вие срещали ли сте се със Стоян?
– Да срещали сме се. /
– Не, не сме се срещали.

1. – Чувал ли си нещо за новия шеф?
   – Да, _____ .
   – Не, _____ .
2. – Те идвали ли са вкъщи?
   – Да, _____ .
   – Не, _____ .
3. – Купувал ли си книги от интернет?
   – Да, _____ .
   – Не, _____ .

19 Работете по модела.

Модел:

– Виждал ли си **Ахмед** днес?
– Да, виждал съм **го**. /
– Не, не съм **го** виждал.

1. – Чувал ли си **Лейла** днес по телефона?
   – Да, _____ .
   – Не, _____ .
2. – Срещал ли си **Николай** и **Марина** днес?
   – Да, _____ .
   – Не, _____ .

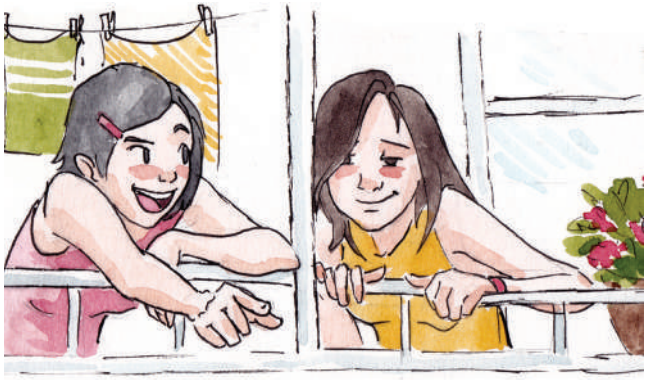
ДИАЛОЗИ 5

а.
– Мая, ходила ли си някога в Турция?
– Да, ходила съм няколко пъти.
– Кога беше там за последен път?
– За последен път бях там на почивка миналото лято.

б.
– Али, виждал ли си Иван тази седмица?
– Не, отдавна не съм го виждал.
– Кога го видя за последен път?
– Преди един месец. Бяхме заедно на ресторант.

в. – Петя я няма. Сигурно още не се е върнала от работа.
– Но колата ѝ е пред блока!?
– Може би е отишла на работа с метро.

20 Прочетете диалозите по двойки.

21 Отговорете на въпросите.

1. Колко пъти е ходила Мая в Турция?
2. Кога е ходила за последен път?
3. Къде са били Али и Иван преди един месец?
4. Къде е колата на Петя?
5. Как е отишла Петя на работа?

ГРАМАТИКА 2

Минало свършено време	Минало неопределено време
вчера снощи от ... до ... преди три дни, ... през 2005 година, ... през лятото, ... в понеделник, ... за първи път път за последен път	никога не още не отдавна не много пъти някога може би сигурно
днес този месец, ... тази седмица, ... това лято, ...	

→ *Граматика – Минало неопределено време (10)*

22 Работете по модела.

Модел:

– Той идвал ли е **някога** в София?
– Да, идвал е **много пъти**.
– Не, **никога не** е идвал.

1. – Виждала ли си някога сняг?
   – Да, _____ .
   – Не, _____ .
2. – Детето влизало ли е някога в мол?
   – Да, _____ .
   – Не, _____ .
3. – Слушали ли сте някога тази песен?
   – Да, _____ .
   – Не, _____ .
4. – Пътувал ли си някога със самолет?
   – Да, _____ .
   – Не, _____ .

23 Работете по модела.

Модел:

– Очилата на учителя са на масата.
– **Сигурно** е дошъл. (дойда)

1. – Любо го няма вкъщи.
   – Сигурно _____ . (изляза)
2. – Чантата на Рада е на стола.
   – Може би _____ . (върна се)
3. – Дъщеря ми не е вкъщи.
   – Сигурно _____ на кино. (отида)
4. – Сега е 6 часа.
   – Може би те вече _____ в Пловдив. (пристигна)

24 Работете по модела.

Модел:

– Пепа обади ли се по телефона?
– Не зная, **може би** се е обадила.

1. – Ясер пи ли кафе?
   – _____ .
2. – Владимир върна ли се от работа?
   – _____ .
3. – Вчера децата играха ли навън?
   – _____ .

25 Поставете глагола в скоби в минало свършено или минало неопределено време.

Модел:

Никога не съм бил в Англия. (съм)

1. Още не _____ на опера. (ходя)
2. Миналото лято _____ на море в Гърция. (ходя)
3. Снощи _____ сарми за вечеря. (ям)
4. Никога не _____ свинско. (ям)

ДОПЪЛНИТЕЛНИ УПРАЖНЕНИЯ

26 Прочетете интервюто за работа. Проверете непознатите думи в речника.

– Добър ден. Заповядайте, седнете. Как се казвате?
– Казвам се Али Рамадан. Кандидатствам по обявата за готвач. Изпратил съм автобиография.
– Да, виждам. Вие сте от Сирия, нали?
– Да, аз съм бежанец и от три години живея в България със семейството си.
– Говорите добре български. Къде сте го учили?
– Ходих на курс по български език и също имам много приятели българи.
– Чудесно! В автобиографията Ви пише, че сте били главен готвач в Дамаск. Къде сте работили там?
– Работил съм в ресторанти на големи хотели.
– Също така сте работили в София. В кой ресторант?
– В ресторант "Българска скара". Там работих две години като помощник-главен готвач.
– И какво стана? Защо сега не работите там?
– Защото ресторантът вече не работи.
– Да, разбирам. Ресторантът ни предлага традиционна българска кухня. Ще се справите ли?
– Да, имам опит с българската кухня. Казах Ви, че съм работил в български ресторант.
– Добре. Ще започнете на граждански договор за три месеца. Ако работите добре, ще подпишем трудов договор. Имате ли статут на бежанец?
– Да, имам. Благодаря много. А каква е заплатата?
– Сега ще говорим за това...

27 Вярно или грешно?

1. Али кандидатства за работа като сервитьор. ☒
2. Той е изпратил автобиография. ☐
3. Той е от Иран.
4. Той е в България от пет години без семейството си. ☐
5. Али е учил български език в университет. ☐
6. Той няма приятели българи. ☐
7. Той е работил като главен готвач в Дамаск. ☐
8. Работил е в ресторант в Пловдив. ☐
9. Али не може да готви българска храна. ☐
10. Той ще започне работа на граждански договор за 5 месеца. ☐
11. Али няма статут на бежанец. ☐
12. Шефът харесва Али за готвач в ресторанта. ☐

28 Прочетете съветите и отбележете дали Вие правите така.

Когато отиваме на интервю за работа, е много важно:

1. да изпратим добре написано CV ☐
2. да се подготвим с въпроси и отговори за интервюто ☐
3. да отидем пет минути по-рано ☐
4. да бъдем добре облечени – нито много официално, нито много спортно ☐
5. да отговаряме ясно и кратко на въпросите – не само с *да* и *не*, но и да не говорим много дълго ☐
6. да не се притесняваме – винаги има друга възможност ☐

ТЕКСТОВЕ

29 Прочетете историята на една имигрантка в България. Проверете непознатите думи в речника.

Тя е Елена от Сирия. Преди 11 години родителите ѝ с четирите си деца идват в България. Намират квартира и посещават всички заедно курс по български език. Тогава Елена е на 15 години.

След това тя става ученичка в девети клас в едно софийско училище. В същото време е доброволка в Бежанско-мигрантската служба в Червен кръст. Тя ходи в различни училища и разговаря с учениците за живота на бежанците. Обяснява им как се чувстват тези хора в друга страна без дом, без да знаят езика, без работа, далече от близки и роднини.

Заедно с други доброволци организира тържества за бежанците за празниците им.

След като завършва училище, я канят да работи в Съвета на жените бежанки (СЖБ) в България.

Тя приема и вече 8 години помага на бежанките в трудни ситуации. Среща се с тях в офисите на СЖБ, разговарят за проблемите им и търсят заедно решение.

Елена участва в много семинари в страната и в чужбина за обмяна на опит и нови идеи, свързани с бежанците.

Тя обича много работата си и всеки момент е готова да подаде ръка на хората в нужда.

30 Отговорете на въпросите.

1. На колко години е Елена, когато идва в България?
2. Къде учи, за да завърши средно образование?
3. Къде е доброволка?
4. За какво разговаря с учениците ?
5. Какво организира заедно с другите доброволци?
6. Къде започва работа след училище?
7. С какво помага на бежанците?
8. В какви семинари участва?
9. Какъв човек е Елена?

31 Прочетете историята на един имигрант в България. Проверете непознатите думи в речника.

Пулус е иракчанин. Той учи пет години медицина в Багдад, но не завършва, защото идва в България като бежанец.

Пулус пристига в България преди 15 години. Иска да продължи образованието си по медицина, но няма документи и трябва да започне всичко отначало. Учи сериозно български език. След три години успява да влезе в Медицинска академия и я завършва с отличен успех след упорита работа.

После специализира три години в една софийска болница, защото мечтата му е да стане хирург. И успява. Сега е неврохирург, прави операции, грижи се много за пациентите и обича работата си.

През цялото време до него са двете му сестри, които го подкрепят и окуражават. Трите се обичат много и си помагат в трудни моменти. Те са християни и в неделя ходят заедно на църква. Искат да живеят и да бъдат полезни в страната ни, която за тях е втора родина.

32 Отговорете на въпросите.

1. Откъде е Пулус?
2. Защо не завършва висше образование в Ирак?
3. Кога пристига в България?
4. Какво иска да прави, след като пристига в България?
5. Защо не може да продължи образованието си?
6. Кога успява да влезе в Медицинска академия?
7. С какъв успех завършва Академията?
8. Къде специализира, след като завършва медицина?
9. Каква е мечтата му?
10. Какво работи сега?
11. Кой го подкрепя в трудни моменти?
12. Къде ходят в неделя Пулус и сестрите му?
13. Какво е България за него и за сестрите му?

33 Прочетете историята на един имигрант в България. Проверете непознатите думи в речника.

Рамин е бежанец от Афганистан. Той е на две години, когато семейството му идва в София. Баща му е известен поет, писател и преподавател.

Мечтата на малкия син Рамин е да стане архитект – и тя се превръща в реалност. Рамин завършва Варненския свободен университет. Започва работа като архитект в София. Обича града дори повече от софиянци.

Семейството му получава българско гражданство. Баща му, професор Райен, се връща в Афганистан и преподава персийска литература в Кабулския университет след 20 години прекъсване.

Случайно или не, но точно синът му – архитект Рамин Райен, дошъл в България като двегодишен бежанец, проектира вътрешното разпределение на офиса на Върховния комисариат по бежанците към ООН в България.

34 Вярно или грешно?

1. Рамин е бежанец от Ирак. ☐
2. Когато семейството му идва в София, той не е роден. ☐
3. Мечтата на момчето е да стане архитект. ☐
4. Той завършва Бургаския свободен университет. ☐
5. Баща му е преподавател по история. ☐
6. Професор Райен се връща в Афганистан след 20 години прекъсване. ☐
7. Рамин проектира вътрешното разпределение на офиса на Държавна агенция за бежанците. ☐

35 Какво е общото между тримата герои от текстовете? Разкажете друга интересна история.

36 За какво мечтаете Вие?

→ *Култура и начин на живот – Урок 10*

→ *Практически задачи – Урок 10*

ТЕКСТОВЕ ЗА ЧЕТЕНЕ ОТ УЧИТЕЛ КЪМ УПРАЖНЕНИЯ ЗА СЛУШАНЕ

Урок 1 – Ало, ало!

Упр. 17, стр 22.

Милена – 0886/392-754, Катя – 0894/124-761, Иво – 089000743, Симона – 0899/1447281, Стефан – 0895/753380, Диана – 0848/952333, Симеон – 0887/152399.

Урок 2 – Как се чувствате?

Упр. 22, стр. 31.

1. Детето има нужда от имунизация. – Трябва Ви педиатър.
2. Имам проблем със сърцето. – Трябва Ви кардиолог.
3. Боли ме кръстът. – Трябва Ви невролог.
4. Болят ме зъбите. – Трябва Ви зъболекар.
5. Имам хрема и кашлица. – Трябва ви лекар Уши, нос, гърло.
6. Имам нужда от направление. – Трябва ви личния лекар.

Упр. 25, стр. 31.

1. Имам хрема. – Имате нужда от капки за нос.
2. Болят ме очите. – Имате нужда от капки за очи.
3. Имам бронхит. – Имате нужда от антибиотик.
4. Имам кашлица. – Имате нужда от сироп за кашлица.
5. Имам грип. – Имате нужда от Фервекс.

Урок 3 – На гости

Упр. 16, стр. 40

1. Росица има красива къдрава коса и тъмни очи. 2. Дъщеря ѝ е средна на ръст със зелени очи.
2. Синът ѝ е слаб, с руса коса и светли очи.

Урок 4 – Мечти и планове

Упр. 14, стр. 49

В сряда ще ходя в Пловдив. Ще пътувам с кола. Ще тръгна рано. Ще видя стария град. Ще отида на кафе. Ще се разхождам много. Времето ще е слънчево. Ще се върна в София късно вечерта.

Упр. 15, стр. 49

Калина е на 30 години. Тя живее в малък град близо до Варна. Няма работа от две години. Следващия месец ще замине за Испания. Там има добри приятели. Те имат малък магазин за дрехи. Калина ще работи в магазина им. Скоро ще започне нов живот, ще срещне нови хора, ще учи испански. Ще се чувства добре, но винаги ще мисли за България. В България са семейството ѝ и най-добрите ѝ приятели.

Урок 5 – Услуги

Упр. 29 , стр. 56

Днес имам много работа. Първо искам да отида в супермаркета. Трябва да купя мляко, яйца, хляб, месо. Мога да взема също макарони и спагети. После ще вляза в пощата. Трябва да изпратя едно препоръчано писмо до Сирия. След това искам да платя тока и парното. После ще се върна вкъщи – спокойна, но без пари.

Урок 6 – Честит празник

Упр. 26, стр. 66

Вчера сутринта станах късно. Беше неделя и не бях на работа. Помогнах на майка ми в кухнята. На обяд пристигна на гости една приятелка. Обядвахме заедно супа, кюфтета и салата. Имаше и десерт.

Вечерта се срещнах с колеги и вечеряхме в малка пицария. Върнах се вкъщи около 11 часа и легнах да спя.

Урок 7 – Автобиография

Упр. 30, стр. 78

1. Обичам да ходя на разходка с приятели в парка през пролетта.
2. Старите хора често имат нужда от помощ.
3. Малките деца много обичат играчки, по-големите обичат видеоигри.
4. Пътуването от България до Китай е много трудно.
5. В хладилника няма нищо за ядене и пиене. Трябва да отида в супера.
6. В момента търсят работници за сезонна работа във Франция през лятото.
7. Автобусите от Бургас често пристигат на автогарата със закъснение.
8. Тази вечер имам среща с приятели от училище.
9. В Агенцията за бежанците търсят преводачи с добър арабски език.
10. Утре имам разговор с учителката на сина ми.
11. Имам две покани за концерт за утре вечер. Искаш ли да дойдеш с мен?

Урок 8 – Хоби и свободно време

Упр. 11, стр. 84

Аз съм Стефан. Миналата събота отидох в парка с приятели. Времето беше много приятно. Тичахме, играхме футбол, правихме снимки. За обяд ядохме сандвичи. После отидохме на кино. Беше чудесен ден!

Аз съм Роза. Миналата седмица учих много, работих до късно. Не ходих на кафе с приятели, не отидох на фитнес, не гледах телевизия. Писах и четох имейли. Искам почивка, дълга почивка на море!

Урок 9 – Най-добрият приятел

Упр. 19а, стр. 96

Ваня, утре не ставай рано.
Гледай телевизия.
Не чисти апартамента.
Не пазарувай, има много храна в хладилника.
Яж пица за обяд. Тя е на масата.
Помогни на Иван за проекта.
Покани гости.
Иди на театър.
Излез с приятели и вечеряй с тях навън.
До скоро и приятна почивка!

Урок 10 – Интервю за работа

Упр. 8 , стр. 100

1. работа по 8 часа на ден
2. работа по няколко часа на ден
3. парите, които получаваме всеки месец, когато работим
4. парите, които получаваме от Бюрото по труда, когато сме без работа

Илюстрации и фотографии

Илюстрации © Яница Славчева, художник на илюстрациите, 2014
Илюстрации © Никола Невенов, художник на илюстрациите, 2014
Фотография корица © Добрин Кашавелов, фотограф на корица, 2014

Фотографии
стр. 23 – © Ary B@Flickr
стр. 33 – © Ruta & Zinas@Flickr; © David Harpster@Flickr; © Food Thinkers@Flickr; © Isaac Wedin@Flickr; © Chiot's Run@Flickr; © Romain Guy@Flickr; © János Csongor Kerekes@Flickr; © Lukas Vermeer@Flickr; © Nomadic Lass@Flickr
стр. 41 – © martinak15@Flickr
стр. 42 – © Esther Dyson@Flickr
стр. 49 – © Dennis Jarvis@Flickr; © tierra bonita@Flickr; © Lars Plougmann@Flickr
стр. 58 – © Daniel Kulinski@Flickr
стр. 67 – © miuenski miuenski@Flickr
стр. 68 – © Borislav Dimitrov@Flickr
стр. 69 – © Михал Орела@Flickr
стр. 70 – © Vidana Boskova Micevska@Flickr
стр. 80 – © r.g-s@Flickr
стр. 90 – © VISITFLANDERS@Flickr; © Luc B@Flickr
стр. 98 – © Sarah Spaulding@Flickr
стр. 106 – © ВКБООН / Добрин Кашавелов
стр. 107 – © James Mutter@Flickr
стр. 108 – © Forgemind ArchiMedia@Flickr

Учебното помагало по български език за бежанци ниво А2 е изработено по проект на Сдружение „Каритас София“ „Провеждане на курсове по български език за търсещи международна закрила, настанени в приемателните центрове на ДАБ”. Проектът е финансиран от Представителството на Върховния комисар на ООН за бежанците в България.

UNHCR
The UN Refugee Agency

Български език за бежанци
Ниво А2

Автори
Маргарита Андонова
Радост Събева
Жана Загорова

Илюстрации
Яница Славчева
Никола Невенов

Графичен дизайн
Жана Загорова

Дизайн на корица
Бояна Павлова

Фотограф на корица
Добрин Кашавелов

Сдружение “Каритас София”
жк Илинден, бл. 55, вх. В, ап. 47, София 1309
тел.: 02/920 08 25
e-mail: caritas_sofia@caritas-bg.org
www.caritas-sofia.org

Христовото милосърдие за всеки
Каритас София

Учебното помагало по български език за бежанци ниво А1 е изработено по проект на Сдружение „Каритас София“ „Провеждане на курсове по български език за търсещи международна закрила, настанени в приемателните центрове на ДАБ”. Проектът е финансиран от Представителството на Върховния комисар на ООН за бежанците в България.

АКО ГОВОРИШ С ЧОВЕК НА ЕЗИК, КОЙТО РАЗБИРА,

ДУМИТЕ ЩЕ ДОСТИГНАТ ДО СЪЗНАНИЕТО МУ.

НО АКО ГОВОРИШ С НЕГО НА РОДНИЯ МУ ЕЗИК,

ЩЕ ДОКОСНАТ СЪРЦЕТО МУ. НЕЛСЪН МАНДЕЛА

Христовото милосърдие за всеки
Каритас София

UNHCR
The UN
Refugee Agency